

**T.C.
YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI**

**İLKOKUL ÖĞRETMENLERİNİN YÖNETİMLE KARŞILAŞTIĞI
STATÜ VE DAVRANIŞA DAYALI İLETİŞİM PROBLEMLERİ**

**Gizem ÖZTÜRK
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**Danışman
Prof. Dr. Suat ANAR**

İSTANBUL, Mayıs 2019

TEZ TESLİM ve ONAY TUTANAĞI

KONU: İLKOKUL ÖĞRETMENLERİNİN YÖNETİMLE KARŞILAŞTIĞI
STATÜ VE DAVRANIŞA DAYALI İLETİŞİM PROBLEMLERİ

ONAY:

Prof. Dr. Suat ANAR

(Danışman)

(İmza)

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa MERAL

(Üye)

(İmza)

Doç. Dr. Dilara DEMİRBULAK

(Üye)

(İmza)

TESLİM EDEN : Gizem ÖZTÜRK

TEZ SAVUNMA TARİHİ : 29/04/2019
TEZ ONAY TARİHİ : 29.04./2019

ÖNSÖZ

Merkezinde insanın olduğu eğitim kurumlarında iletişim yapı taşı olmaktadır. Bu eğitim kurularının en tepesinde bulunan yöneticilerin kaçınılmaz olarak etkili iletişim becerilerine ve iletişim yeteneğine sahip olması gerekmektedir. İçinde bulunduğumuz eğitim kurumlarında başarılı olan yöneticilerimiz okul içinde statüsünün gereklerini yerine getiren ve öğretmenlerin istek ve düşüncelerine önem veren, konumunu bir güç olarak kullanmayan, sözleriyle olduğu kadar davranışlarıyla da karşısında bulunan öğretmene saygılı olan bir kişilikte olmalıdır.

Bu çalışmayı yapmış olmamın sebebi statü ve davranışlar açısından ele alınan yöneticilerin yaşamış olduğu iletişim problemleri ve bu problemin neden ve boyutlarının araştırmak istememdir.

Tez konumun seçiminde ve araştırmamı tamamlamam hususunda beni hep destekleyen saygıdeğer danışmanım Prof. Dr. Suat ANAR'a, çalışmam boyunca bana desteğini esirgemeyen hocam Murat ÖNER'e ve sevgili eşim Emrah ÖZTÜRK'e, beni bu günlere getiren, bütün başarılarımda en büyük paya sahip ve hep arkamda olan canım annem ve babam Sevim-İbrahim TAŞTI'ya, manevi desteğini hep hissettiğim canımın içi oğlum Ali Mert ÖZTÜRK'e, son olarak İstanbul ili Maltepe ilçesinde bulunan ilkokullarda uygulamış olduğum anketime katılan bütün öğretmen arkadaşlarıma teşekkürü bir borç bilirim.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	iii
İÇİNDEKİLER	iv
ÖZET	viii
ABSTRACT.....	ix
TABLolar LİSTESİ	x
BÖLÜM I.....	1
1.GİRİŞ	1
1.1.Problem Durumu	1
1.2.Problem Cümlesi.....	3
1.3.Alt Problemler.....	3
1.4.Sayıtlar.....	4
1.5.Araştırmanın Amacı.....	4
1.6.Araştırmanın Önemi	4
1.7.Sınırlılıklar	5
1.8.Tanımlar	5
BÖLÜM II	6
2.KURAMSAL ÇERÇEVE.....	6
2.1.İletişim Kavramı	6
2.2.İletişim sürecinin öğeleri	8
2.2.1.Kaynak (Gönderici)	8
2.2.2.Kodlama	9
2.2.3.Mesaj (İleti)	9
2.2.4.İletişim Kanalı	11
2.2.5.Kod Çözme	11
2.2.6.Alıcı (Hedef).....	11
2.2.7.Algılama	12
2.2.8.Geribildirim	12
2.3.İletişimin Sınıflandırılması.....	12
2.3.1.İşleyiş Açısında İletişim	12

2.3.2.Çift Yönlü İletişim.....	13
2.3.3.Yüz Yüze- Uzaktan iletişim.....	13
2.3.4.Mesajın Akış Yönüne Göre İletişim	14
2.3.5.Kullanılan Araç ve Yöntemlere Göre İletişim	14
2.3.6.Taraflara Göre İletişim	15
2.3.7.Kullanılan Kodlara Göre İletişim	16
2.3.7.1.Sözlü İletişim	16
2.3.7.2.Yazılı İletişim	24
2.3.7.3.Sözsüz İletişim	26
2.3.8.Örgütsel İletişim	27
BÖLÜM III.....	33
3.YÖNTEM	33
3.1.ARAŞTIRMA MODELİ	33
3.2.EVREN VE ÖRNEKLEM	33
3.3.VERİ TOPLAMA ARACI.....	33
3.4.VERİLERİN ANALİZİ.....	33
BÖLÜM IV	35
4.BULGULAR.....	35
4.1.İlkokul Öğretmenlerinin Demografik Verileri.....	35
4.2.İlkokul Öğretmenlerinin Yönetimle Karşılaştığı İletişim Problemlerinin Alt Boyutları ile İlgili Verileri	39
4.3.Cinsiyet Değişkenine İlişkin Anket Verileri	41
4.3.1.Davranışa ve Statüye Dayalı Alt Boyutlarla İlgili Analizler	41
4.3.2.Madde Madde Analizler	42
4.4.Medeni Durum Değişkenine İlişkin Anket Verileri	44
4.4.1.Davranışa ve Statüye Dayalı Alt Boyutlarla İlgili Analizler	44
4.4.2.Madde Madde Analizler	45
4.5.Yaş Değişkenine İlişkin Anket Verileri.....	48
4.5.1.Davranışa ve Statüye Dayalı Alt Boyutlarla İlgili Analizler	48
4.5.2.Madde Madde Analizler	50
4.6.Hizmet Süresi Değişkenine İlişkin Anket Verileri	58
4.6.1.Davranışa ve Statüye Dayalı Alt Boyutlarla İlgili Analizler	58
4.6.2.Madde Madde Analizler	60

4.7.Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı Değişkenine İlişkin Anket Verileri	65
4.7.1.Davranışa ve Statüye Dayalı Alt Boyutlarla İlgili Analizler	65
4.7.2.Madde Madde Analizler	67
4.8.Eğitim Durumu Değişkenine İlişkin Anket Verileri.....	81
4.8.1.Davranışa ve Statüye Dayalı Alt Boyutlarla İlgili Analizler	81
4.8.2.Madde Madde Analizler	82
4.9.Brans Değişkenine İlişkin Anket Verileri.....	89
4.9.1.Davranışa ve Statüye Dayalı Alt Boyutlarla İlgili Analizler	89
4.9.2.Madde Madde Analizler	91
4.10.Çocuk Sahibi Olma Değişkenine İlişkin Anket Verileri.....	92
4.10.1.Davranışa ve Statüye Dayalı Alt Boyutlarla İlgili Analizler	92
4.10.2.Madde Madde Analizler	93
4.11.Öğretmen Görüşlerinin Maddelere Göre Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımları	96
BÖLÜM V	100
5. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER	100
TARTIŞMA.....	100
5.1.İlkokul Öğretmenlerinin Yönetimle Karşılaştığı İletişim Problemlerinin Alt Boyutları ile İlgili Tartışmalar.....	100
5.2.Cinsiyet Değişkenine İlişkin Tartışmalar	100
5.3.Medeni Durum Değişkenine İlişkin Tartışmalar	102
5.4.Yaş Değişkenine İlişkin Tartışmalar.....	102
5.5.Hizmet Süresi Değişkenine İlişkin Tartışmalar	103
5.7.Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı Değişkenine İlişkin Tartışmalar	105
5.8.Eğitim Durumu Değişkenine İlişkin Tartışmalar	105
5.9.Brans Değişkenine İlişkin Tartışmalar	107
5.10.Çocuk Sahibi Olma Değişkenine İlişkin Tartışmalar.....	108
5.11.Öğretmen Görüşlerinin Maddelere Göre Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımlarına İlişkin Tartışmalar	108
SONUÇLAR.....	110
.ÖNERİLER	112
5.12. Uygulamacılar İçin Öneriler.....	112

5.13. Araştırmacılar İçin neriler.....	113
KAYNAKÇA.....	114
EK 1: ARAŞTIRMA ANKETİ İZİNİ.....	118
EK 2: ARAŞTIRMA ANKETİ.....	119
ÖZGEÇMİŞ.....	121

ÖZET

İLKOKUL ÖĞRETMENLERİNİN YÖNETİMLE KARŞILAŞTIĞI STATÜ VE DAVRANIŞA DAYALI İLETİŞİM PROBLEMLERİ

Bu araştırmada ilkokul öğretmenlerin yönetimle karşılaştığı statü ve davranışa dayalı iletişim problemlerini belirlemek amacıyla yapılmaktadır. Öğretmen görüşlerinin cinsiyet, medeni durum, yaş, hizmet süresi, şu anda çalıştığı kurumdaki hizmet süresi, eğitim durumu, branşı ve çocuk sahibi olup olmama durumu göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği belirlenecektir. Çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma, 2017-2018 eğitim öğretim yılında İstanbul'un Maltepe İlçesinde bulunan devlet ilkokullarında yapılmıştır. Anket toplam 290 öğretmene uygulanmış olup 250 öğretmene ulaşılmıştır ve örneklem 250 ilkokul öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmada anketi üç kısımdan oluşmuştur. Birinci kısımda kişisel bilgi formunda sekiz soru, ikinci bölümde davranışa ve statüye ile ilgili iki alt boyuttan oluşmaktadır. Birinci boyutta 14 madde, ikinci boyutta da 11 madde yer almaktadır.

Araştırma verilerini elde etmek için SPSS 21.0 programı kullanılarak analizler yapılmıştır. Anketin güvenilirlik analizi (Cronbach's Alpha) hesaplandığında Alfa= ,957 bulunmuştur. Anketin yüksek güvenilirlikte olduğu görülmektedir. Verilerin çözümlenmesinde bağımsız değişkenler için frekans (N) ve yüzde (%) değerleri hesaplanmıştır. Bağımsız ortalamalar arasındaki farkı belirlemek için “t testi”, ikiden çok bağımsız ortalamaların farkının belirlenmesi için de “ANOVA testi” kullanılmıştır.

Araştırma bulgularından sonra elde edilen bazı sonuçlar şunlardır: İlkokul öğretmenleri, yöneticilerle davranışa dayalı iletişim problemi yaşamamaktadırlar. İlkokul öğretmenlerinin, yöneticilerle statü kaynaklı kısmen düzeyde iletişim problemi yaşamamaktadırlar.

İlkokul öğretmenlerinin yönetimle karşılaştıkları iletişim problemleri, yaş değişkeni açısından anlamlı bir farklılık göstermektedir. Yaşı 20-29 arası olan ilkokul öğretmenlerinin daha olumlu yanıtlar verdiği belirlenmiştir.

İlkokul öğretmenlerinin yönetimle karşılaştıkları iletişim problemleri, çalıştığı kurumdaki hizmet yılı değişkeni açısından anlamlı bir farklılık göstermektedir.

İlkokul öğretmenlerinin yönetimle karşılaştıkları iletişim problemleri, eğitim durumu değişkeni açısından anlamlı bir farklılık göstermektedir.

Anahtar Sözcükler: İletişim, Statü, Davranış, İletişim Problemleri, Yönetici, Öğretmen.

ABSTRACT

THE STATE AND BEHAVIOR-BASED COMMUNICATION PROBLEMS THAT THE PRIMARY SCHOOL TEACHERS ADMISION WITH MANAGEMENT

In this study, it is aimed to determine the communication problems based on the status and behavior of primary school teachers. It will be determined whether there is a significant difference between teachers' opinions according to gender, marital status, age, duration of service, duration of service at the institution they work for, education level, branch and whether or not they have children. Screening model was used in the study. The research was carried out in the primary schools of Maltepe district of Istanbul in 2017-2018 academic year. There are 250 primary school teachers in the sample. The survey consisted of three parts. The first part consists of eight questions in the form of personal information and the second part consists of two sub-dimensions related to behavior and status. There are 14 items in the first dimension and 11 items in the second dimension.

To obtain the research data, analyzes were made by using SPSS 21.0 program. When the reliability analysis of the questionnaire (Cronbach's Alpha) was calculated, Alpha = 957. It is seen that the questionnaire has high reliability. Frequency (N) and percentage (%) values were calculated for independent variables. The independent t test. Was used to determine the difference between the independent means and the ANOVA test alar was used to determine the difference between the two independent means.

Some of the results obtained after the findings of the research are as follows: Primary school teachers do not have any communication problem based on behavior. Primary school teachers have partial communication problems with managers.

The communication problems faced by the primary school teachers show a significant difference in terms of the age variable. It was determined that primary school teachers who were between 20-29 years old gave more positive answers.

The communication problems faced by the primary school teachers in terms of the service year variable in the institution they work in show a significant difference.

The communication problems faced by the primary school teachers have a significant difference in terms of educational status.

Key Words: Communication, Status, Behavior, Communication Problems, Manager, Teacher.

TABLolar LİSTESİ

<u>Tablo No</u>	<u>Tablo Adı</u>	<u>Sayfa No</u>
Tablo 4.1.1.	İlkokul Öğretmenlerinin Cinsiyet Verileri.....	35
Tablo 4.1.2.	İlkokul Öğretmenlerinin Medeni Durum Verileri.....	35
Tablo 4.1.3.	İlkokul Öğretmenlerinin Yaş Verileri.....	36
Tablo 4.1.4.	İlkokul Öğretmenlerinin Hizmet Süresi Verileri.....	36
Tablo 4.1.5.	İlkokul Öğretmenlerinin Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı Verileri.....	37
Tablo 4.1.6.	İlkokul Öğretmenlerinin Eğitim Durumu Verileri.....	37
Tablo 4.1.7.	İlkokul Öğretmenlerinin Branş Verileri.....	38
Tablo 4.1.8.	İlkokul Öğretmenlerinin Çocuk Sahibi Olma Verileri.....	38
Tablo 4.2.9.	İlkokul Öğretmenlerini Yönetimle Karşılaştığı Davranışa Dayalı İletişim Problemlerinin Alt Boyutlara İlişkin Ortalama ve Standart Sapma Verileri.....	39
Tablo 4.2.10.	İlkokul Öğretmenlerini Yönetimle Karşılaştığı Statüye Dayalı İletişim Problemlerinin Alt Boyutlara İlişkin Ortalama ve Standart Sapma Verileri.....	40
Tablo 4.3.11.	İlkokul Öğretmenlerinin, Yönetimle Karşılaştığı Davranışa Dayalı İletişim Problemlerinin Cinsiyet Bağımsızına Göre t-Testi Analizleri.....	41
Tablo 4.3.12.	İlkokul Öğretmenlerinin, Yönetimle Karşılaştığı Statüye Dayalı İletişim Problemlerinin Cinsiyet Bağımsızına Göre Anova Testi Analizleri.....	42
Tablo 4.3.13.	İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler çalışanlarıyla ilgili özveride bulunurlar.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre t-Testi Analizleri.....	42
Tablo 4.3.14.	İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler öğretmenlerin veli ve öğrencilerle yaşadığı olaylar karşısında öğretmeni yeterince savunmayabilirler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre t-Testi Analizleri.....	43
Tablo 4.3.15.	İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler öğretmenlerin şikâyet, öneri ve düşüncelerini dinlerler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre t-Testi Analizleri.....	44
Tablo 4.4.16.	İlkokul Öğretmenlerinin, Yönetimle Karşılaştığı Davranışa Dayalı İletişim Problemlerinin Medeni Durum Bağımsızına Göre t-Testi Analizleri.....	44
Tablo 4.4.17.	İlkokul Öğretmenlerinin, Yönetimle Karşılaştığı Statüye Dayalı İletişim Problemlerinin Medeni Durum Bağımsızına Göre Anova Testi Analizleri.....	45
Tablo 4.4.18.	İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler öğretmenlerin veli ve öğrencilerle yaşadığı olaylar karşısında öğretmeni yeterince savunmayabilirler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Medeni Durum Değişkenine Göre t-Testi Analizleri.....	46
Tablo 4.4.19.	İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler yaratıcı fikirlere yeterince açıktırlar.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Medeni Durum Değişkenine Göre t-Testi Analizleri.....	46
Tablo 4.4.20.	İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler öğretmenlerin mazeretleri gerekçesi ile aldıkları izinleri desteklerler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Medeni Durum Değişkenine Göre t-Testi Analizleri.....	47
Tablo 4.4.21.	İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler öğretmenlerin kendi aralarında düzenleyip davet ettikleri sosyal aktivitelere katılırlar.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Medeni Durum Değişkenine Göre t-Testi Analizleri.....	48
Tablo 4.5.22.	İlkokul Öğretmenlerinin, Yönetimle Karşılaştığı Davranışa Dayalı İletişim Problemlerinin Yaş Bağımsızına Göre Anova Testi Analizleri.....	49
Tablo 4.5.23.	İlkokul Öğretmenlerinin, Yönetimle Karşılaştığı Statüye Dayalı İletişim Problemlerinin Yaş Bağımsızına Göre Anova Testi Analizleri.....	50

Tablo 4.5.24.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler, öğretmenlerle iletişim halindedirler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Yaş Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri	51
Tablo 4.5.25.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticilerin iletişimde kullandıkları dil anlaşılmaktadır.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Yaş Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri.....	52
Tablo 4.5.26.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler çalışanlarıyla ilgili özveride bulunurlar.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Yaş Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri	53
Tablo 4.5.27.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler, yönetim ilişkilerinde sürekli otoritelerini kullanırlar.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Yaş Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri.....	54
Tablo 4.5.28.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler, beden diliyle öğretmenleri zor durumda bırakmak istemezler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Yaş Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri.....	55
Tablo 4.5.29.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler öğretmenlerin mazeretleri gerekçesi ile aldıkları izinleri desteklerler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Yaş Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri.....	56
Tablo 4.5.30.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler uzman bir eğitici olarak öğretmenlere yol gösterirler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Yaş Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri.....	57
Tablo 4.6.31.İlkokul Öğretmenlerinin, Yönetimle Karşılaştığı Davranışa Dayalı İletişim Problemlerinin Hizmet Süresi Bağımsızına Göre Anova Testi Analizleri	58
Tablo 4.6.32.İlkokul Öğretmenlerinin, Yönetimle Karşılaştığı Statüye Dayalı İletişim Problemlerinin Hizmet Süresi Bağımsızına Göre Anova Testi Analizleri	59
Tablo 4.6.33.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler öğretmenlerin düğün, vefat vb. özel durumlarına karşı duyarlıdırlar.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Hizmet Süresi Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri.....	60
Tablo 4.6.34.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler çalışanlarıyla ilgili özveride bulunurlar.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Hizmet Süresi Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri	61
Tablo 4.6.35.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler, beden diliyle öğretmenleri zor durumda bırakmak istemezler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Hizmet Süresi Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri.....	62
Tablo 4.6.36.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler uzman bir eğitici olarak öğretmenlere yol gösterirler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Hizmet Süresi Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri.....	63
Tablo 4.6.37.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler eğitimle ilgili sorunları dile getirirken öğüt verici tavır içine girerler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Hizmet Süresi Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri.....	64
Tablo 4.7.38.İlkokul Öğretmenlerinin, Yönetimle Karşılaştığı Davranışa Dayalı İletişim Problemlerinin Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı Bağımsızına Göre Anova Testi Analizleri	65
Tablo 4.7.39.İlkokul Öğretmenlerinin, Yönetimle Karşılaştığı Statüye Dayalı İletişim Problemlerinin Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı Bağımsızına Göre Anova Testi Analizleri	66
Tablo 4.7.40.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler, küçümseyici duygulara dayanacak şekilde iletişim kurmazlar.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri.....	67

Tablo 4.7.41.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticilerin iletişimde kullandıkları dil anlaşılmaktadır.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri.....	68
Tablo 4.7.42.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler çalışanlarıyla ilgili özveride bulunurlar.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri.....	69
Tablo 4.7.43.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler öğretmenlerin veli ve öğrencilerle yaşadığı olaylar karşısında öğretmeni yeterince savunmayabilirler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri	70
Tablo 4.7.44.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler kendi fikirlerine yakın kişilerle iletişim kurarlar.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri	71
Tablo 4.7.45.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler öğretmenlerin olağanüstü istek ve çabalarını takdir ederler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri.....	72
Tablo 4.7.46.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler öğretmenlerin okul içerisinde gerçekleştirdiği sosyal sorumluluk projelerine duyarlıdır.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri	73
Tablo 4.7.47.İlkokul Öğretmenlerinin, “ Yöneticiler yaratıcı fikirlere yeterince açıktırlar.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri.....	74
Tablo 4.7.48.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler, beden diliyle öğretmenleri zor durumda bırakmak istemezler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri.....	75
Tablo 4.7.49.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler öğretmenlerin özgün öğrenme yöntemlerini desteklerler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri.....	76
Tablo 4.7.50.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler öğretmenlerin şikâyet, öneri ve düşüncelerini dinlerler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri.....	77
Tablo 4.7.51.İlkokul Öğretmenlerinin, “ Yöneticiler etkileşimli iletişim gerçekleştirmekten yonedirler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri	78
Tablo 4.7.52.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler uzman bir eğitici olarak öğretmenlere yol gösterirler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri	79
Tablo 4.7.53.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler hata ve eksiklik aramaya eğilimli değillerdir.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri	80
Tablo 4.8.54.İlkokul Öğretmenlerinin, Yönetimle Karşılaştığı Davranışa Dayalı İletişim Problemlerinin Eğitim Durumu Bağımsızına Göre t-Testi Analizleri.....	81
Tablo 4.8.55.İlkokul Öğretmenlerinin, Yönetimle Karşılaştığı Statüye Dayalı İletişim Problemlerinin Eğitim Durumu Bağımsızına Göre Anova Testi Analizleri.....	81
Tablo 4.8.56.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler, öğretmenlerle iletişim halindedirler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Eğitim Durumu Değişkenine Göre t-Testi Analizleri	82
Tablo 4.8.57.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticilerin iletişimde kullandıkları dil anlaşılmaktadır.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Eğitim Durumu Değişkenine Göre t-Testi Analizleri.....	83

Tablo 4.8.58.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler öğretmenlerin veli ve öğrencilerle yaşadığı olaylar karşısında öğretmeni yeterince savunmayabilirler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Eğitim Durumu Değişkenine Göre t-Testi Analizleri.....	83
Tablo 4.8.59.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler herhangi bir çatışmada tarafların isteklerine boyun eğerler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Eğitim Durumu Değişkenine Göre t-Testi Analizleri.....	84
Tablo 4.8.60.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler yaratıcı fikirlere yeterince açıktırlar.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Eğitim Durumu Değişkenine Göre t-Testi Analizleri.....	85
Tablo 4.8.61.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler, yönetim ilişkilerinde sürekli otoritelerini kullanırlar.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Eğitim Durumu Değişkenine Göre t-Testi Analizleri.....	85
Tablo 4.8.62.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler öğretmenlerin özgün öğrenme yöntemlerini desteklerler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Eğitim Durumu Değişkenine Göre t-Testi Analizleri.....	86
Tablo 4.8.63.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler öğretmenlerin şikayet, öneri ve düşüncelerini dinlerler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Eğitim Durumu Değişkenine Göre t-Testi Analizleri.....	87
Tablo 4.8.64.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler etkileşimli iletişim gerçekleştirmekten yönedirler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Eğitim Durumu Değişkenine Göre t-Testi Analizleri.....	87
Tablo 4.8.65.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler hata ve eksiklik aramaya eğilimli değillerdir.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Eğitim Durumu Değişkenine Göre t-Testi Analizleri.....	88
Tablo 4.9.66.İlkokul Öğretmenlerinin, Yönetimle Karşılaştığı Davranışa Dayalı İletişim Problemlerinin Branş Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri.....	89
Tablo 4.9.67.İlkokul Öğretmenlerinin, Yönetimle Karşılaştığı Statüye Dayalı İletişim Problemlerinin Branş Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri.....	90
Tablo 4.9.68.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler uzman bir eğitici olarak öğretmenlere yol gösterirler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Branş Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri.....	91
Tablo 4.10.69.İlkokul Öğretmenlerinin, Yönetimle Karşılaştığı Davranışa Dayalı İletişim Problemlerinin Çocuk Sahibi Olma Bağımsızına Göre t-Testi Analizleri.....	92
Tablo 4.10.70.İlkokul Öğretmenlerinin, Yönetimle Karşılaştığı Statüye Dayalı İletişim Problemlerinin Çocuk Sahibi Olma Bağımsızına Göre Anova Testi Analizleri.....	93
Tablo 4.10.71.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler, ciddi bir problem nedeniyle çıkan tartışmada tarafsız kalmayı tercih ederler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Çocuk Sahibi Olma Değişkenine Göre t-Testi Analizleri.....	93
Tablo 4.10.72.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler okul içerisinde sürekli kuşku içerisindeydirler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Çocuk Sahibi Olma Değişkenine Göre t-Testi Analizleri.....	94
Tablo 4.10.73.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler yaratıcı fikirlere yeterince açıktırlar.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Çocuk Sahibi Olma Değişkenine Göre t-Testi Analizleri.....	95
Tablo 4.11.74.İlkokul Öğretmenlerinin, Yönetimle Karşılaştığı Davranışa Dayalı İletişim Problemlerinin Maddelere Göre Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımları.....	96
Tablo 4.11.75.İlkokul Öğretmenlerinin, Yönetimle Karşılaştığı Statüye Dayalı İletişim Problemlerinin Maddelere Göre Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımları.....	98

BÖLÜM I

1.GİRİŞ

Bu bölümde; araştırmanın problem durumu, problem cümlesi, alt problemleri, sayıtları, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, sınırlılıkları ve tanımları yer almaktadır.

1.1.Problem Durumu

İletişim kişiler arasında duygu, düşünce, haber, bilgi alışverişi ve bu duygu, düşünce, haber ve bilgilerin her türlü yolla ve kaynakla birbirlerine, kişiden kişiye aktarılması sürecini ifade etmektedir. İletişim problemi ise; kişiler arasında duygu düşünce haber ve bilgi paylaşımının herhangi bir engel tarafından kişiden kişiye aktarılamamasıdır. Bu problemin çeşitli sebepleri bulunmaktadır. Bunlar; kaynakların yetersiz olması, var olan kaynakların etkin kullanılmaması, kişilerden birinin veya birkaçının iletişime kapalı olması, sosyal ve kültürel bazı alışkanlıklar olarak çoğaltılabilir.

İletişim iki kişinin duygu. Düşünce ve bilgilerini paylaşması ve etkileşim sonucunda birbirlerini anlaması olarak tanımlanabilir (Gürgen, 1997, s. 9). İletişimin genel kabul görmüş tek bir tanımı olmamakla beraber, genel kanı olarak kişilerin veya kişi topluluklarının edindikleri bilgileri birbirlerine yayması olarak ifade edilebilir. Toplumsal sistemin en önemli parçası olan insan, kendisinden önce var olan kuralları öğrenmesi ve öğrendiği bu kuralları gelecek nesiller aktarabilmesi için iletişim kurma gereği duyar(Bıçakçı,2008,s.23).

İletişim yazılı ve sözlü olabildiği gibi aynı zamanda bazı fiziksel aktiviteler, sosyal ağlar, teknolojik aygıtlar, sanatsal figürler yoluyla yapılabilmektedir. Globalleşen dünyamızda iletişimin toplum ve birey gelişimi üzerine birçok yapıcı rolü olsa da aynı zamanda tahrip edici hatta yıkıcı rolleri de bulunmaktadır. Çağımızda insan bir yandan ayda yürürken, uzayda yaşam kaynağı ararken diğer taraftan aile bireyleri ile komşularıyla iş arkadaşlarıyla iletişim problemleri yaşayabilmektedir. Gelişen teknolojik olanaklarla insanlar başkalarıyla iletişim kurmadan, konuşup dertleşmeden, tartışıp araştırmadan günlük yaşamlarını devam ettirebilmektedir.

Eğitim sisteminin yapı taşı olan okullarda ise iletişim problemleri birçok yönüyle baş göstermektedir. Bunlardan en önemlisi idari birimler ve çalışanlar arasındaki iletişim problemleridir. Temelinde eğitim olan okul örgütünün içerisinde yaşanan

iletişim problemlerinin başta öğrenci ve öğretmenler üzerinde olumsuz etkiler olmakta olup bu olumsuzlukların devam etmesi neticesinde yıkıcı sonuçlar doğabilmektedir.

Okul örgütünde birlik ve bütünlüğün sağlanabilmesi ancak üstten alta doğru devam eden hiyerarşik birimlerin birbirleriyle koordineli biçimde çalışmasıyla mümkün olabilecektir. Günümüz eğitim sisteminde yaşanan temel problemlerden biri olan iletişim problemleri, gerek idarecilerin gerekse öğretmenlerin farklı talep ve beklentilerinin sonucunda karmaşık bir yapıya dönüşmüş, zaman zaman bu farklı istek ve beklentilere örgütü oluşturan bireylerin kişisel birtakım farklılıklarda eklenerek çözülemez durumlar yaratmıştır.

Yaşanan bu problemlerin temelinde insan bulunmaktadır. İnsan davranışı ve psikolojisi başlı başına bir bilim dalı olup genel kuralları bulunmadığından genel çözümleri de yoktur. Örgütü oluşturan bireylerin yetiştiği sosyal çevre, aile yapısı, hayata bakış açısı, insani değerleri bu sisteme can vermektedir. Bu ana damarlardan birinin tıkalı olması durumunda iletişim problemleri baş gösterir.

Sorumluluk bilinciyle hareket edilmeyen her davranış yanlışlar türetmeye, ortaya çıkan bu yanlışların savunulmasıyla daha kritik ve çözülmesi gereken problemler ortaya çıkarmaktadır.

Etkili bir yönetici, örgütün yapısı ve çevresinde pozitif yönde değişimler yaratır. Yapıyı değiştirmek demek örgütün şemasına birkaç dokunuş yapmak değildir. Demokratik bir sistemi değiştirmek demek, mevcut sistemi devam ettirmek değil, yerine bürokratik olmayan bir yapı koymak demektir. Böyle bir yapıyı oluşturmak için örgüt içinde çalışan bireylerin potansiyellerini kendilerinin organize etmeleri yoluyla kullanmaları amacıyla onları serbest bırakmak gerekir. Bundan sonraki aşamada, değişimin odak noktası, bu serbestliğin daha yapıcı olabilmesi için gerekli koşulların sağlanması olacaktır. (Karslı, s.7)

Her örgütün bazı kalıplaşmış kuralları vardır. Bu kuralların bazıları yazılı bazıları ise alışlagelmiş, bir önceki yönetimde devralınmış kurallardır. Okul örgütündeki yazılı kurallar genellikle belirli bir müfredata dayanmaktadır. Öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin bu kurallara uymaması halinde birtakım cezai müeyyideler söz konusu olmaktadır. Genellikle yazılı kurallarda iletişim problemlerine sık rastlanmamaktadır. Fakat alışlagelmiş ya da okul yöneticisinin kendi eğitim biçimine uygun, öğretmenin yaratıcılığını ve öğrencileriyle etkileşmesini yadsıyan ona söz hakkı tanımayan kural ve

davranışların kesin kuralmış gibi öğretmene dayatılması ciddi iletişim problemlerine sebep olmaktadır.

Sağlıklı bir iletişim ağının kurulması için örgüt üyelerine bir dizi sorumluluklar yüklenmelidir. Okul örgütünü oluşturan bireylerin birlikte hareket edebilme güdüsü geliştirmeli daha rasyonel, sosyal ve bilimsel bir ortam yaratılmalıdır. Bu tablonun oluşturulması; Okul örgütü içerisindeki bireylerin tek tipleşmesi yoluyla değil, onların farklı yetenek ve yaratıcılıkları keşfedilerek bütünlüklü bir program halinde ortaya çıkması sağlanabilir.

Gelişim sürecinde olan bir ilkokul öğrencisi okul idareciyle sınıf öğretmeni arasında yaşanan, yanlış iletişimden kaynaklı birtakım problemlerden olumsuz etkilenebilir, bu olumsuzlukları sahiplenerek günlük hayatına yansıtabilir.

Bu nedenle örgütün yapı taşlarından olan öğretmen ve yönetici iletişimi büyük önem taşımakta olup, ortak amaç uğruna hareket etmeleri gerekmektedir. Ortak amaç uğruna hareket edilirken de alt üst ilişkisinin verdiği hiyerarşi bir dayatma olarak kullanılmamalıdır. Ayrıca yönetici statüsünde olan bir kişi kendini geliştirmeyi ilke edinmiş, liderlik özelliğine uygun davranışların bilincinde olarak hareket eden, empati kurmakta başarılı olmalıdır. Böylece araştırmanın problem cümlesi şu şekilde oluşturulmuştur.

1.2.Problem Cümlesi

İlkokul öğretmenlerinin yönetimle karşılaştığı statü ve davranışa dayalı iletişim problemleri nelerdir?

1.3.Alt Problemler

İlkokul öğretmenlerinin yönetimle karşılaştığı statü ve davranışa dayalı iletişim problemlerinde;

- a) Cinsiyetlerine
- b) Medeni durumlarına
- c) Yaşlarına
- d) Hizmet sürelerine
- e) Şu anda çalıştığınız kurumdaki hizmet sürenize
- f) Eğitim durumunuza
- g) Branşınıza
- h) Çocuk sahibi olma duruma göre anlamlı bir farklılık var mıdır?

1.4.Sayıtlar

- a) Araştırma grubundaki öğretmenler evreni temsil edecek büyüklük ve özellikte olduğu
- b) Öğretmenlerin verilen anket formuna objektif ve doğru şekilde yanıt verdikleri
- c) Bu konuda yapılan literatür taraması, araştırmanın geçerliği ve güvenilirliği bakımından yeterli olduğu
- d) Araştırma için geliştirilen veri toplama araçları, araştırmanın amacını gerçekleştirmeyi sağlayacak, yeterliliğe sahip olduğu varsayılmıştır.

1.5.Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın genel amacı öğretmenlerin yönetimle karşılaştığı statü ve davranışa dayalı iletişim problemlerini belirlemek ve önerilerde bulunmaktır. Aynı zamanda yöneticilerin iletişim becerilerini ölçmek, eksik yönlerini belirlemek, bu problemlerin bazı demografik özelliklere (cinsiyet, medeni durum, yaş, hizmet süresi, şu anda çalıştığı kurumdaki hizmet süresi, eğitim durumu, branşı ve çocuk sahibi olup olmama durumu) göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi amaçlanmaktadır.

1.6.Araştırmanın Önemi

Merkezinde insan olan bir örgütte iletişim çok önemli bir unsurdur. Örgütlerin başarılı olabilmesinin ön koşulu etkili bir iletişim ağı oluşturabilmektir. Etkili iletişimin gerçekleşmediği örgütler içerisinde kopukluklar oluşur ve bir süre sonra işleyemez hale gelir. Bu sebeple örgüt bireyleri empati kurmakta başarılı ve etkileşime açık olmalıdır. Örgüt içerisindeki zincir halkalarından birindeki bir aksaklık büyük bir hasara yol açabilir. İletişim sözlü veya sözsüz olabilir. Sözlü iletişimde kullanılan sözcükler büyük önem taşıırken, sözsüz iletişimde de beden dili büyük önem taşımaktadır. Günümüzde yönetici profili sadece yazılı kuralları uygulayan değil, aynı zamanda sözlü ve sözsüz iletişimde kendini geliştirmekte ve başarılı, duyarlı, personelin ihtiyaç ve beklentilerinin bilincinde, empati kurabilen, liderlik özelliklerine sahip, gelişime açık, genel olarak mutlu çalışan, mutlu lider ilkesinden hareket etmelidir. Bu doğrultuda bu çalışmada ilkokul öğretmenlerinin yönetimde karşılaştığı davranışa ve statüye dayalı iletişim problemleri ele alınmış ve bu sorunların çözümüne katkıda bulunmak amaçlanmıştır.

1.7.Sınırlılıklar

Araştırma;

- a) 2017–2018 eğitim-öğretim yılında toplanan verilerle
- b) İstanbul İli Maltepe ilçesi resmi okullarda görev yapan yöneticilerle
- c) Geliştirilip uygulanan ankete öğretmenlerin vermiş olduğu cevaplardan elde edilen bulgularla evrenden seçilen örneklemdaki öğretmenlerle
- d) Ulaşılabilen literatürle sınırlıdır.

1.8.Tanımlar

İlkokul: 6-10 yaşındaki çocukların eğitim ve öğretimini kapsayan temel eğitim devresidir (Bozkurt ve Olgun, 2005, s.15)

Öğretmen: Öğrenci özellikleri, öğretim süreci, nitelikleri ve konu alanına sahip, öğretim etkinliklerini kılavuzlayan kişi (Bilen, 2004, s.15)

Yönetici: Yönetici başkaları vasıtasıyla iş yaptıran kişidir ve en önemli görevi, altındaki insanları en iyi şekilde çalıştırmak, etkin ve verimli bir örgüt oluşturmaktır (Balçık,2002, s.228)

İletişim: İki kişinin duygu, düşünce ve bilgilerini paylaşarak birbirini anlaması ile ilgili bir süreç (Gürgen,1997, s.9)

İletişim Becerisi: Konuşma, yazma, okuma, dinleme ve düşünme ile ilgilidir (Gürgen,1997, s.14)

Örgüt: Ortak bir amacı ya da eylemi gerçekleştirmek ereğiyle bir araya gelmiş kurumların ya da kişilerin oluşturduğu birlik (Püsküllüoğlu,1995, s.1202)

BÖLÜM II

2.KURAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde araştırmanın konusu olan iletişim kavramı teorik anlamda açıklanıp alt başlıklarına yer verilmiş ve yapılan araştırma sonuçları yorumlanmıştır.

2.1.İletişim Kavramı

İnsanlık tarihinin varoluşuyla yaşıt olan iletişim kavramı, insanoğlunun gerek kendi arasında gerekse de çevresiyle olan uyum ve etkileşiminde şüphesiz en önemli faktördür. Öyle ki bu uzun süreli zaman diliminde bazen semboller bazen sözcükler bazen yazılar yani sonuç olarak iletişim sembolleri kullanılmıştır. Bu yüzdendir ki tarihi geçmişini insanlık tarihiyle aynıdır ve insanlık tarihinin aydınlatılabilmesinde en önemli mihenk taşıdır.

İnsanoğlunun sosyal bir varlık olması; toplumsal hayatını kolaylaştıracak bir dizi sembollerin oluşturulması ihtiyacını da beraberinde getirmiştir. İletişim bu ihtiyacın sonucu olarak ortaya çıkmış ve nesiller boyu gelişerek devam etmiştir. Bu tarihsel baremde iletişim kaynakları çeşitlenmiş, geliştirilmiş ve günümüzdeki halini almıştır ve tarihsel diyalektik içerisinde daha da gelişeceği, sonraki kuşaklara daha fazla ışık tutacağı mutlak bir gerçektir.

Latince köken bakımından sözlüklerde “communis” tan gelen iletişim kavramı ortaklık yaratmak, ortaklık kurmak, ortaklıktan yararlanmak anlamında kullanılır(Bahar,2016,s.3). Ortaklığın var olabilmesi için birden fazla gönderici ve alıcıya gereksinim duyulmaktadır. Yani iletişimin var olabilmesi için en az bir kaynağa ve en az bir kaynak alıcısına ihtiyaç duyulmaktadır.

O zaman iletişim; kişilerin ve toplumların birbirleriyle ve çevreyle etkileşim kurabilmeleri için ihtiyaç duydukları ve sahip oldukları her türlü yazılı, sözlü, görsel, işitsel araç gereçlerdir.

İletişim ile ilgili çeşitli tanımlar yapılmıştır. Bunlar:

“Gönderici ile alıcı arasında anlamları ortak kılmaya yönelik bir çabadır” (Bahar, 2016, s.2).

“İletişim, kişiler arasında yer alan düşünce ve duygu alışverişini dile getiren bir terimdir” (Cüceloğlu, 1987, s.10).

“Geniş bir anlamda iletişim toplumsal yapının temelini oluşturan bir sistem, örgütsel ve yönetsel yapının sistemsel işleyişini sağlayan bir araç ve bireysel davranışları görüntüleyen ve etkileyen bir tekniktir. Dar anlamıyla iletişim, bireyler

arası düşünce, duygu ve bilgi alışverişidir. Yani bireyler arası bir anlaşma köprüsüdür” (Güney ,2006 :248).

“İletişim bir şahıstan diğer bir şahsa bilgi, veri ve anlayış aktarmasıdır” (Koçel, 1998: 354) .

“İletişim, örgütün belirlenen amaçlarına ulaşmasında büyük rolü olan ve örgüt içerisinde her birimin diğeriyle uyumlu bir şekilde örgüt amaçları doğrultusunda çalışmasını sağlayan bir unsurdur” (Dinçer ve Fidan, 1996: 318).

“Duygu, düşünce ya da bilgilerin akla gelebilecek her türlü yolla başkalarına aktarılması, bildirişim, haberleşme” (TDK, 1983: 572).

Anlaşılaçağı üzere iletişim kavramının birçok tanımı olsa da hepsinde ortak payda “duygu düşüncelerin başka bir kaynağa aktarımı” söz konusudur. İletişim yaşamımızın neredeyse tüm alanlarını kapsar. Böyle kapsayıcı bir kavramın elbette bireyleri ve toplumları birbirlerini yaklaştırmak gibi bir misyonu bulursa da yanlış temeller üzerine kurulmuş bir iletişim biçiminin, yanlış sözcük ve hareketlerle oluşturulan bir tümcenin bireyleri ve toplumları birbirinden uzaklaştırmakta da etkilidir. Tarihte meydana gelen savaşların, toplumsal çatışmaların, suç oranlarının, eğitimsizliğin temelinde iletişimsizlik ya da yanlış iletişim kurma biçimi bulunmaktadır.

Örneğin; tarihte yaşanan savaşların en yaygın olduğu dönemlerin yazılı, görsel ve sözlü iletişim kaynaklarının en kısıtlı olduğu döneme denk gelmiş olması tesadüf değildir. Toplumlar arası iletişimin çok daha hızlı hatta anlık yaşandığı günümüz global dünyasında devletler arasındaki krizlerin daha seyrek yaşanıyor olması bununla ilintilidir.

Bir satış departmanında çalışan bir iş görenin performansının iyi olması müşteriyle yaşadığı diyalogların doğru kurulmuş olmasının, huzurlu bir büro ortamının sağlanmış olması o örgütü oluşturan bireylerin birbirleri arasında kurdukları sağlıklı iletişime, kalıcı dostluk ve arkadaşlığın sırrının birbirlerini iyi anlamak yani iyi iletişim kurmak olduğu mutlak bir gerçektir(Karatepe,2005,s 22). Bu örneklerin tam tersi de yine iletişimin sağlıklı gerçekleşmiyor oluşuna bağlıdır.

İletişim yaşamımızın her anını kaplayan bir olgudur. Uyku dışındaki zamanımızın çoğunu (%75) başkalarıyla iletişim kurmakla geçiririz. Çünkü belirli bir topluluk içerisinde yaşayan ve kendi dışındaki diğer canlılar ile ilişki içerisinde bulunan bütün canlılar iletişim sistemine ihtiyaç duyarlar. Fakat canlılar içerisinde iletişim sürecinden en gelişmiş biçimde yararlanan insanlardır. İletişim; insanların belirli ilişkileri

sürdüremeleri ve belirli bir yapı içerisinde anlaşmalarını sağlamak için gerekli olan temel öğedir. İnsanlar diğer canlılardan ilk olarak tecrübelerini sembollerle anlattıkları ve paylaştıkları dil ile ayrılırlar. Çünkü insanlar gerçekleri keşfedebilir, bilgileri, teorileri, genel düşünce ve fikirleri geliştirebilirler. (Güney, 2006: 247).

2.2.İletişim sürecinin öğeleri

İletişim süreci: İnsan davranış ve düşüncelerinin değiştirilmesi, iletişim ağını oluşturan öğelerin bir bütün oluşturup ortaya çıkmasıdır.

Örgütlerde etkili bir iletişim süreci iyi bir haberleşme ağının oluşturulmuş olmasına bağlıdır. Kuruluşları başarıya götüren yol buradan başlamaktadır.

Bu süreci oluşturan öğeler altı temele dayanmaktadır ve bu altı temel arasında meydana gelebilecek herhangi bir kopukluk süreci sekteye uğratacaktır ve sağlıklı iletişimin oluşmasını engelleyecektir. İletişim sürecini oluşturan altı aşama: Kaynak, Kodlama, İletişim Kanalı, Algılama, Alıcı olarak sıralanmıştır.

2.2.1.Kaynak (Gönderici)

İletişim sürecinin başlangıç aşamasıdır. Öncelikle hangi öğelerin karşı tarafa iletileceği düşüncesiyle başlar. Bu düşünceler kelimelere, rakamlara, sembollere, resimlere dönüştürülür. Oluşturulan bu zihinsel sürecin karşı tarafa iletilmesiyle sona erer. Bu süreçte göndericinin bilgi donanımı, yetenekleri çok önemlidir. Çünkü iyi bir iletişim için kaynağın taşınması gereken özellikler bulunmaktadır. Bu özellikler:

.Kaynak bilgili olmalıdır :

Kaynak göndereceği mesaj hakkında bilgi sahibi olmalıdır. Kaynak ancak mesaj göndereceği konu hakkında bilgiliyse bu süreci etkin bir biçimde oluşturabilir. Çünkü alıcının kaynaktan beklediği bilgileri kaynağın konu hakkında yetkinlik ve değerlendirmelerine bağlı olup bunun gerçekleşmemesi durumunda kaynak bir gönderici olmanın ötesine geçemeyecektir.

. Kaynak kodlama özelliğine sahip olmalıdır

Gönderilecek mesajın nasıl kodlanacağı çok önemlidir. Alıcıya gönderilecek mesaj içeriğinde kullanılacak söz ve işaretlerin anlamının bilinmesi gerekmektedir.

Yanlış ve yetersiz biçimde kodlanan bir mesaj etkin olmayacağı gibi, istenilenin dışında bir davranış da yaratabilir. Kaynağın kodlama özelliği, alıcı ile kültür bağı kurmuş olmasına da bağlıdır. Eğer kaynak alıcıyla benzer kültür düzleminde ise, mesajı daha kolay kodlayabilecektir. Özellikle jest ve mimiklere dayalı iletişimde kültürel

yakınlık ve kaynağın kültürel kodlamaları bilmesi daha önemli olacaktır. (Bahar,2016; s.9)

.Kaynak düzlem ve rolüne uygun davranmalıdır

Gönderilecek mesaj ile mesajın gönderildiği düzlem arasında ilişki olmalıdır. Aksi takdirde mesaj rolüne ve düzlemine oturmayıp iletişim kopukluğuna sebep olabilecektir. Mutlaka mesajın rol düzlemi ile ilişkisinin bulunması gerekmektedir.

.Kaynak tanınmalıdır

İletişimin etkili bir şekilde sağlanması için mutlaka alıcının kaynağı tanınması veya güvenilirliğinden emin olması gerekmektedir. İletişimin doğru şekilde kurulmasında kaynağın rolü büyüktür. Kaynağın alıcıyı yanıltmaması, iletişimin yanlış düzleme oturmaması, bilginin doğru paylaşılması öncelikle kaynağın doğru tanımlanması ve tanınmasına bağlıdır. Bilgi ve tecrübesine güvenilen, alıcının kafasında güvenilir bir noktaya oturtulan kaynak bu sürecin doğru temellerde oluşmasını sağlar.

2.2.2.Kodlama

Kod, mesajın çeşitli işaret ve sembollere dönüşmesinde kullanılan simgelerdir. Göndericiler bazen duygu ve düşüncelerini alıcının anlayabileceği bir dizi sembol ve işaretlere dönüştürerek iletişim kurmak ister. Buradaki en önemli husus kaynak ile alıcı arasında bu işaret ve sembollerin tanınmasında bir dizi kültürel fiziksel bağ kurulmuş olmasıdır. Çünkü kodlar sadece basit rakam ve işaretlerden ziyade karmaşık formüllerden ve çözülmesi zor mesajlardan da oluşabilir. Kodlama basit işaret ve rakamlardan, zor matematiksel karmaşık formüllere kadar geniş bir alanı kapsar. Özellikle günümüz dünyasında bilginin erişiminde geline teknolojik süreç, bilginin çeşitli kodlarla saklanması zorunlu hale getirmiş, özellikle şirketler ve devletler bazı sırlarının gün yüzüne çıkmaması için bazı kodlamalar geliştirmişlerdir. Teknolojik aletlerde duygu ve düşüncelerin karşı tarafa daha az çabayla sunulabilmesi için bazı kodlar ve simgeler geliştirilmiştir.

2.2.3.Mesaj (İleti)

Mesaj; kaynaktan alıcıya gönderilen bilgi, uyarı, görüş ya da davranış biçimlerinin bir taslak bir oluş haline getirilerek çeşitli biçimlerde ifade edilmesidir. Kaynak ile hedef arasındaki en temel öge durumundadır. Mesaj göndermenin çeşitli biçimleri bulunmaktadır. Bunlar yazılı, sözlü, işaret, jest ve mimikler şeklinde olabilir.

Örneğin bir öğretmenin ders anlatırken birden kaşlarını çatıp hiçbir şey söylemeden öğrencilerine bakıyor oluşu kaynaktan alıcıya gönderilen bir mesajdır.

Bir kelime öbeğinin sonuna konulan herhangi bir işaret verilmek istenen mesajı net bir şekilde ifade eder. Ya da denizde yüzerken birden ellerini havaya kaldırıp iki yana savurması alıcı tarafından yardım istendiği algısını yaratır ve bu örneklerin hepsi farklı biçimlerde kodlanmış bir mesaj örneğidir.

Mesajlar iletilirken verilmek istenen duygu ve düşüncenin anlaşılır olması çok önemlidir. Anlaşılamayan karmaşık duygu ve düşüncelerin kodlarının çözülmesi çok zordur. Şekil ve içerik bakımında mesajın anlaşılır olması şarttır.

Mesaj açık olmalıdır; Kaynak mesajı gönderirken alıcıdan beklentilerini, ne istediğini açık şekilde ifade eden kodlar kullanılmalıdır.

Mesajın zamanlamasının iyi ayarlanması gerekmektedir; Mesaj oluşturulurken doğru zamanda oluşturulması gerekmektedir. Aksi takdirde alıcıdan beklentilerini geç karşılar ya da karşılayamaz.

Mesaj uygun bir iletişim kanalını izlemelidir; Mesajın doğru bir düzleme oturtulması mesajın açık bir şekilde iletilmesinde, anlaşılır olmasında son derece önemlidir.

Mesaj özgünlüğünü korumalıdır; Mesaj kaynaktan alıcıya gönderilirken değişik iletişim aşamalarından geçer ve bu iletişim aşamalarında mesajın içeriği korunmalıdır. Aksi takdirde alıcıya farklı bir mesaj iletileceğinden mesajdan sonra beklenmeyen duygu ve hareketler geliştirilebilecektir. Özellikle sözlü iletişim esnasında mesajın başkası tarafından iletilecek olması durumunda sık karşılaşılan bu iletişim sorunu ciddi kopukluklara sebep olmaktadır. Örneğin; bir okul yöneticisinin yardımcısı yoluyla öğretmenlere, onlardan da öğrencilere iletilen sözlü mesajlar arasında uygulanış bakımından farklılık gösterebilmektedir. Son derece sakıncalı bir durum olmakta olup alıcıyla arasında farklı davranışlara sebep olup karmaşıklık oluşturmaktadır.

Etkili iletişim, kaynak ve hedefin mesaja aynı anlamı verdikleri zaman ortaya çıkar. Kaynakla hedefin iletiye aynı anlamı vermedikleri durumlarda, gönderilen mesaj hedef açısından anlamsız bir ses, yazı, görüntü veya hareketten öteye geçemez. Bu nedenle mesaj gönderirken, kaynağın en çok dikkat etmesi gereken nokta, hedefin algılama düzeyidir. (Tutar ve Yılmaz,2000;5)

2.2.4.İletişim Kanalı

İletişim kanalı; mesajın kaynaktan alıcıya giderken iletilen yolu ifade eder. İletişim kanalları iletişim türüne ve iletişim aygıtlarına göre değişiklik gösterir. Yüz yüze bir görüşme esnasında iletişim kanalı, ağızdan çıkan sözcüğün hava kanalıyla alıcıya ulaşmasıdır. Telefon aygıtıyla kurulacak iletişimde kanal ses dalgaları ya da telefon telleri olup bu örnekleri çoğaltmak mümkündür. Günümüzde sayıları yüzleri bulan dergiler, gazeteler, bültenler farklı iletişim kanallarıdır.

2.2.5.Kod Çözme

İletişim kurulurken kaynaktan alıcıya gönderilen duygu ve düşünceler, alıcıya ulaştıktan sonra alıcı tarafından yapılan çözümlene ve yorumlama süreci ne verilen addır. Kod çözme işleminin başarıya ulaşması için kaynağın ve alıcının mesaja aynı anlamı vermesiyle mümkün olmaktadır.

Harfler, kelimeler, rakamlar, işaretler, grafikler beden dili unsurları birer kodlama sistemidir. Dil en önemli kodlama aracıdır. Kodlama simgelerin anlama dönüştürülmesi sürecidir. Simge mesaja iletmesi amacıyla verilen fiziksel biçimdir. Simgenin içeriğiyle veya anlamıyla hiçbir ilgisi yoktur. Sadece mesajın fiziksel varlığını ya da biçimini ifade eder. Kod açma ise; kodlanarak gelen mesajın aslı gibi veya ona en yakın şekilde algılanması için yapılan işleme veya mesajın yorumlanarak anlamlı bir şekilde algılanmasına kod açma denir. Alıcı ile kaynağın mesaja aynı anlamı vermesine referans ya da izafet çerçevesi denir. Kod açmada ortak bir dil kullanmak şarttır. (Etkili İletişim Teknikleri , Nazife Küçükbaşlan s:23)

2.2.6.Alıcı (Hedef)

Temel iletişim sürecinin en önemli unsurlarından birisi de mesajı alan kişi yani, mesajın gönderildiği kişi yani alıcıdır. Kaynaktan çıkan mesaj çeşitli aşamalardan geçtikten sonra son olarak alıcı tarafından duyu organlarıyla mesajın algılanmasıyla iletişim süreci sona erer. Alıcı sadece tek birisi olmayıp birden fazla kişi de olabilir. O yüzden iletilen mesajın sadece tek bir kaynaktan çıkıp alıcılara ulaşmış olması iletişimin sağlıklı yapılması anlamına gelmemektedir. Verilen mesajın tüm alıcılar tarafından aynı veya aynıya yakın anlamlarda algılanabiliyor oluşu başarıyı ifade eder. Burada alıcının verilen mesajı ne ölçüde algılıyor oluşu da son derece önemlidir. Bazı durumlarda kaynaktan açık ve anlaşılır ifadelerle yöneltilen mesaj alıcı veya alıcılar tarafından

dikkat dağınıklığı, duyu organlarında meydana gelmiş tahribat, dışsal etkiler vb. sebeplerle doğru alınmaya bilmektedir.

2.2.7.Algılama

Ses, görüntü, tat, koku, his gibi çevreden gelen uyarıcıların duyu organlarımızca farkına varılmasıdır. Yaşadığımız çevrede çok sayıda uyarıcı ile karşı karşıya kalırız. Bu uyarıcılar yoluyla mesajlar iletilir ve bu mesajlar duyu organlarımızca süzgeçten geçirilir ve anlamlar çıkartılır. Bu anlam bütünlüğüne algılama denir. Bu algılama kişiden kişiye farklılıklar gösterebilir. Çünkü algı yaratılırken farklı alıcılar tarafından farklı yorumlar getirilebilir.

2.2.8.Geribildirim

Geribildirim, kaynaktan çıkan mesaja alıcının verdiği tepkidir. Bir mesajın anlam kazanabilmesi için mutlaka mesajı alan alıcı veya alıcıların bu mesajın yerine ulaştığına dair bir geribildirimde bulunmasına bağlıdır.

Özellikle sözlü iletişimde geri bildirim çok daha kolaydır. Çünkü; kaynaktan çıkan mesaj alıcıya sözlü olarak iletildiğinden alıcı söz, hareket, jest-mimik yoluyla karşılık verir. Örneğin bir konferans salonunda kalabalık bir topluluğa hitap eden bir konuşmacıya, izleyicilerin alkışla destek vermesi bir geri bildirimdir ve aynı zamanda konuşmacıya pozitif yönde etki eder. Ya da ikili bir diyalog esnasında karşı tarafın verilen mesajı kafasıyla onaylaması da aynı şekilde mesajı veren kişide olumlu etki yapar.

2.3.İletişimin Sınıflandırılması

İletişimin sınıflandırılması 5 ana başlık şeklinde açıklanır.

2.3.1.İşleyiş Açısında İletişim

İletişim, işleyişi bakımında tek yönlü iletişim ve çift yönlü iletişim olmak üzere 2 alt başlıkta değerlendirilir.

Tek yönlü iletişim: Genelde örgütsel bir iletişim metodu olan tek yönlü iletişimde alıcı tek kişiden değil gruplardan oluşur ve kaynaktan iletilen mesaja cevap verilmesi beklenmez ve otorite tek kişinin elindedir. Genellikle gruplara iletilmek istenen bilimsel veriler, yasalar, tüzük ve yönetmelikler bu metot yöntemiyle alıcılara iletilir. Yine benzer şekilde bir pazarlama metodu olarak kullanılan bu iletişim işleyiş çeşidi, reklam, sunum, gösterim şeklinde alıcılara hitap eder.

Geniş kapsamlı olarak hayatımızda yer edinmiş bu işleyiş yöntemi bir eğitim kurumunda yöneticilerin genel bir duyuruyu herkes okusun diye panoya asması ile örneklendirilebilir.

2.3.2.Çift Yönlü İletişim

Çift yönlü iletişim diğer adıyla iki yönlü iletişim kaynak ile alıcı arasında bir bilgi akışı oluşması esasına dayanır. Hem yazılı hem sözlü biçimde kurulabilir. Kaynaktan alıcıya iletilen mesaj sonucunda alıcıdan bir geri bildirim beklenir. Bu yüzden tek yönlü iletişime göre işleyiş bakımından daha hızlı olup, daha doğru bir iletişim biçimidir. Daha tercih edilebilir daha etkili bir yöntemdir.

2.3.3.Yüz Yüze- Uzaktan iletişim

Bu iletişim türünde gönderici ile alıcının aynı mekanda veya ortamda bulunup bulunmadığına göre sınıflandırılır.

Yüz Yüze İletişim

Tarih olarak en eski iletişim türü olan yüz yüze iletişimde kaynak ile alıcı arasında herhangi bir araç kullanılmadan doğrudan yüz yüze sözlü veya beden diliyle yapılan iletişim türüdür. Kaynak ile alıcı arasındaki bilgi akışının aynı ortamda olması dolayısıyla başarı oranının en yüksek olduğu iletişim türüdür.

Uzaktan İletişim

İletişimin gerçekleşmesi için mutlaka kaynak ile alıcı arasında mutlaka bir araca ihtiyaç duyulduğu iletişim türüdür. Başka bir araca ihtiyaç duyulduğundan iletişim bozukluklarına veya mesajın geç algılanmasına sebep olabilir. Günümüz dünyasında teknolojik gelişmelere bağlı olarak çokça kullanılan bu iletişim yöntemi market raflarında, kitapçılarda teknolojik marketlerde ve hatta iletişim ağının kablosuz ağlar ve telefon teknolojileriyle yapıldığı bugünlerde herkesin ceplerindedir. SMS, İnternet, Sosyal Medya teknolojileri sayesinde çok yaygınlaşmış ve giderek daha fazla yaygınlaşmaktadır.

Teknolojik ilerlemeler bilgiye ulaşım hızımızı azaltmakta ve çağımızın adını bilgi ve teknoloji çağı olarak adlandırılmasına olanak vermiştir.

3.3 Grup Yapısına Göre İletişim

Formel ve formel olmayan iletişim olarak 2' ye ayrılır.

Formel İletişim

Biçimsel, resmi bir iletişim biçimidir. Formel iletişimde örgütleyicilerin düzenlediği ve o yapıyı oluşturan kişi ve gruplar arasında gerçekleşiyor olması esastır.

Formel olmayan iletişim

Biçimsel olmayan iletişimdir. İletişimin resmi ve planlanmış olmaması kendiliğinden gelişmesi esastır. Aynı örgütte gerçekleşen ve resmiyete dayanmayan arkadaşlık, hemşerilik vb. formel olmayan iletişime örnek gösterilebilir.

2.3.4.Mesajın Akış Yönüne Göre İletişim

Yatay, dikey ve çapraz iletişim olarak 3 başlık halinde incelenir.

Yatay İletişim

Grup içerisinde aynı hiyerarşik düzeyde bulunan yönetici veya fonksiyonel departmanlar arasında (üretim, pazarlama, personel, muhasebe, finansman, halkla ilişkiler vd.) ortaya çıkan sorunların çözümlenmesi, koordinasyonlarının sağlanması veya örgütsel işleyişin hızlandırılması gibi amaçlarla ve belli bir şekil şartına bağlı olmadan yürütülen ve çoğu kez sözlü olarak gerçekleşen bir iletişim tarzıdır.(Can,1994:25)

Yani örgütün periyodik iç işleyişinin tepeden gelen bir emir yada kararnameyle değil belli bir şekil ve şarta dayandırılmadan yatay olarak kurulan bir ilişkilendirme tarzıdır.

Dikey İletişim

Resmi bir iletişim biçimidir. Hiyerarşi farkı gözetilir. Emir ve bilgi akışı şeklinde yukarıdan aşağıya emir aşağıdan yukarıya rapor şeklinde ilerler. Özellikle siyasi partiler ve devletin üst derece makamlarında örgüt içerisinde tek sesliliği sağlayabilmek için yatay iletişim yerine dikey iletişim yolu tercih edilmektedir.

Çapraz İletişim

Örgütün farklı departmanında yer alan birimlerin, doğrudan birbirleriyle kurmuş oldukları iletişim biçimidir.

2.3.5.Kullanılan Araç ve Yöntemlere Göre İletişim

Bu iletişim türü duyu organlarımızca algıladığımız görsel-işitsel araçlara göre sınıflandırılır.

Görme yeteneğimiz görsel iletişimi geliştirmiştir. Kitaplar, dergiler, pano ve işaretler, trafik lambaları görsel iletişime dair bazı örneklerdir.

İşitsel iletişim ise görsel olmayan sadece duyma yetimizi kullanarak her türlü ses dalgası aracılığıyla çıkan seslerin kafamızda anlamlandırılmasıyla meydana gelir.

2.3.6.Taraflara Göre İletişim

İletişimi gerçekleştiren taraflar dikkate alınır ve gruplandırılır. Buna göre; içsel iletişim, kişiler arası iletişim, grup iletişimi, örgütsel iletişim, kitlesel iletişim ve kültürler arası iletişimden söz edebiliriz.

İçsel İletişim

Kısacası kişinin kendisiyle olan iletişimidir. Çoğu zaman birey, dışarıdan aldığı mesajları kendi iç dünyasında kurgular ve iç motivasyon yaratır. Bireyin düşünmesi, hayal kurması, sessiz düşünmesi içsel iletişime örnektir.

Çok sık karşılaşılan bir iletişim örneği olup insanın kendisiyle baş başa kalmasıdır.

Kişiler Arası İletişim

En az iki kişinin arasında meydana gelen bilgi alışverişidir. Karşılıklı iletişim söz konusudur. Verilen mesajlar hem sözlü hem sözsüz olabilir. Kişiler arası iletişim yüz yüze gerçekleştiği gibi kitle iletişim araçlarıyla da gerçekleştirilebilir. İnsanoğlu yerleşik yaşama geçtiği günden beri çevresindeki insanları merak etmiş ve onlardan haber almak ihtiyacı doğmuştur ve kişiler arası iletişimin olması insanın bu ihtiyacına cevap vermiş, mutluluk uyandırmıştır.

Grup İletişimi

Grup iletişiminde kaynak bir kişi olabileceği gibi birden fazla kişi veya grup da olabilir. Alıcı ise mutlaka birden fazla kişidir. Günümüz dünyasında özellikle eğitim kurumlarında uzaktan eğitimler, tele konferanslar yoluyla bu yöntem çokça uygulanmaktadır.

Örgütsel İletişim

Örgüt, aynı amaç ve düşünce uğruna bir araya gelmiş, aynı hedefe yönelmiş kişi topluluklarıdır. Bunun böyle olması örgüt içerisinde iletişimi zorunlu kılmıştır. Bu amaç birlikteliği örgütlerin gündelik işlevlerini yerine getirebilmesi için ortak bir dil geliştirilmesini veya yeni fikirlere ihtiyaç duyulmasını bunun içinde sürekli çevreyi izlemek, yeni stratejiler paylaşmak ve bunu örgüt içerisinde iletişim kurarak paylaşma ihtiyacını beraberinde getirmiştir.

Örgüt içi iletişimi geliştirebilmek için bir çok teknolojik gereksinime ihtiyaç duyulmuş olup, gelişmiş tabanlı teknolojiler bu ihtiyaçlara günümüzde cevap vermektedir.

Kitlesel İletişim

Kitle iletişim araçları kullanılarak, yüz yüze veya diğer iletişim türlerinin cevap vermeyeceği sayıda topluluklara karşı, hız ve zaman gözetilerek yapılan iletişim türüdür. Teknolojik aletler ve sosyal medya aracılığıyla toplu gönderimler yapılarak mesajın aynı anda milyonlarca kişi tarafından görülmesi sağlanmıştır. Gelişen bilgi teknolojileriyle birlikte önümüzdeki senelerde kitlesel iletişim çok daha yaygın hale gelecektir.

Kültürler Arası İletişim

Farklı kültür ve toplulukların birbirleriyle yaptığı iletişimidir. Aradaki kültür farklılıkları iletişimin gerçekleştirilmesini zorlaştırır da birbirlerinin kültürünü tanıyan topluluklar ortak dil geliştirmeyi başarmışlardır.

2.3.7.Kullanılan Kodlara Göre İletişim

Üç başlık altında incelenir.

.Sözlü iletişim

.Yazılı iletişim

.Sözsüz iletişim

2.3.7.1.Sözlü İletişim

Diğer adı konuşma dilidir. Konuşma bireye özgüdür, dil ise toplumları kapsar. En yaygın iletişim türüdür çünkü özellikle de yüz yüze iletişimde karşı tarafı duymanın yanı sıra el-kol hareketlerinden, jest ve mimiklerinden vermek istediği mesajı çok daha iyi bir biçimde alınabilmesi mümkündür.

Sosyal bir iletişim türü olan sözlü iletişim, teknoloji yoluyla edinilebileceği gibi aynı zamanda karşı tarafa soru sorma ve geri bildirim isteme gibi olanaklarda yararlıdır. Hemen hemen her başlıkta değindiğimiz teknolojik ilerlemeler sözlü iletişim türünde de önemli gelişmelere sebep olmuş olup televizyon, radyo, internet, telekonferanslar hep sözlü eğitimin gelişimine katkıda bulunmuştur.

Sözlü iletişimi iki başlık altında incelemek mümkündür.

Dil: Sözlü iletişim hangi iletişim aygıtıyla gerçekleşirse gerçekleşsin ortak paydası dildir. İnsanda dil, onu diğer canlılardan ayıran en önemli iki özellikten

birisidir. İnsanlık tarihi kadar eskilere dayanan dil, toplumların bilgi ve tecrübelerini, örf ve adetlerini ve her türlü tarihsel ilerlemeyi gelecek nesillere aktarılabilmesi için köprü rolü üstlenmiştir. Toplumlar gelişim süreçlerinde aynı maddeye farklı isimler vermiş olsalarda özellikle edebi ve bilimsel kaynakların tercüme yoluyla evlerimize kadar ulaştırılması mümkün hale gelmiştir.

Dil Ötesi : Bir mesaj oluşturulurken kullanılan hecelerin hangi tonlamayla, nasıl söylendiğini ifade eder.

B.SÖZLÜ İLETİŞİMİN UNSURLARI

Sözlü iletişimde ses büyük önem arz etmektedir. Sözlü iletişim ica edilirken tonlamalar, vurgular sık sık kullanılır. Bunlar iletişimde duygu ve düşüncelerin açığa çıkmasını ifade eder. Mesajın hangi ses tonuyla verildiği son derece önemlidir.

C.ETKİLİ KONUŞMA

İletişimin en yaygın biçimi konuşmadır. İnsanlar gerek sosyal yaşamlarında gerek iş yaşamlarında iletişim kurabilmek için sürekli konuşma ihtiyacı hissederler. Etkili konuşma ise konuşma şeklinin daha ikna edici daha hitap gücü yüksek daha fazla insanı etkileyebilecek kalitede yapılmasıdır. Bu özellik belli bir kısmını doğuştan alınsa da büyük bölümü sonradan kazanılmaktadır. İnsanın bu özelliğini geliştirebilmesi için bir dizi faaliyette bulunmasına bağlıdır.

Örgütlerde yöneticiler sık sık konferanslar , tanıtım toplantıları, sunumlar yaparlar. Topluluk önünde konuşan bu yöneticilerin özellikle kelimelerini doğru seçmesine, dinleyicileri ayrıntıda boğmamasına, konuşmasını gereğinden uzun tutmamasına ihtiyaç vardır.

1.Konuşmanın Öğeleri

Konuşmanın susku, hece uzunluğu, tartım ve tempodan oluşan 4 ana öğesi bulunmaktadır.

Susku : Kelimeler arasında belli bir bütünlüğe dayanan anlamlı duraksamalardır. Bir konuşma sırasında bu duraksamaların yapıyor olması konuşmacının konuşmaya hakim olmadığı anlamına gelmez, tam tersi bir plan dahilinde veya anlamlı bir şekilde yapılan bu duraksamalar dinleyicilere konuşmayı anlama fırsatı verir. Bu duraksamaların sessiz bir biçimde yapılması dinleyicilerin verilen mesajı daha net anlamalarına ve duraksama anında verilen mesajı zihinlerinde canlandırmalarına olanak verir.

Hece Uzunluğu: Sesli harflerin söylenmesi esnasında geçen süreye verilen addır.

Tartım: Konuşmanın ne denli hareketli ve canlı yapıldığını gösterir.

Tempo : Konuşmanın hızıdır.

Bir konuşmada etkinliği düşüren en önemli unsurlardan birisidir zamanlama hataları. Konuşmanın çok hızlı veya çok yavaş yapıyor oluşu, sözcükleri yayarak, yutarak yada uzatarak söylenmesi konuşmanın tempo dengesini olumsuz yönde etkiler ve iletişim kopukluklarına sebebiyet verir.

Konuşma Türleri

Konuşmanın yapılışına göre 2 tür konuşma türünden bahsedebiliriz. Bunlardan birincisi öncesinde herhangi bir plan doğrultusunda yapılmayan, kendiliğinden gelişen, gündemsiz ve gündelik olan hazırlıksız konuşmadır. İkincisi ise önceden planlaması yapılmış, konusu seçilmiş belli bir konuda açıklayıcı olan, hazırlık süreci olan hazırlıklı konuşmadır.

Hazırlıksız Konuşmalar

İnsanlar sosyal birer varlık olduklarından gündelik yaşamlarını icra ederken konuşma ihtiyacı duyarlar. Aile içerisinde, sokakta, iş ortamında, okulda yani birden fazla alıcı ve kaynağın olduğu her yerde bir iletişim söz konusudur. Gündelik yaşam içerisinde yapılan konuşmalar genellikle önceden planlanmamış spontane gelişen hazırlıksız konuşmalardır. Fakat bu konuşmaların hazırlıksız oluyor oluşu düzensiz olacağı anlamına gelmemelidir. Belli bir düzen dahilinde olmayan, düşünülmeyen yapılan konuşmaların karşı tarafa mesajını sağlıklı bir biçimde veremeyeceği açıktır. Hatta özensiz konuşan insanların toplum içerisinde saygınlığının yitik olduğu, hızlı veya yavaş konuşan insanların diğer insanlar arasında gülünç duruma düştüğü durumlar söz konusudur. Tam tersi olarak bir insanın saygınlık göstergelerinin en önemli unsurlarından biriside konuşmalarına gösterdiği özendir.

Hazırlıklı Konuşmalar

Belli bir hazırlık yapmayı gerektiren, gündemi belli olan ve o gündem dahilinde alıcına belli mesajları vermeyi hedefleyen konuşma türüdür.

Bu konuşma türü yapılışı ve içeriği bakımından iki başlık halinde incelenir.

Açıklayıcı ve Öğretici Konuşmalar

Görüşme (Mülakat) :Bilgi toplama amacıyla yapılan özel bir konuşma türüdür. Karşılıklı soru cevap şeklinde yapılır. Ölçme değerlendirme esasına dayanır.

Konferans: Belli bir konusu olan ve bu konuda uzman birisi tarafından dinleyicilere bilgi aktarılmasıdır.

Söylev (Nutuk) : Coşku yaratmak amacıyla konuşmanın etkileyiciliğini arttırma amacı taşır. Konusu bellidir ve verilmek istenen mesajla dinleyicilerin durum ve hareketlerini değiştirmek veya pekiştirmek istenilir.

Demeç: Basın-Yayın organları aracılığıyla belli bir konuya açıklık getirmek yada bir konuda toplumun beklentilerini karşılayabilmek adına yöneticilerin, liderlerin veya onların basın sözcülerinin kamuoyuna bilgi vermesidir.

Brifing: Üst düzey bir makama veya yetkiliye konusu belli olan bir konu hakkında ilgili kişiler tarafından bilgi verilmesi amacıyla gerçekleştirilen toplantılardır.

Yorumlayıcı Konuşma : Gündeme yer edinmiş bir konu hakkında yetkili kurum yöneticisinin yada sözcüsünün yorumunun iletilmesidir.

Bilgilendirme Amaçlı Tartışmalar

Panel : Bir başkanın organizatörlüğünde 4-8 arasında konuşmacının belli bir düzen içerisinde konusu belli olan bir başlıkta sırayla veya panel başkanının söz vermesiyle konuya açıklık getirmesidir. Konuşmalar sonrasında izleyicilerin soruları dinlenir ve yanıtlar verilir.

Sempozyum: Değişik sayıda konuşmacıların belli bir konuda izleyiciler karşısında kısa konuşmalar yaptığı ve dinleyicilerin sorularını yanıtladığı toplantı biçimidir.

Açık Oturum: Birbirinden farklı görüşte olan 3-5 kişilik konuşmacı grubun belli bir konuda, kitle iletişim araçlarının da yardımıyla oturum başkanı tarafından yönetilmesidir.

Münazara: Ortaya atılan bir savın doğruluğunun veya yanlışlığının topluluk önünde tartışılıp konuyu birbirlerine karşı savunmalarınıdır. Okullarda çok yaygın olarak kullanılır.

Forum : Konusu bellidir, bir başkan yönetiminde konuşmacıların o konu hakkında fikir beyan etmesi ve tartışması esasına dayanır. Dinleyiciler aynı zamanda tartışmacıdır.

Seminer: Eğitimsel amaçlı da kullanılabilirler. Çoğunlukla daha uzun sürelidir. Belli bir konuda izleyicilerin ve dinleyicilerin aydınlatılması amacıyla taşır.

Etkili Konuşma Yöntemi

Etkili konuşma doğuştan var olabileceği gibi sonradan da kazanılabilecek bir yetenektir. Gerekli yerlerde sözcükler, ses tonu, düzenli solunum, konuşma hızı, düzgün konuşma aygıtının önemli olduğu kadar beden dili de büyük önem taşır. Konuşma sırasında bakış, duruş, mimik de karşı tarafa çok önemli mesajlar vermektedir.

Etkili Konuşma İlkeleri

Etkili ve düzgün konuşabilmek için bir takım ilkeler söz konusudur. İnsanın konuşmasını etkili kılan şey ne söylediği kadar nasıl söylediğidir. Bu sebepten dolayı;

Konuşma yapıcı olmalıdır,

Konuşma heyecan coşku katmalıdır,

Dikkat çekici etkili konular belirlenmelidir,

Konu bütünlüklü olmalı farklı yerlerde birbiriyle çelişmemelidir,

Konuşmanın amacı belli olmalıdır,

Uygun bir iletişim ortamı temin edilmeli yada yaratılmalıdır,

Etkili bir üslup ve yöntem icra edilmelidir,

Dinleyicinin dikkatini çekecek ilginç anılara ve akılda kalıcı örneklerle yer verilmelidir,

Etkili bir konuşma sağlam kaynak ve bilgilere dayanmalıdır,

Ses tonu iyi ayarlanmalıdır,

Konuşmanın süresi izleyicinin dikkatini bozacak uzunlukta veya verilmek istenen mesaj askıda kalacak şekilde kısa olmamalıdır.

5.Etkili Görüşme Teknikleri

Özellikle çalışma ve iş hayatında, yönetsel kademelerde yapılan görüşmenin etkili olabilmesi için bir takım tekniklerin izlenmesi gerekmektedir. Bu teknikleri maddeler halinde sıralamak istersek ;

Görüşmenin randevu alınarak gerçekleştirilmesi yani önceden planlanmış olması her iki tarafa da hazırlanma olanağı vereceğinden avantaj sağlayacaktır.

Yer ve zaman bakımından elverişli olmalıdır.

Görüşme yapılacak kişi hakkında önceden bilgi edinilmiş olması gerekmektedir.

Görüşmenin konusu önceden belirtilmiş olması gerekmektedir.

Görüşme esnasından ast-üst ilişkisinin gözetilerek davranılması esastır.

Konular arasında sık sık geçiş yapılmamalı, bir konu bitmeden diğerine geçilmemelidir.

Konuyla ilgili alınmış bazı notlar söz konusuysa konuşma esnasında sık sık o notlara göz atılmamalıdır. Aksi durumda konuşmaya iyi hazırlanamadığınız ve metne bağlı kaldığınız izlenimi doğacaktır.

Görüşmenin konusuyla alakalı sorular yöneltmeli sorulara konuyla ilgili cevaplar verilmelidir.

Konuşma sırasında kendinizi iyi tanıtip başarılarınız hakkında bilgi verilmelidir.

Soyut ifadelerden kaçınılıp konuşmanın daha gerçekçi temellerde oluşturulması sağlanmalıdır.

Ama, fakat, lakin vb. söz öbekleri mümkün olduğunca az kullanılmalıdır.

Göz teması kurulmalıdır. Karşındaki kişinin ilgisinin azaldığı ve arttığı konular belirlenmelidir.

Karşılıklı beklentiler gözetilerek yaklaşılmalı tek taraflı bir görüşme ortamının oluşmasına olanak verilmemeli, katılımcı olunmalı karşı tarafında katkı sağlaması beklenmelidir.

Not alınmalıdır. Not almak karşı tarafı ilgiyle izlediğiniz anlamına gelmektedir ve karşı tarafın motivasyonunu arttıran bir unsurdur.

Karşı tarafı incitecek söz ve davranışlardan kaçınılmalıdır, konuşma sırasında gereksiz zıtlık yaratacak kelimelerden özellikle kaçınılmalıdır.

Görüşmenin sonucunda belli konularda uzlaşa sağlanamasa bile esnek ve çözüm üretici tavrımızdan vazgeçilmemelidir.

Görüşmeyi etkili bir noktada bitirmek son sözü söylemek, akılda kalıcı etkili kelimeler seçmek elinizde olmalıdır.

D. DİNLEME

Başarılı bir iletişim için okuma, yazma, konuşma kadar dinleme de çok önemlidir. İletişimde etkinlik sağlanabilmesi için bu 4 başlığın başarıyla oluşturulmuş olması gerekir.

Konuşmaya göre dinleme daha karmaşık bir süreçtir. Dinleme karşınızdaki insanla iletişim gerektirir. Araştırmalar insan sinir sisteminin dakikada 600 kelimelik bir konuşma hızını anlama kapasitesine sahip olduğunu, ancak konuşma hızının dakikada 100-150 kelime olduğunu ortaya koymaktadır. Dinlemeler kısa sürede yoğunlaşmalar şeklinde olmaktadır. İnsan 30 saniye kadar bilinçli dinler, sonra bir iki saniyelik kopmalar olur. Önemli olan bu kopmalardan sonra tekrar konuya dönebilmektir. (Demet Gürüz, Ayşen Temel Eğinli, İletişim Becerileri,2.Baskı, Nobel Yayınları, Ankara 2010, s.251)

Duyma, dinleme eyleminin başlangıç aşamasıdır. Çünkü, dinleme sözcüklerin ve anlatılmak istenenin anlaşılmasını içerir. Dinleme konuşmaktan daha fazla enerji gerektirir. Konuşurken yapılan hataları fark ederek geri almak mümkün olsa da, dinlerken hata yapıldığının farkına bile varılamamaktadır. Barker (1981) tarafından

yapılan araştırmaya göre, kişiler bir gün içinde uyku saatlerinin dışında yaşamın %17 sini okuma, %14 n yazma, %16 sını konuşma eylemlerine, %53 oranında dinlemeye zaman ayırmaktadır. (Steward L. Tubbs, Sylvia Moss, Human Communication, Sixth Edition, USA ,1991,S.174)

Dinleme eşitleri

Dinlemeyi aktif ve pasif dinleme olarak iki ana başlık altında incelemek mümkündür.

Pasif Dinleme

Dinleyicinin szli tepkide bulunmaksızın, sessizce dinleme biçimidir. Bu dinleme konuşmacıda verdiği mesajın karşı taraf cenahında kabul grdği hissiyatını oluşturur ve konuşmacıyı cesaretlendirir.

Aktif Dinleme

En sağlıklı iletişim yöntemi olarak görülür. Dinleyici konuşmacıyı sadece dinlemekle kalmaz aynı zamanda konuşmaya müdahil olur. Katılımlı bir iletişim Őeklidir. Gerektiğinde sorular sorulur.

Etkin dinlemenin oluşabilmesi için 4 temel husus bulunur. Bunlar;

Bütün bedeniyle dinlemek; daha önceki başlıklarda değinildiği üzere sadece kulağıyla değil beden diliyle dinlediğinin karşı tarafa aksettirilmesi biçimidir.

Gerektiğinde soru sorarak dinlemek ;konuşma esnasında anlaşılmayan hususlara soru yöneltmektir.

Geri bildirim vererek dinlemek; Konuşmacıyla göz teması kurularak veya baş hareketleriyle geri bildirim vermektir. Bunu yaparken:

Konuşmacının söylediklerini kendi szcklerinize pekiştirerek ve tekrarlayarak yapmak,

Söylenenin özetini çıkarmak,

Anlaşılmayan başlıklarda konunun tekrarını istemek,

Konuşmanın btnlğine uygun eklemeler yapmak,

Çeşitli onay sesleriyle dinlemede kaldığını hissettirmek,

nemli kısımları not almak son derece etkili tekniklerdir.

Not alarak dinlemek; Not almak uzun konuşmalarda dinleyicinin konuşmanın çeşitli pasajlarını daha sonra hatırlamasını sağlayacağı gibi kanıt niteliği oluşturmakta ve konuşmacıya güven vermektedir.

Dinlemeyi Engelleyen Tutum ve Davranışlar

Dinlemek kolay bir eylem olarak görülse bile aslında öyle değildir. Dinlerken karşı tarafın söylediği sözcükler beyin süzgecinden geçirilir ve anlamlandırılır. Birçok otorite tarafından konuşmaktan daha yorucu bir eylem olduğu yorumları vardır. Dinlemeyi engelleyen başta çevresel ve fiziksel olanaksızlıkların dışında bir çok faktörden bahsedilebilir.

Bu fiziksel engellerin yanında tutum ve davranışlar oldukça belirleyicidir. Bunlar ;

“Karşımızdakini kendimizle karşılaştırmak,

Karşımızdakinin düşüncelerini okumaya kalkışmak,

Kendi söyleyeceklerimize hazırlanmak,

Söylenenleri filtreden geçirmek,

Söylenenlerin bitmesini beklemeden hüküm vermek,

Karşımızdaki konuşurken hayal kurmak,

Karşımızdakilerin anlattıkları yaşadıklarımıza benzer bir şey olduğunda kendi başımızdan geçeni düşünmeye koyulmak,

Kendi yaptığımız her şeyin doğru olduğunu kabul etmek ve eleştiriye kulak kapamak,

İşimize gelmediğinde konuyu değiştirmek,

Sürekli, ‘ Evet, haklısın, ben de öyle düşünüyorum.’ Diyerek hoşla gitmeye çalışmak. ‘ (Milli Eğitim Bakanlığı, a.g.e.,2011 s.69-70.)

2.3.7.2. Yazılı İletişim

A. YAZIŞMA VE YAZILI İLETİŞİMİN ÖZELLİKLERİ

İnsanların duygu ve düşüncelerini kalıcı hale getirmek amacıyla belli bir insan topluluğu tarafından kabul görmüş anlamlı şekiller bütününe harf, harflerin bir araya gelmesiyle oluşturulan tümcelere ise yazı denir.

Yerleşik hayatın kurulamadığı eski çağlarda kurallar sözlü ve gelenek göreneklere göre oluşturulurken özelliklere yerleşik hayata geçildikten sonra bazı toplumsal normların oluşturulması için yazılı kaynaklara ihtiyaç duyulmuş olup yazı dili ortaya çıkmıştır. Toplumsal kuralların yanı sıra; ekonomik, kültürel, hukuki, sanatsal, dini birçok alanda yazılı kurallar ihtiyaçtan öteye geçip zorunluluk haline gelmiştir. Bunlar toplumlar arası köprü işlevi görüp önceki dönemlerde yaşamış birçok düşünür, sanatçı, bilim insanı, siyasetçi, devlet adamı vb. kimliklerin günümüze ışık tutmasının yolu açılmıştır.

Günümüzde iletişim araçlarının teknolojik olarak gelişimi dünyanın herhangi bir yerinde başka bir dilde yazılmış olan bir yazılı metnin çevirisini kolaylaştırmış ve iletişimin anlık oluşmasını sağlamıştır.

Örgütsel iletişimde de yazılı iletişimin önemi bir hayli büyüktür. Bilimsel alanda süregelen gelişimin ve uzmanlaşmanın örgüt içerisine yayılabilmesi için yazılı iletişimin geliştirilmesine ihtiyaç duyulmuştur.

Yazılı anlatımın bazı özellikleri vardır. Bu özellikler;

Yazılı iletişimde söz olmadığı için bir takım biçimsel kaide ve kurallara, noktalama işaretlerine, dil bilgisi kurallarına dayanır.

Planlama ön plandadır. Çünkü kaynak niteliğindedir ve yapılan hataların düzeltilmesi daha zordur. Bir yazılı metin oluşturulup yayımlandıktan sonra yapılan hataların, yazım yanlışlarının düzeltilmesi mümkün olmamaktadır. Bu yüzden azami özen ve gayret gerektirmektedir.

B. YAZILI İLETİŞİMİN AVANTAJLARI VE DEZAVANTAJLARI

Yazılı iletişimin diğer iletişim türlerine göre en önemli avantajı şüphesiz kalıcı olmasından gelmektedir. Yazılı iletişim kanıtlayıcı belge olmasından gelen avantajı, mesajı oluştururken daha fazla özen gösterilmesine, noktalama işaretleriyle duygu ve düşüncenin karşı tarafa aksettirilmesine, mesaj yayınlanmadan önce gözden geçirilmesine olanak tanınmasıdır. Mesaj oluşturulurken o konu hakkında diğer yazılı

kaynakların araştırılması ve oralardan tam alıntuların yapılabilmesi avantajını da beraberinde getirir.

Yazılı iletişimin dezavantajları ise gizlilik ve materyali saklama güçlüğüdür. Ayrıca günümüz teknolojik dünyasında yazılı bir kaynak hızlı bir biçimde yayımlandıktan sonra okuyucu tarafından farklı anlamlar çıkartılabileceği gibi bu farklılıklara cevap verebilme olanağı oldukça kısıtlı hale gelmiştir.

C. YAZILI İLETİŞİMDE ETKİNLİK

Hem yazılı iletişimde hem sözlü iletişimde dilin etkili bir biçimde kullanımı son derece önemlidir. Yanlış sözcüklerle oluşturulmuş en önemli bilimsel kanıt bile geçerliliğini yitirir çünkü alıcısına kendisini anlatamaz. Anlatım bozukluğu olarak dilbilgisi kurallarında yerini alan sistematik bozukluklar ne kadar az kullanılırsa o kadar iletişimin etkinliği artar. Anlatım bozukluklarından meydana gelen dil problemleri semantik problemlerdir. Yunanca ‘anlam’ manasına gelmektedir semantik sözcüğü. Semantik sözcüklerin yanı sıra noktalama işaretlerinin yanlış yerde kullanımı veya kullanılmaması paragrafın anlamını değiştirebileceği gibi yöresel bazı kelimelerin kullanımı, argo (toplumsal ahlak kurallarını yansıtmayan dil) kullanımı veya jargon (karışık anlamsız dil) kullanımı da yazının etkinliğini kısıtlayan hususlardandır.

Yazılı iletişimin etkinliğinin artırılması için bazı kurallara uyulması söz konusudur. Bunlar;

Mecaz, teşbih ve istiare sanatlarına mümkün olduğunca az yer verilmelidir.

Olumlu anlamlar çıkartılabilecek sözcükler seçilmelidir.

Gereksiz, aynı anlama gelebilecek sözcüklerden kaçınılmalıdır.

İletişimde etkinliği arttıracak faktörler şunlardır;

Yazının bir amacının olması

Yazının tam olması

Yazının kısa olması

Yazının kesin olması

Yazının açık olması

Yazı biçiminin yalın olması

Yazının üslubunun iyi ayarlanmış olması

Yazım ve noktalama kurallarına uyulması

2.3.7.3.Sözsüz İletişim

A.SÖZSÜZ İLETİŞİM KAVRAMI VE ÖNEMİ

İnsanlar iletişim kurarken sadece sözcüklerle sınırlamazlar kendilerini. İletişim kurulurken sadece sözcükler değil tüm beden kullanılır. Fiziksel temas, göz teması, beden hareketleri sözsüz iletişim biçimleridir. Örneğin ; karşılıklı bir diyalogda karşı tarafın göz temasını kaçırmaması veya söylenen sözleri başıyla destekler nitelikteki hareketleri pozitif anlamda sözsüz iletişimdir (Baltaş,2004,s.28). Tam tersi olarak karşıdakinin başka bir yere bakıyor oluşu veya siz konuşurken bir şeyler çiziyor oluşu negatif anlamda sözsüz iletişimdir.

“Cooper , yedi yıl süreyle sürdürdüğü araştırmalar sonunda beden, ses ve sözcüklerin tavırsal iletişime katkılarını yüzdelerle belirlemiştir. Beden dili %60, ses %30 ve sözcükler %10 etkilidir.” (Ahmet Şerif İzgören, Dikkat Vücudumuz Konuşuyor-Türkiye’de Beden Dili İş Yaşamı ve Renkler, Acedemplus Yayınevi, Ankara,2000, s:7)

B.SÖZSÜZ İLETİŞİMİN İŞLEVLERİ

Sözsüz iletişimin farklı işlevleri vardır. Bunlar ;

- Tamamlama işlevi : Örnek vermek gerekirse, bir nesnenin nerede olduğu sorulduğundan başka birisinin sözlü iletişim kurmadan başıyla nesnenin yerini işaret ederek ‘burada’ diye göstermesidir.
- Çelişme işlevi: Duygu ve düşüncelerimizi yansıtmamasına rağmen bulunduğumuz ortama uygun olması açısından yüz ve mimiklerimizle karşılık verilmesidir.
- Tekrarlama işlevi: Örneğin bir kafede oturduğumuz esnada çayı işaret ederek 2 işareti yapmamız garsonun sözlü iletişime gerek kalmadan çay getirmesini sağlayacaktır.
- Vurgulama işlevi: Bir öğretmenin sınıftakilerin dikkatini çekmek amacıyla masaya vurması örneğidir.

C.SÖZSÜZ İLETİŞİM TÜRLERİ

Sözsüz iletişimi kendi içerisinde sınıflandıracak olursak;

Beden Dili :

- Beden duruşu
- Baş hareketleri

- Gözler
- Yüz ifadeleri
- El, kol ve bacak hareketleri
- Oturma şekilleri

Beden dilini ifade eder. Bu beden hareketlerinin etkili kullanımı iletişimin duyarlılığını artırır. Hiç kullanılmaması veya gereğinden fazla kullanımı ise iletişimin etkililiğini azaltır.

2.3.8.Örgütsel İletişim

Gelişen global iş hayatında örgütsel iletişimin önemi sürekli artmakta olup iletişim ağlarında meydana gelen tıkanıklıklar/ engeller örgütün verimliliğini önemli ölçüde engeller. Örgütün başarıya ulaşması için, hedeflerini gerçekleştirebilmesi için gerek örgütü oluşturan bireysel gerekse yönetim kademeleri arasında kopuklukların olmaması, organizasyon şemasının oluşturulmuş olmasına ihtiyaç vardır. Örgütler içerisinde günlük işlevlerin neredeyse %80 ini iletişim oluşturmaktadır. İletişim örgüt içerisinde koordinasyon, motivasyon ve devamlılığın sağlanması adına en önemli faktörlerin başında gelmektedir.

Özellikle eğitim kurumlarında öğretmenle öğrenci iletişimi, öğretmenle veli iletişimi, öğretmenle öğretmen iletişimi, öğretmenle yönetici iletişimi, öğrenci ile öğrenci iletişimi gibi çok yönlü bir iletişim ağı mevcuttur. Bunlardan bir kanalın bile tıkalı olması birtakım olumsuzlukları beraberinde getirmektedir.

ÖRGÜTSEL İLETİŞİMİN FONKSİYONLARI

İletişimin 4 temel fonksiyonu bulunmaktadır. Bunlar;

İletişimin bilgi sağlama işlevi,

İletişimin ikna etme ve etkileme işlevi,

Emredici ve öğretici iletişim kurma işlevi

İletişimin birleştirme ve eşgüdüm sağlama işlevi

ÖRGÜTSEL İLETİŞİMİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Örgütsel iletişimi etkileyen faktörler olarak ; örgütün yapısının katı olması, iletişime ve etkileşime açık olmaması, uzmanlaşmanın sağlanamamış olması ve bilgi birikimi olarak eksik kalınması örgütsel iletişimi olumsuz yönde etkileyen faktörlerdir.

Örgüt yapısının işlevsel olması, dışarıdan etkileşime ve yeniliğe açık olması, kadrolarının uzmanlaşmış olması da örgüt iletişimini olumlu yönde etkileyen faktörlerdir.

1. Örgütsel İletişimde Yöneticinin İşlevi

Örgütlerde iletişimin devamlı olabilmesi için yöneticinin bir dizi sorumluluğunu eksiksiz yerine getirmesine bağlıdır. Bu sorumlulukların başında örgüt içerisinde iletişim kanallarını tıkayan etmenlerin tespit edilip giderilmesi bulunmaktadır. Günümüz iş dünyasında bu görevi daha çok Halkla İlişkiler, İnsan Kaynakları vb. yapılar almış olsa da yöneticinin etkisinden kopuk bir mekanizma doğru işlemeyebilir.

Eğitim kurumlarının başındaki yöneticiler bu görev ve sorumluluğu tam olarak üstlenmeli yardımcılarına tam olarak bırakmamalıdır.

Yönetici;

-Personelin iletişim ihtiyaçlarını karşılamalı

-Personele neyi nasıl ve ne için yapması gerektiğini göstermeli

-Etkileyici ve güvenilir olması ve personel üzerinde saygın bir imaj oluşturmalı

-Örgütteki hiyerarşik yapının belirlenmesinde, personellerin görev ve sorumluluklarının hatırlatılmasında rol üstlenmeli

Yukarıda sıraladığımız görev ve sorumlulukları üstlenen ve yerine getiren yöneticinin kendisini sürekli olarak geliştirmesi, yeniliklere açık olması, iletişiminin kuvvetli olması esastır.

İLETİŞİMDE ÇATIŞMA KAVRAMI

Çatışma günlük yaşamda birbirine fiziksel olarak şiddetli temasta bulunma, zarar verme, yok etmek vb. şiddet kelimeleriyle eş değer kullanılır. Örgütlerde ise çatışma kavramı iki kişinin birbirlerine şiddet uygulaması olarak değil iletişimsizlikten doğan anlaşmazlıkların örgütün çeşitli kademelerinde gün yüzüne çıkması, örgütün işlevsel ilerleyişini sekmeye uğratması olarak tanımlanır.

Bir okulda yönetici pozisyonunda bulunan birisinin öğretmenle yaşadığı diyalog sorunu, öğretmenin okulun örgütsel şematğinde yerini alamamasına sebep olur ve bir çatışma örneğidir.

Örgütlerde çatışmaları önlemek ve sorunu çözmek için öncelikle çatışmanın kaynağını tespit etmek gerekmektedir. Bu amaçla yönetici çatışmanın sebebini

objektif bir şekilde ele almalı çözümüne katkı koymalı ve problemin tekrar etmesini engelleyecek önlemler almalıdır.

Örgütlerde çatışmayı önleme konusunda yapılması gereken yöntemler şunlardır:

Etkili Görüşme: Yöneticinin ikna edici olmasıdır.

Arbulma: Yöneticinin objektif davranması, çatışma kaynaklarından herhangi birisinin yanında değil de ortada, eşit mesafede arabulucu olarak misyon üstlenmelidir.

Kaçınma: Çatışmanın derinleşmesini sağlayacak hal ve hareketlerden kaçınılmalıdır.

Yumuşatma: Yönetici tavırlarıyla çatışmayı hafifletmelidir.

Örgütsel Çatışma Türleri

- . Bireylerin kendi içerisindeki çatışmalar
- . Bireyler ve gruplar arası çatışmalar
- . Aynı gruptaki grupların birbirleriyle çatışmaları
- . Örgütler arası çatışmalar

Bir eğitim kurumunda sınıf içi çatışmayı engellemek amacıyla öğrenci-öğretmen ilişkisinin doğru oluşturulmuş olması şarttır. Öğretmenin sınıf içi çatışmayı engellemek için sınıf üzerinde korkudan kaynaklı bir otorite kurmasının yanlış bir yöntem olduğunu söylemek mümkündür. Korku üzerine kurulan bir otorite yerine bilgi ve tecrübeye dayanan, saygı ile pekiştirilmiş bir otoritenin daha sağlıklı olacağı düşünülmektedir.

Sorun çözme yöntemleri arasında aşağıda sıralayacağımız yöntemler gösterilebilir.

- Sorunu tanımlamak
- Olası çözümler üretmek
- Çözümleri değerlendirmek
- Karar vermek
- Kararın nasıl uygulanacağına karar vermek
- Çözümün başarısını değerlendirmek

EĞİTİM ÖRGÜTLERİNDE İLETİŞİM

Eğitim örgütlerindeki iletişimi iç ve dış iletişim olarak 2 gruba ayırmak mümkündür. İç iletişim eğitim örgütü kendi iç mekanizmasını oluşturan birimlerin iletişimi, dış iletişim; eğitim örgütünün herhangi bir kolunun çevre ile iletişimidir.

1. Eğitim Örgüt İçi İletişim

Örgütsel hedeflere ulaşmak için gerekli olan ilişkilerdeki davranışsal konular örgütler arasında farklılıklar göstermektedir. Eğitim kurumlarında ise sevgiye, bilgi ve tecrübeye, tevazuya ve sabıra dayanmaktadır. Temelinde eğitim olan bu örgütlerin sorumlulukları diğer örgütlere göre daha fazla olup bu örgütlerin başarıya ulaşması toplumsal barışın başarıya ulaşması anlamına gelir. Bir çocuğun eğitim kurumuyla 4 yaşlarında tanışmış olması, bu yaşların bireyin gelişimindeki en önemli yıllara tekabül etmesi eğitim kurumlarındaki çatışmanın asgari düzeye çekilmesi gerekliliğini doğurur. Okulların mevcut öğrenci sayısının artması beraberinde daha fazla öğretmen ve daha fazla yönetici ihtiyacına sebep olmakta olup bu durum iletişim ihtiyacının da artmasına neden olur.

2. Eğitim örgütü Dışı İletişim

Eğitim örgütünün iç iletişimi kadar çevresiyle iletişimi de son derece önemlidir. Eğitim kurumunu oluşturan bireylerin iş saatleri dışında çevreyle etkileşiminde oluşturdukları dil son derece belirleyici olup uygun iletişim teknikleri kullanılmalıdır.

Okul çevre kalkınmasına katkı sağlamalıdır,

Çevrenin okula yardım etmesi ve tanınması sağlanmalıdır,

Okul ve çevre arasında sürekli iletişim kanalları tesis edilmelidir,

Çevrenin okul ile maddi manevi bağı oluşturulmalı, bazı spor ve sanat branşlarında okulda yetişen yetenekli öğrencilerin keşfedilmesinin önü açılmalıdır,

Yardıma muhtaç öğrencilere yardım ve okulun ihtiyaçlarının giderilmesi anlamında çevreden yardım alınmalıdır,

Fabrikalardan ve endüstriyel kurumlardan araç-gereç temin edilmelidir.

Yukarıda sıraladığımız başlıkların tamamı eğitim örgütünü oluşturan bireylerin çevre ile iyi etkileşim kurmasının sonuçları olarak ortaya çıkacaktır.

A. Eğitim Örgütünde Sözlü İletişim

Eğitim örgütünde en fazla kullanılan iletişim biçimidir. Sürekli iletişim halinde olan bireyler örgütü belli amaca ulaştırabilmesi için ve özellikle öğretmen-

öğrenci, öğretmen-yönetici ilişkisinde çok kullanılan iletişim türüdür. Yaşanan sorun ve çatışmaların en büyüğü sözlü iletişim kaynaklarının tıkanmasıyla meydana gelir.

B. Eğitim Örgütünde Yazılı İletişim

Eğitim örgütünde yazılı kitap ve diğer dökümanların yanı sıra bir dizi yazılı kural ve yönetmelikler yoluyla iç işleyiş düzenlenmektedir. Örgütlerin başarıya ulaşabilmeleri için sözlü iletişim kaynakları yetersiz kalmış yazılı iletişim biçimleriyle birlikte uygulanmaya başlanmıştır.

C. Eğitim Örgütünde Görsel İletişim

Özellikle teknolojinin gelişmesiyle birlikte bilgisayarlar yoluyla slayt gösterileri, sinevizyonlar yoluyla görsel iletişim kanalları kullanılmaktadır.

D. Eğitim Örgütünde İşitsel İletişim

Şarkılar, müzikal aletler, eğitsel amaçlı kasetler yoluyla işitsel iletişim kanalları kullanılmaktadır.

İLETİŞİM ENGELLERİ

A. Bireysel Engeller

Bunlar alıcının mesajı yanlış anlama ve yanlış yorumlaması, belli ön kabuller nedeniyle mesajı yanlış değerlendirme, konuşmacıya karşı ilgi eksikliği ve göndericiye karşı gösterilen güvensizlik gibi etkin iletişim engelleridir. İletişimin önemli kişisel engellerinden biri, mesajın anlamını kasten çarpıtmaktır.(Bahar,2016;162)

B. Teknik Engeller

Teknik engelleri genel olarak, mesajdan ve geribildirimden kaynaklanan engeller ve kanal ve araçlardan kaynaklanan engeller olarak niteleyebiliriz.

C. Çevresel Engeller

İletişimin sağlandığı ortamdaki psikolojik veya çevresel parazitlerin etkisiyle sağlıklı bir iletişim kurulamamasıdır.

D. Sosyo-Psikolojik Engeller

İletişimin amacının belirlenememesi, önyargılar, görüş farklılıkları, tutum ve davranışlar, sosyo-kültürel farklılıklar, algıda seçicilik, cinsiyet farklılığı, sahip olunan bilgi düzeyi, ilgi, inanç yapısına bağlı olarak mesajı farklı algılanmasını ifade etmektedir.

Genel olarak davranışa dayalı iletişim problemleri başlığı altında toplanan sorunlar sosyo-psikolojik iletişim engelleri altında toplanmaktadır.

E. Örgütsel Engeller

- Yönetim tarzından kaynaklanan engeller: Yönetim tarzı ne aşırı hiyerarşiden oluşarak mesajın kaynaktan alıcıya ulaşana kadar değişmesine neden olacak uzunlukta olmalı, ne de tek elden herşeyi tüm ayrıntılarla ilgilenecek kadar merkezden yönetilerek ve aşırı otoriter bir havada yetkisiz alt kademelerin üstlerinden bilgi almaya çekinir şekilde görevlerini yerine getirmesine neden olunmalıdır.
- Örgüt kültüründen kaynaklanan engeller
- Statüden kaynaklanan engeller: Statüyü kullanan bir yönetim şekli çalışanlar tarafından hoş karşılanmayarak emir komuta zincirini meydana getirecek hem verimli çalışmayı ortadan kaldıracak hem de çatışmalara neden olabilecektir.
- Aşırı bilgi yükünden kaynaklanan engeller: Aşırı bilgi yükü sebebiyle çalışanların hangi bilgiye nasıl cevap vereceklerini bilememelerini ifade eder.
- Filtrelemeden kaynaklanan engeller: Bilinçli olarak tutum, inanç, güvensizlik, kıskançlık sebebiyle bilgi değiştirmedir.

F. Diğer engeller:

- Dilden kaynaklı engeller
- Ekonomi ve zamandan kaynaklı engeller
- Kitle kültürü ve teknolojik yalnızlık

BÖLÜM III

3.YÖNTEM

Çalışmanın bu bölümünde; araştırma modeli, araştırmanın evreni, örnekleme, veri toplama araçları ve verilerin analizi başlıklarına ait açıklamalar anlatılmıştır.

3.1.ARAŞTIRMA MODELİ

Bu çalışmada, öğretmen görüşlerine göre “İlkokul Öğretmenlerinin Yönetimle Karşılaştığı Statü ve Davranışa Dayalı İletişim Problemleri” gösterilmesi hedeflenmiştir. Bu amaç doğrultusunda çalışma tarama modeli ile yapılmıştır.

3.2.EVREN VE ÖRNEKLEM

Bu araştırmada verilere, İstanbul’un Maltepe İlçesinde bulunan devlet ilkokullarında yapılan anketler sonucunda ulaşılmıştır. Elde edilen verilerin genellemek isteneceği kurumlar Türkiye’de bulunan ilkokul ve ortaokullar evreni oluşturmaktadır.

Bu araştırmada örneklem gruplarından en çok kullanılan random (tesadüfi örneklem) yöntemi kullanılmıştır. Böylece örnekleme giren her kişinin eşit oranda seçilme şansı olmuştur. Örnekleme, 2017-2018 eğitim öğretim yılında İstanbul Maltepe İlçesindeki ilkokulda çalışan 290 öğretmene anket uygulanmış olup, 250 öğretmene ulaşılmış ve 250 öğretmen üzerinden istatistiksel analizler yapılmış bulunmaktadır.

3.3.VERİ TOPLAMA ARACI

Araştırma için gerekli olan veriler ilgili alan yazın incelenmesi ve anket uygulanması ile elde edilmiştir. Veriler toplanırken, ilk baştan araştırma konusu ile ilgili yurtiçi ve yurtdışı araştırmalar, eserler ve basılı yayınlar taranmış, elde edilen bilgiler araştırmanın kuramsal çerçevesini oluşturmuştur.

Araştırmada kullanılan anketi, üç kısımdan oluşmuştur. Birinci kısımda kişisel bilgi formunda sekiz soru, ikinci bölümde davranışa ve statüye ile ilgili iki alt boyuttan oluşmaktadır. Birinci boyutta 14 madde, ikinci boyutta da 11 madde yer almaktadır.

3.4.VERİLERİN ANALİZİ

Anketler toplanmış genel bir inceleme yapılmış, anketlere numara verilerek SPSS programına girilmiş ve değerlendirmeler yapılmıştır. Uygulanan anket SPSS 21.0 programı kullanılarak analizler yapılmıştır.

Uygulanan ankette güvenilirlik analizi Cronbach's Alpha hesaplandığında

$(\alpha = \frac{K}{K-1} \left(1 - \frac{\sum_{i=1}^K \sigma_{yi}^2}{\sigma_x^2}\right))$ Alfa= ,957 bulunmuştur. Böylece anketin yüksek güvenirlilikte (0,80 < α < 1) olduğu görülmektedir.

Davranış ve Statü ile ilgili Alt Boyutların Cronbach Alpha Katsayıları

BOYUTLAR	Crombach Alpha
A-Yöneticilerin davranış kaynaklı iletişim problemleri	,953
B-Yöneticilerin sahip oldukları statü kaynaklı iletişim problemleri	,953

Alt boyutlara göre bakıldığında da hazırlanan anketin yüksek güvenirlilikte (0,80 < α < 1) olduğunu belirlenmiştir.

Değişkenlerin çarpıklık ve basıklık değerleri incelendiğinde normal dağılım gösterdiğinden dolayı parametrik testler uygulanmıştır.

Verilerin çözümlenmesinde öncelikle tüm bağımsız değişkenler için frekans (N) ve yüzde (%) değerleri hesaplanmıştır. Bağımsız ortalamalar arasındaki farkı belirlemek için “-t- testi” kullanılmıştır. İki den çok bağımsız ortalamaların farkını analiz edilebilmesi için de “ANOVA testi” kullanılmıştır.

Anlamlılık analizleri p<0,05 anlamlılık aralığına göre yapılmıştır. ANOVA analizlerinde çoklu karşılaştırmalar Scheffe testi ile yapılarak tabloların altında verilmiştir.

Yöneticilerin davranış kaynaklı iletişim problemleri anketinde 6., 9., 10, ve 11. Olmak üzere dört madde ters yönlüdür. Yöneticilerin sahip oldukları statü kaynaklı iletişim problemleri anketinde ise 1., ve 10. Maddeler ters yönlüdür. Bu maddeler ters kodlanarak analiz işlemleri yapılmıştır.

Ölçeğin Puanlanma Değerleri

Sayısal Değer	Seçenekler	Olumluluk Değerleri	Aralık Sınırı
1	Kesinlikle Katılmıyorum	Tamamen Olumsuz	1.00-1.80
2	Katılmıyorum	Olumsuz	1.81-2.60
3	Görüşüm Yok	Kısmen	2.61-3.40
4	Katılıyorum	Olumlu	3.41-4.20
5	Kesinlikle Katılıyorum	Tamamen Olumlu	4.21-5.00

Böylece (5) Kesinlikle Katılıyorum, (4) Katılıyorum, (3) Görüşüm Yok, (2) Katılmıyorum, (1) Kesinlikle Katılmıyorum şeklinde bir ölçeklendirme belirlenmiştir.

BÖLÜM IV

4.BULGULAR

Bulgular bölümünde ilkokul öğretmenlerinin yönetimle karşılaştığı iletişim problemleri ile ilgili veriler incelenecektir. Öncelikle öğretmenlerin demografik bilgilerine yer verilecektir. İkinci olarak, iletişim problemlerinin alt boyutlarından olan davranışa ve statüye dayalı iletişim problemlerinin frekans, ortalama ve standart sapma değerleri gösterilecektir. Diğer bölümlerde de cinsiyet, medeni durum, yaş, hizmet süresi, okulundaki hizmet süresi, eğitim durumu, branş ve çocuk sahibi olma değişkenlerinin bağımsız ortalamaları arasındaki farkı belirlemek için –t testi ve anova analizleri yapılmıştır.

4.1.İlkokul Öğretmenlerinin Demografik Verileri

Bu bölümde öğretmenlerin cinsiyet, medeni durum, yaş, hizmet süresi, okulundaki hizmet süresi, eğitim durumu, branşı, çocuk sahibi olma ile ilgili demografik veriler tablolar halinde gösterilmiştir.

Tablo 4.1.1.İlkokul Öğretmenlerinin Cinsiyet Verileri

Cinsiyet	N	%
Kadın	209	83,6
Erkek	41	16,4
TOPLAM	250	100,0

Tablo 4.1.1.'deki veriler, ilkokul öğretmenlerinin demografik bilgilerinden olan cinsiyet değişkenine göre yapılan yüzde ve frekans analizinde, 209'u (%83,6) kadınlardan; 41'i de (%16,4) erkek ilkokul öğretmenlerinden oluşmaktadır.

Tablo 4.1.2.İlkokul Öğretmenlerinin Medeni Durum Verileri

Medeni Durum	N	%
Evli	211	84,4
Bekar	39	15,6
TOPLAM	250	100,0

Tablo 4.1.2.'deki veriler, ilkokul öğretmenlerinin demografik bilgilerinden olan medeni durum değişkenine göre yapılan yüzde ve frekans analizinde, 211'i (%84,4) evlilerden; 39'u da (%15,6) bekar ilkokul öğretmenlerinden oluşmaktadır.

Tablo 4.1.3.İlkokul Öğretmenlerinin Yaş Verileri

Yaş	N	%
20-29 Arası	21	8,4
30-39 Arası	81	32,4
40-49 Arası	97	38,8
50 ve Üzeri	51	20,4
TOPLAM	250	100,0

Tablo 4.1.3.'teki veriler, ilkokul öğretmenlerinin demografik bilgilerinden olan yaş değişkenine göre yapılan yüzde ve frekans analizinde, 21'i (%8,4) 20-29 yaş arası; 81'i (%32,4) 30-39 yaş arası; 97'si (%38,8) 40-49 yaş arası; 51'i de (%20,4) 50 ve üzeri yaşa sahip öğretmen gruplarından oluşmaktadır.

Tablo 4.1.4.İlkokul Öğretmenlerinin Hizmet Süresi Verileri

Hizmet Süresi	N	%
1-5 yıl	19	7,6
6-10 yıl	29	11,6
11-20 yıl	98	39,2
21-30 yıl	88	35,2
31 yıl ve üstü	16	6,4
TOPLAM	250	100,0

Tablo 4.1.4.'teki veriler, ilkokul öğretmenlerinin demografik bilgilerinden olan hizmet süresi değişkenine göre yapılan yüzde ve frekans analizinde, 19'u (%7,6) 1-5 yıl arası; 29'u (%11,6) 6-10 yıl arası; 98'i (%39,2) 11-20 yıl arası; 88'i (%35,2) 21-30 yıl arası; 16'sı da (%6,4) 31 yıl ve üstü hizmet süresine sahip öğretmen gruplarından oluşmaktadır.

Tablo 4.1.5.İlkokul Öğretmenlerinin Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı Verileri

Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı	N	%
1-5 yıl	146	58,4
6-10 yıl	56	22,4
11-20 yıl	24	9,6
21-30 yıl	16	6,4
31 yıl ve üstü	8	3,2
TOPLAM	250	100,0

Tablo 4.1.5.'teki veriler, ilkokul öğretmenlerinin demografik bilgilerinden olan okulundaki hizmet süresi değişkenine göre yapılan yüzde ve frekans analizinde, 146'sı (%58,4) 1-5 yıl arası; 56'sı (%22,4) 6-10 yıl arası; 24'ü (%9,6) 11-20 yıl arası; 16'sı (%6,4) 21-30 yıl arası; 8'i de (%3,2) 31 yıl ve üstü okulunda hizmet süresine sahip öğretmen gruplarından oluşmaktadır.

Tablo 4.1.6.İlkokul Öğretmenlerinin Eğitim Durumu Verileri

Eğitim Durumu	N	%
Lisans	217	86,8
Yüksek Lisans	33	13,2
Doktora	-	-
TOPLAM	250	100,0

Tablo 4.1.6.'daki veriler, ilkokul öğretmenlerinin demografik bilgilerinden olan eğitim durumu değişkenine göre yapılan yüzde ve frekans analizinde, 217'si (%86,8) lisans; 33'ü de (%13,2) yüksek lisans mezunu öğretmen gruplarından oluşmaktadır.

Tablo 4.1.7.İlkokul Öğretmenlerinin Branş Verileri

Branşı	N	%
Okul öncesi	24	9,6
Sınıf öğretmeni	197	78,8
Din	2	,8
İngilizce	11	4,4
Rehber	16	6,4
TOPLAM	250	100,0

Tablo 4.1.5.'teki veriler, ilkokul öğretmenlerinin demografik bilgilerinden olan branş değişkenine göre yapılan yüzde ve frekans analizinde, 24'ü (%9,6) okul öncesi; 197'si (%78,8) sınıf öğretmeni; 2'si (%0,8) din kültürü ahlak bilgisi; 11'i (%4,4) İngilizce; 16'sı da (%6,4) rehberlik branşına sahip öğretmen gruplarından oluşmaktadır.

Tablo 4.1.8.İlkokul Öğretmenlerinin Çocuk Sahibi Olma Verileri

Çocuk Sahibi misiniz?	N	%
Evet	196	78,4
Hayır	54	21,6
TOPLAM	250	100,0

Tablo 4.1.8.'deki veriler, ilkokul öğretmenlerinin demografik bilgilerinden olan çocuk sahibi olma değişkenine göre yapılan yüzde ve frekans analizinde, 196'sı (%78,4) çocuğu olanlar; 54'ü de (%21,6) çocuğu olmayan ilkokul öğretmenlerinden oluşmaktadır.

4.2.İlkokul Öğretmenlerinin Yönetimle Karşılaştığı İletişim Problemlerinin Alt Boyutları ile İlgili Verileri

Bu bölümde, iletişim problemlerinin alt boyutlarından olan; ilkokul öğretmenlerinin “A- Yönetimle Karşılaştığı Davranışa Dayalı İletişim Problemleri” ve “B- Yönetimle Karşılaştığı Statüye Dayalı İletişim Problemleri” ile ilgili görüşlerinin frekans, ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 4.2.9.’da ve Tablo 4.2.10.’da gösterilmiştir.

Tablo 4.2.9.İlkokul Öğretmenlerini Yönetimle Karşılaştığı Davranışa Dayalı İletişim Problemlerinin Alt Boyutlara İlişkin Ortalama ve Standart Sapma Verileri

No	A-Yöneticilerin davranış kaynaklı iletişim problemleri anketi	N	\bar{x}	SS
1	Yöneticiler, küçümseyici duygulara dayanacak şekilde iletişim kurmazlar.	250	3,84	1,31
2	Yöneticiler, ciddi bir problem nedeniyle çıkan tartışmada tarafsız kalmayı tercih ederler.	250	3,34	1,32
3	Yöneticiler öğretmenlerin düğün, vefat vb. özel durumlarına karşı duyarlıdırlar.	250	3,95	1,23
4	Yöneticiler çalışanlar arasında iletişim ve bağların gelişmesini sağlayacak, ait olma duygusunun pekiştirecek organizasyonlar düzenlerler.	250	3,48	1,29
5	Yöneticiler, öğretmenlerle iletişim halindedirler.	250	3,83	1,18
6	Yöneticiler okul içerisinde sürekli kuşku içerisindedirler.	250	2,74	1,16
7	Yöneticilerin iletişimde kullandıkları dil anlaşılmaktadır.	250	3,82	1,09
8	Yöneticiler çalışanlarıyla ilgili özveride bulunurlar.	250	3,44	1,17
9	Yöneticiler öğretmenlerin veli ve öğrencilerle yaşadığı olaylar karşısında öğretmeni yeterince savunmayabilirler.	250	2,88	1,27
10	Yöneticiler kendi fikirlerine yakın kişilerle iletişim kurarlar.	250	3,15	1,25
11	Yöneticiler herhangi bir çatışmada tarafların isteklerine boyun eğerler.	250	2,58	1,07
12	Yöneticiler öğretmenlerin olağanüstü istek ve çabalarını takdir ederler.	250	3,37	1,25
13	Yöneticiler öğretmenlerin okul içerisinde gerçekleştirdiği sosyal sorumluluk projelerine duyarlıdırlar.	250	3,89	1,05
14	Yöneticiler yaratıcı fikirlere yeterince açıktırlar.	250	3,69	1,18
	TERS KODLAMALAR YAPILARAK ELDE EDİLEN TOPLAM ORTALAMA:	250	3,50	,84

Tablo 4.2.9.’daki “Yöneticilerin Davranış Kaynaklı İletişim Problemleri” anketindeki maddelere ait frekans değerleri, yüzde değerleri, ortalama değerleri ve standart sapma değerleri verilmiştir. On dört maddenin ortalamaları tek tek verilmiştir. Bu çalışmada 10 madde olumlu, 4 maddede olumsuz ters kodlamalıdır. Toplam ortalama da ise ters kodlamalar yapılarak elde edilen değer yazılmıştır.

Olumlu maddeler incelendiğinde ise en yüksek ortalama “3.Yöneticiler öğretmenlerin düğün, vefat vb. özel durumlarına karşı duyarlıdır.” ortalaması $\bar{X}=3,95$ cevabıyla “Katılıyorum” olarak çıkmaktadır. Olumlu maddelerin en düşük ortalama ise “2.Yöneticiler, ciddi bir problem nedeniyle çıkan tartışmada tarafsız kalmayı tercih ederler.” ortalaması $\bar{X}=3,34$ cevabıyla “Görüşüm Yok” olarak belirlenmiştir.

Ters kodlamalı ağırlık ortalama ($\bar{X}=3,50$) “Katılıyorum” olarak belirlenmiştir. Böylece bu araştırmada ilkökul öğretmenlerinin görüşlerine göre yöneticiler, davranış kaynaklı iletişim problemi yaşamamaktadırlar.

Ters maddelerin ortalamaları incelendiğinde ise dördü de “Görüşüm Yok” ortalamasına sahiptir.

Tablo 4.2.10.İlkökul Öğretmenlerini Yönetimle Karşılaştığı Statüye Dayalı İletişim Problemlerinin Alt Boyutlara İlişkin Ortalama ve Standart Sapma Verileri

No	B-Yöneticilerin sahip oldukları statü kaynaklı iletişim problemleri anketi	N	\bar{X}	SS
1	Yöneticiler, yönetim ilişkilerinde sürekli otoritelerini kullanırlar.	250	3,16	1,17
2	Yöneticiler, beden diliyle öğretmenleri zor durumda bırakmak istemezler.	250	3,42	1,10
3	Yöneticiler öğretmenlerin özgün öğrenme yöntemlerini desteklerler.	250	3,64	1,06
4	Yöneticiler öğretmenlerin mazeretleri gerekçesi ile aldıkları izinleri desteklerler.	250	3,36	1,27
5	Yöneticiler öğretmenlerin şikâyet, öneri ve düşüncelerini dinlerler.	250	3,78	1,05
6	Yöneticiler etkileşimli iletişim gerçekleştirmekten yinedirler.	250	3,51	1,11
7	Yöneticiler öğretmenlerin kendi aralarında düzenleyip davet ettikleri sosyal aktivitelere katılırlar.	250	3,53	1,14
8	Yöneticiler uzman bir eğitici olarak öğretmenlere yol gösterirler.	250	3,36	1,23
9	Yöneticiler sistemdeki genel değişikliklerden öğretmenleri haberdar ederler.	250	3,94	0,98
10	Yöneticiler eğitimle ilgili sorunları dile getirirken öğüt verici tavır içine girerler.	250	3,35	1,08
11	Yöneticiler hata ve eksiklik aramaya eğilimli değillerdir.	250	3,31	1,23
	TERS KODLAMALAR YAPILARAK ELDE EDİLEN TOPLAM ORTALAMA:	250	3,38	0,79

Tablo 4.2.10.’daki “Yöneticilerin sahip oldukları statü kaynaklı iletişim problemleri” anketindeki maddelere ait frekans değerleri, yüzde değerleri, ortalama değerleri ve standart sapma değerleri verilmiştir. On bir maddenin ortalamaları tek tek verilmiştir. Bu çalışmada 9 madde olumlu, 2 madde olumsuz ters kodlamalıdır. Toplam ortalama da ise ters kodlamalar yapılarak elde edilen değer yazılmıştır.

Olumlu maddeler incelendiğinde ise en yüksek ortalama “9. Yöneticiler sistemdeki genel değişikliklerden öğretmenleri haberdar ederler.” ortalaması $\bar{X}=3,94$ cevabıyla “Katılıyorum” olarak çıkmaktadır. Olumlu maddelerin en düşük ortalama ise “11. Yöneticiler hata ve eksiklik aramaya eğilimli değildir.” ortalaması $\bar{X}=3,31$ cevabıyla “Görüşüm Yok” olarak belirlenmiştir.

Ters kodlamalı ağırlık ortalama ($\bar{X}=3,38$) “Görüşüm Yok” olarak belirlenmiştir. Böylece bu araştırmada ilkokul öğretmenlerinin görüşlerine göre yöneticiler, davranış kaynaklı iletişim problemine göre statü kaynaklı iletişim problemlerinde kısmen sorun yaşamaktadırlar.

Ters maddelerin ortalamaları incelendiğinde ise ikisi de “Görüşüm Yok” ortalamasına sahiptir.

4.3.Cinsiyet Değişkenine İlişkin Anket Verileri

4.3.1.Davranışa ve Statüye Dayalı Alt Boyutlarla İlgili Analizler

Bu bölümde, ilkokul öğretmenlerinin cinsiyet değişkenine göre davranışa ve statüye bağlı iki alt boyutu ile ilgili analizler incelenmiştir. Davranış kaynaklı 14 maddeden, statü kaynaklı da 11 maddeden oluşan iki grup anketin toplam puanları, t-testi analizleri yapılarak, anlamlı farklılıklar belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 4.3.11.İlkokul Öğretmenlerinin, Yönetimle Karşılaştığı Davranışa Dayalı İletişim Problemlerinin Cinsiyet Bağımsızına Göre t-Testi Analizleri

A-Yöneticilerin Davranış Kaynaklı İletişim Problemleri Anketi (14 Madde Ortalaması)	N	\bar{X}	ss	t	sd	p
Kadın	209	3,48	,85	,557	248	,578*
Erkek	41	3,56	,78			

*p>.05

Tablo 4.3.11.’deki veriler, ilkokul öğretmenlerine uygulanan “A-Yöneticilerin Davranış Kaynaklı İletişim Problemleri” anketinden elde edilmiştir. Bu ankette bulunan 14 maddeye verilen cevapların toplam puanlarında, cinsiyet değişkenine göre yapılan t-testi sonucuna göre p>.05 düzeyinde (t=,557; p=,578) anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

“Davranış Kaynaklı İletişim Problemleri” verilerinde anlamlı bir farklılık tespit edilmese de erkek ilkokul öğretmenleri “Katılıyorum” ($\bar{X}=3,56$) yanıtıyla daha olumlu

ifadelerde bulunmuşlardır. Kadın öğretmenlerin de “Katılıyorum” ($\bar{X}=3,48$) cevabını vermeleri, erkek öğretmenlere yakın bir görüş içinde olduklarını göstermektedir.

Tablo 4.3.12.İlkokul Öğretmenlerinin, Yönetimle Karşılaştığı Statüye Dayalı İletişim Problemlerinin Cinsiyet Bağımsızına Göre Anova Testi Analizleri

B-Yöneticilerin Sahip Oldukları Statü Kaynaklı İletişim Problemleri Anketi (11 Madde Ortalaması)	N	\bar{x}	ss	t	sd	p
Kadın	209	3,38	,81	,237	248	,813*
Erkek	41	3,41	,73			

*p>.05

Tablo 4.3.12.’deki veriler, ilkokul öğretmenlerine uygulanan “B-Yöneticilerin Sahip Oldukları Statü Kaynaklı İletişim Problemleri” anketinden elde edilmiştir. Bu ankette bulunan 11 maddeye verilen cevapların toplam puanlarında, cinsiyet değişkenine göre yapılan t-testi sonucuna göre p>.05 düzeyinde (t=,237; p=,813) anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

“Statü Kaynaklı İletişim Problemleri” verilerinde anlamlı bir farklılık tespit edilmese de erkek ilkokul öğretmenleri “Katılıyorum” ($\bar{X}=3,41$) yanıtıyla daha olumlu ifadelerde bulunmuşlardır. Kadın öğretmenlerin ise “Görüşüm Yok” ($\bar{X}=3,38$) cevabıyla bu madde ile ilgili olarak daha düşük görüş içinde oldukları belirlenmiştir.

4.3.2.Madde Madde Analizler

Bu bölümde ise ilkokul öğretmenlerinin yaşadığı iletişim problemlerinden, davranış kaynaklı 14 madde, statü kaynaklı da 11 maddenin teker teker cinsiyet değişkenine göre t-testi analizleri yapılarak, anlamlı farklılıklar belirlenmeye çalışılmıştır. Sadece anlamlı farklılığı olan 3 madde tablolar halinde gösterilmiştir.

Tablo 4.3.13.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler çalışanlarıyla ilgili özveride bulunurlar.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre t-Testi Analizleri

Madde A-8: Yöneticiler çalışanlarıyla ilgili özveride bulunurlar.	N	\bar{x}	ss	t	sd	p
Kadın	209	3,38	1,18	2,633	248	,034*
Erkek	41	3,71	1,05			

*p<.05

Tablo 4.3.13.'te ilkököl öğretmenlerinin “Yöneticiler çalışanlarıyla ilgili özveride bulunurlar.” maddesine verdikleri cevaplar sonucunda elde edilen puanlar gösterilmektedir. Puanlar arasında cinsiyet değişkenine göre yapılan t-testi analizi sonucuna göre $p < .05$ düzeyinde ($t=2,633$; $p=,034^*$) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“A-8” maddesine göre erkek ilkököl öğretmenleri “Katılıyorum” ($\bar{X}=3,71$) yanıtıyla kadın öğretmenlere oranla daha olumlu görüş belirterek, yöneticilerin çalışanlarıyla ilgili özveride bulduklarını ifade etmişlerdir. Kadın öğretmenlerin ise “Görüşüm Yok” ($\bar{X}=3,38$) cevabıyla, bu madde ile ilgili olarak daha düşük görüş içinde oldukları belirlenmiştir.

Tablo 4.3.14. İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler öğretmenlerin veli ve öğrencilerle yaşadığı olaylar karşısında öğretmeni yeterince savunmayabilirler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre t-Testi Analizleri

Madde A-9: Yöneticiler öğretmenlerin veli ve öğrencilerle yaşadığı olaylar karşısında öğretmeni yeterince savunmayabilirler.	N	\bar{X}	ss	t	sd	p
Kadın	209	2,81	1,25	3,345	248	,030*
Erkek	41	3,22	1,31			

* $p < .05$

Tablo 4.3.14.'te ilkököl öğretmenlerinin “Yöneticiler öğretmenlerin veli ve öğrencilerle yaşadığı olaylar karşısında öğretmeni yeterince savunmayabilirler.” maddesine verdikleri cevaplar sonucunda elde edilen puanlar gösterilmektedir. Puanlar arasında cinsiyet değişkenine göre yapılan t-testi analizi sonucuna göre $p < .05$ düzeyinde ($t=3,345$; $p=,030^*$) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“A-9” maddesine göre kadın ilkököl öğretmenleri “Görüşüm Yok” ($\bar{X}=2,81$) yanıtıyla erkek öğretmenlere oranla daha düşük görüş içinde olmaları, yöneticilerin, öğretmenlerin veli ve öğrencilerle yaşadığı olaylar karşısında öğretmeni yeterince savunmaları gerektiğini ifade etmişlerdir. Erkek ilkököl öğretmenlerinin de “Görüşüm Yok” ($\bar{X}=3,22$) cevabıyla bu madde ile ilgili olarak daha yüksek görüş içinde olmaları, yöneticilerin bu tavırlarını daha çok desteklediklerini göstermektedir.

Tablo 4.3.15.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler öğretmenlerin şikâyet, öneri ve düşüncelerini dinlerler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre t-Testi Analizleri

Madde B-5: Yöneticiler öğretmenlerin şikâyet, öneri ve düşüncelerini dinlerler.	N	\bar{x}	ss	t	sd	p
Kadın	209	3,72	1,07	2,958	248	,049*
Erkek	41	4,07	,81			

*p<.05

Tablo 4.3.15.’te ilkokul öğretmenlerinin “Yöneticiler öğretmenlerin şikâyet, öneri ve düşüncelerini dinlerler.” maddesine verdikleri cevaplar sonucunda elde edilen puanlar gösterilmektedir. Puanlar arasında cinsiyet değişkenine göre yapılan t-testi analizi sonucuna göre p<.05 düzeyinde (t=2,958; p=,049*) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“B-5” maddesine göre erkek ilkokul öğretmenleri “Katılıyorum” (\bar{x} =4,07) yanıtıyla kadın öğretmenlere oranla daha olumlu görüş belirterek, yöneticilerin öğretmenlerin şikâyet, öneri ve düşüncelerini dinlediklerini ifade etmişlerdir. Kadın öğretmenlerin de “Katılıyorum” (\bar{x} =3,72) cevabıyla bu madde ile ilgili olarak daha düşük görüş içinde oldukları belirlenmiştir.

4.4.Medeni Durum Değişkenine İlişkin Anket Verileri

4.4.1.Davranışa ve Statüye Dayalı Alt Boyutlarla İlgili Analizler

Bu bölümde, ilkokul öğretmenlerinin medeni durum değişkenine göre davranışa ve statüye bağlı iki alt boyutu ile ilgili analizler incelenmiştir. Davranış kaynaklı 14 maddeden, statü kaynaklı da 11 maddeden oluşan iki grup anketin toplam puanları, t-testi analizleri yapılarak, anlamlı farklılıklar belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 4.4.16.İlkokul Öğretmenlerinin, Yönetimle Karşılaştığı Davranışa Dayalı İletişim Problemlerinin Medeni Durum Bağımsızına Göre t-Testi Analizleri

A-Yöneticilerin Davranış Kaynaklı İletişim Problemleri Anketi (14 Madde Ortalaması)	N	\bar{x}	ss	t	sd	p
Evli	211	3,49	,84	,167	248	,867*
Bekar	39	3,52	,88			

*p>.05

Tablo 4.4.16.'daki veriler, ilkokul öğretmenlerine uygulanan “A-Yöneticilerin Davranış Kaynaklı İletişim Problemleri” anketinden elde edilmiştir. Bu ankette bulunan 14 maddeye verilen cevapların toplam puanlarında, medeni durum değişkenine göre yapılan t-testi sonucuna göre $p > .05$ düzeyinde ($t = ,167$; $p = ,867$) anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

“Davranış Kaynaklı İletişim Problemleri” verilerinde anlamlı bir farklılık tespit edilmese de bekar ilkokul öğretmenleri “Katılıyorum” ($\bar{X} = 3,52$) yanıtıyla daha olumlu ifadelerde bulunmuşlardır. Evli ilkokul öğretmenlerinin de “Katılıyorum” ($\bar{X} = 3,49$) cevabını vermeleri, bekar öğretmenlere yakın bir görüş içinde olduklarını göstermektedir.

Tablo 4.4.17. İllkokul Öğretmenlerinin, Yönetimle Karşılaştığı Statüye Dayalı İletişim Problemlerinin Medeni Durum Bağımsızına Göre Anova Testi Analizleri

B-Yöneticilerin Sahip Oldukları Statü Kaynaklı İletişim Problemleri Anketi (11 Madde Ortalaması)	N	\bar{X}	ss	t	sd	p
Evli	211	3,37	,80	,168	248	,867*
Bekar	39	3,36	,78			

* $p > .05$

Tablo 4.4.17.'deki veriler, ilkokul öğretmenlerine uygulanan “B-Yöneticilerin Sahip Oldukları Statü Kaynaklı İletişim Problemleri” anketinden elde edilmiştir. Bu ankette bulunan 11 maddeye verilen cevapların toplam puanlarında, medeni durum değişkenine göre yapılan t-testi sonucuna göre $p > .05$ düzeyinde ($t = ,168$; $p = ,867$) anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

“Statü Kaynaklı İletişim Problemleri” verilerinde anlamlı bir farklılık tespit edilmese de evli ilkokul öğretmenleri “Görüşüm Yok” ($\bar{X} = 3,37$) yanıtıyla daha olumlu ifadelerde bulunmuşlardır. Bekar öğretmenlerin de “Görüşüm Yok” ($\bar{X} = 3,36$) cevabını vermeleri, evli öğretmenlere yakın bir görüş içinde olduklarını göstermektedir.

4.4.2. Madde Madde Analizler

Bu bölümde ise ilkokul öğretmenlerinin yaşadığı iletişim problemlerinden, davranış kaynaklı 14 madde, statü kaynaklı da 11 maddenin teker teker medeni durum değişkenine göre t-testi analizleri yapılarak, anlamlı farklılıklar belirlenmeye çalışılmıştır. Sadece anlamlı farklılığı olan 4 madde tablolar halinde gösterilmiştir.

Tablo 4.4.18.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler öğretmenlerin veli ve öğrencilerle yaşadığı olaylar karşısında öğretmeni yeterince savunmayabilirler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Medeni Durum Değişkenine Göre t-Testi Analizleri

Madde A-9: Yöneticiler öğretmenlerin veli ve öğrencilerle yaşadığı olaylar karşısında öğretmeni yeterince savunmayabilirler.	N	\bar{x}	ss	t	sd	p
Evli	211	2,93	1,28	2,750	248	,041*
Bekar	39	2,56	1,17			

*p<.05

Tablo 4.4.18.’de ilkokul öğretmenlerinin “Yöneticiler öğretmenlerin veli ve öğrencilerle yaşadığı olaylar karşısında öğretmeni yeterince savunmayabilirler.” maddesine verdikleri cevaplar sonucunda elde edilen puanlar gösterilmektedir. Puanlar arasında medeni durum değişkenine göre yapılan t-testi analizi sonucuna göre p<.05 düzeyinde (t=2,750; p=,041*) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“A-9” maddesine göre bekar ilkokul öğretmenleri “Katılmıyorum” (\bar{x} =2,56) yanıtıyla evli öğretmenlere oranla daha düşük görüş içinde olmaları, yöneticilerin öğretmenlerin veli ve öğrencilerle yaşadığı olaylar karşısında öğretmeni yeterince savunmaları gerektiğini ifade etmişlerdir. Evli ilkokul öğretmenlerinin ise “Görüşüm Yok” (\bar{x} =2,93) cevabıyla bu madde ile ilgili olarak daha yüksek görüş içinde olmaları, yöneticilerin bu tavırlarını daha çok desteklediklerini göstermektedir.

Tablo 4.4.19.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler yaratıcı fikirlere yeterince açıktırlar.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Medeni Durum Değişkenine Göre t-Testi Analizleri

Madde A-14: Yöneticiler yaratıcı fikirlere yeterince açıktırlar.	N	\bar{x}	ss	t	sd	p
Evli	211	3,73	1,06	3,332	248	,034*
Bekar	39	3,46	1,25			

*p<.05

Tablo 4.4.19.’da ilkokul öğretmenlerinin “Yöneticiler yaratıcı fikirlere yeterince açıktırlar.” maddesine verdikleri cevaplar sonucunda elde edilen puanlar

gösterilmektedir. Puanlar arasında medeni durum değişkenine göre yapılan t-testi analizi sonucuna göre $p < .05$ düzeyinde ($t=3,332$; $p=,034^*$) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“A-14” maddesine göre evli ilkököl öğretmenleri “Katılıyorum” ($\bar{x}=3,73$) yanıtıyla bekar öğretmenlere oranla daha olumlu görüş belirterek, yöneticilerin yaratıcı fikirlere yeterince açık olduklarını ifade etmişlerdir. Bekar öğretmenler de “Katılıyorum” ($\bar{x}=3,46$) cevabıyla, bu madde ile ilgili olarak daha düşük görüş içinde oldukları belirlenmiştir.

Tablo 4.4.20. İlkökököl Öğretmenlerinin, “Yöneticiler öğretmenlerin mazeretleri gerekçesi ile aldıkları izinleri desteklerler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Medeni Durum Değişkenine Göre t-Testi Analizleri

Madde B-4: Yöneticiler öğretmenlerin mazeretleri gerekçesi ile aldıkları izinleri desteklerler.	N	\bar{x}	ss	t	sd	p
Evli	211	3,45	1,05	2,359	248	,045*
Bekar	39	3,10	1,35			

* $p < .05$

Tablo 4.4.20.’de ilkököl öğretmenlerinin “Yöneticiler öğretmenlerin mazeretleri gerekçesi ile aldıkları izinleri desteklerler.” maddesine verdikleri cevaplar sonucunda elde edilen puanlar gösterilmektedir. Puanlar arasında medeni durum değişkenine göre yapılan t-testi analizi sonucuna göre $p < .05$ düzeyinde ($t=2,359$; $p=,045^*$) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“B-4” maddesine göre evli ilkököl öğretmenleri “Katılıyorum” ($\bar{x}=3,45$) yanıtıyla bekar öğretmenlere oranla daha olumlu görüş belirterek, yöneticilerin öğretmenlerin mazeretleri gerekçesi ile aldıkları izinleri desteklediklerini ifade etmişlerdir. Bekar öğretmenler ise “Görüşüm Yok” ($\bar{x}=3,10$) cevabıyla, bu madde ile ilgili olarak daha düşük görüş içinde oldukları belirlenmiştir.

Tablo 4.4.21.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler öğretmenlerin kendi aralarında düzenleyip davet ettikleri sosyal aktivitelere katılırlar.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Medeni Durum Değişkenine Göre t-Testi Analizleri

Madde B-7: Yöneticiler öğretmenlerin kendi aralarında düzenleyip davet ettikleri sosyal aktivitelere katılırlar.	N	\bar{x}	ss	t	sd	p
Evli	211	3,67	1,01	3,338	248	,032*
Bekar	39	3,31	1,38			

*p<.05

Tablo 4.4.21.'de ilkokul öğretmenlerinin “Yöneticiler öğretmenlerin kendi aralarında düzenleyip davet ettikleri sosyal aktivitelere katılırlar.” maddesine verdikleri cevaplar sonucunda elde edilen puanlar gösterilmektedir. Puanlar arasında medeni durum değişkenine göre yapılan t-testi analizi sonucuna göre p<.05 düzeyinde (t=3,338; p=,032*) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“B-7” maddesine göre evli ilkokul öğretmenleri “Katılıyorum” ($\bar{x}=3,67$) yanıtıyla bekar öğretmenlere oranla daha olumlu görüş belirterek, yöneticilerin öğretmenlerin kendi aralarında düzenleyip davet ettikleri sosyal aktivitelere katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bekar öğretmenler ise “Görüşüm Yok” ($\bar{x}=3,31$) cevabıyla, bu madde ile ilgili olarak daha düşük görüş içinde oldukları belirlenmiştir.

4.5.Yaş Değişkenine İlişkin Anket Verileri

4.5.1.Davranışa ve Statüye Dayalı Alt Boyutlarla İlgili Analizler

Bu bölümde, ilkokul öğretmenlerinin yaş değişkenine göre davranışa ve statüye bağlı iki alt boyutu ile ilgili analizler incelenmiştir. Davranış kaynaklı 14 maddeden, statü kaynaklı da 11 maddeden oluşan iki grup anketin toplam puanları, anova testi analizleri yapılarak, anlamlı farklılıklar belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 4.5.22.İlkokul Öğretmenlerinin, Yönetimle Karşılaştığı Davranışa Dayalı İletişim Problemlerinin Yaş Bağımsızına Göre Anova Testi Analizleri

A-Yöneticilerin Davranış Kaynaklı İletişim Problemleri Anketi (14 Madde Ortalaması)	Kaynak	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası	5,947	3	1,982		
	Gruplarıçi	170,380	246	,693		
	TOPLAM	176,327	249			
Scheffe Karşılaştırma Sonuçları	Yaş	N	\bar{x}	p		
	20-29 Arası	21	3,89	,028*		
	30-39 Arası	81	3,46	,149		
	40-49 Arası	97	3,55	,328		
	50 ve Üzeri	51	3,29	,028*		
	TOPLAM	250	3,50			

*p<.05

Tablo 4.3.1.'deki veriler, ilkokul öğretmenlerine uygulanan “A-Yöneticilerin Davranış Kaynaklı İletişim Problemleri” anketinden elde edilmiştir. Bu ankette bulunan 14 maddeye verilen cevapların toplam puanlarında, yaş değişkenine göre yapılan Anova Analizi testi sonucuna göre p<.05 düzeyinde (F=2,862; p=,037*) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“Davranış Kaynaklı İletişim Problemleri” tablosunun alt bölümünde Scheffe Karşılaştırmalarının anlamlılık değerleri ve aritmetik ortalamaları gösterilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda yaşı 20-29 arası ile 50 ve üzeri olanlar arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Yaşı 20-29 arası olan ilkokul öğretmenleri “Katılıyorum” (\bar{x} =3,89) yanıtıyla daha olumlu ifadelerde bulunmuşlardır. En düşük puana ise “Görüşüm Yok” (\bar{x} =3,29) cevabıyla 50 yaş ve üzeri olan öğretmenler sahiptir.

Tablo 4.5.23.İlkokul Öğretmenlerinin, Yönetimle Karşılaştığı Statüye Dayalı İletişim Problemlerinin Yaş Bağımsızına Göre Anova Testi Analizleri

B-Yöneticilerin Sahip Oldukları Statü Kaynaklı İletişim Problemleri Anketi (11 Madde Ortalaması)	Kaynak	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası	4,693	3	1,564		
Gruplarıçi	152,037	246	,618	2,731	,048*	
TOPLAM	156,730	249				

Scheffe Karşılaştırma Analizleri	Yaş	N	\bar{x}	p
	20-29 Arası	21	3,75	,013*
	30-39 Arası	81	3,31	,061
	40-49 Arası	97	3,44	,101
	50 ve Üzeri	51	3,24	,013*
	TOPLAM	250	3,38	

*p<.05

Tablo 4.3.2.'deki veriler, ilkokul öğretmenlerine uygulanan “B-Yöneticilerin Sahip Oldukları Statü Kaynaklı İletişim Problemleri” anketinden elde edilmiştir. Bu ankette bulunan 11 maddeye verilen cevapların toplam puanlarında, yaş değişkenine göre yapılan Anova Analizi testi sonucuna göre p<.05 düzeyinde (F=2,731; p=,048*) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“Statü Kaynaklı İletişim Problemleri” tablosunun alt bölümünde Scheffe Karşılaştırmalarının anlamlılık değerleri ve aritmetik ortalamaları gösterilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda yaşı 20-29 arası ile 50 ve üzeri olanlar arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Yaşı 20-29 arası olan ilkokul öğretmenleri “Katılıyorum” (\bar{x} =3,75) yanıtıyla daha olumlu ifadelerde bulunmuşlardır. En düşük puana ise “Görüşüm Yok” (\bar{x} =3,24) cevabıyla 50 yaş ve üzeri olan öğretmenler sahiptir.

4.5.2.Madde Madde Analizler

Bu bölümde ise ilkokul öğretmenlerinin yaşadığı iletişim problemlerinden, davranış kaynaklı 14 madde, statü kaynaklı da 11 maddenin teker teker yaş değişkenine göre anova testi analizleri yapılarak, anlamlı farklılıklar belirlenmeye çalışılmıştır. Sadece anlamlı farklılığı olan 7 madde tablolar halinde gösterilmiştir.

Tablo 4.5.24.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler, öğretmenlerle iletişim halindedirler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Yaş Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri

Kaynak	Kareler	sd	Kareler	F	p
	Toplamı		Ortalaması		
Madde A-5: Yöneticiler, öğretmenlerle iletişim halindedirler.	Gruplararası	14,123	3	4,708	
	Gruplarıçi	334,821	246	1,361	3,459 ,017*
	TOPLAM	348,944	249		
	Yaş		N	\bar{x}	p
Scheffe Karşılaştırma Analizleri	20-29 Arası		21	4,48	,018*
	30-39 Arası		81	3,83	,163
	40-49 Arası		97	3,87	,196
	50 ve Üzeri		51	3,51	,018*
	TOPLAM		250	3,83	

*p<.05

Tablo 4.3.24.’te ilkokul öğretmenlerinin “Yöneticiler, öğretmenlerle iletişim halindedirler.” maddesine verdikleri cevaplar sonucunda elde edilen puanlar gösterilmektedir. Puanlar arasında yaş değişkenine göre yapılan Anova analizi sonucuna göre p<.05 düzeyinde (F=3,459; p=,017*) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“A-5” maddesine ait tablonun alt bölümünde, Scheffe karşılaştırmalarının anlamlılık değerleri, sayıları ve aritmetik ortalamaları gösterilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda yaşı 20-29 arası ile 50 ve üzeri olanlar arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Yaşı 20-29 arası olan ilkokul öğretmenleri “Kesinlikle Katılıyorum” (\bar{x} =4,48) yanıtıyla daha olumlu görüş belirterek, yöneticilerin öğretmenlerle iletişim halinde olduğunu ifade etmişlerdir. En düşük puan ise “Katılıyorum” (\bar{x} =3,51) cevabıyla 50 yaş ve üzeri olan öğretmenlere aittir.

Tablo 4.5.25.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticilerin iletişimde kullandıkları dil anlaşılmaktadır.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Yaş Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri

Madde A-7: Yöneticilerin iletişimde kullandıkları dil anlaşılmaktadır.	Kaynak	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası	13,184	3	4,395		
Gruplariçi	283,716	246	1,153			
TOPLAM	296,900	249				

Scheffe Karşılaştırma Analizleri	Yaş	N	\bar{x}	p
	20-29 Arası	21	4,33	,035*
	30-39 Arası	81	3,72	,141
	40-49 Arası	97	3,96	,553
	50 ve Üzeri	51	3,51	,035*
	TOPLAM	250	3,82	

*p<.05

Tablo 4.3.3.’te ilköğretmenlerinin “Yöneticilerin iletişimde kullandıkları dil anlaşılmaktadır.” maddesine verdikleri cevaplar sonucunda elde edilen puanlar gösterilmektedir. Puanlar arasında yaş değişkenine göre yapılan Anova analizi sonucuna göre p<.05 düzeyinde (F=3,810; p=,011*) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“A-7” maddesine ait tablonun alt bölümünde, Scheffe karşılaştırmalarının anlamlılık değerleri, sayıları ve aritmetik ortalamaları gösterilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda yaşı 20-29 arası ile 50 ve üzeri olanlar arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Yaşı 20-29 arası olan ilköğretmenleri “Kesinlikle Katılıyorum” (\bar{x} =4,33) yanıtıyla daha olumlu görüş belirterek, yöneticilerin iletişimde kullandıkları dil anlaşılmakta olduğunu ifade etmişlerdir. En düşük puan ise “Katılıyorum” (\bar{x} =3,51) cevabıyla 50 yaş ve üzeri olan öğretmenlere aittir.

Tablo 4.5.26.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler çalışanlarıyla ilgili özveride bulunurlar.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Yaş Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri

Madde A-8: Yöneticiler çalışanlarıyla ilgili özveride bulunurlar.	Kaynak	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası	16,474	3	5,491		
Gruplariçi	323,002	246	1,313	4,182	,007*	
TOPLAM	339,476	249				

Scheffe Karşılaştırma Analizleri	Yaş	N	\bar{x}	p
	20-29 Arası	21	4,14	,009*
	30-39 Arası	81	3,37	,058
	40-49 Arası	97	3,51	,151
	50 ve Üzeri	51	3,12	,009*
	TOPLAM	250	3,44	

*p<.05

Tablo 4.3.3.’te ilkokul öğretmenlerinin “Yöneticiler çalışanlarıyla ilgili özveride bulunurlar.” maddesine verdikleri cevaplar sonucunda elde edilen puanlar gösterilmektedir. Puanlar arasında yaş değişkenine göre yapılan Anova analizi sonucuna göre p<.05 düzeyinde (F=4,182; p=,007*) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“A-8” maddesine ait tablonun alt bölümünde, Scheffe karşılaştırmalarının anlamlılık değerleri, sayıları ve aritmetik ortalamaları gösterilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda yaşı 20-29 arası ile 50 ve üzeri olanlar arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Yaşı 20-29 arası olan ilkokul öğretmenleri “Katılıyorum” (\bar{x} =4,14) yanıtıyla daha olumlu görüş belirterek, yöneticilerin çalışanlarıyla ilgili özveride bulduklarını ifade etmişlerdir. En düşük puan ise “Görüşüm Yok” (\bar{x} =3,12) cevabıyla 50 yaş ve üzeri olan öğretmenlere aittir.

Tablo 4.5.27.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler, yönetim ilişkilerinde sürekli otoritelerini kullanırlar.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Yaş Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri

Madde B-1: Yöneticiler, yönetim ilişkilerinde sürekli otoritelerini kullanırlar.	Kaynak	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası	9,193	3	4,064		
	Gruplariçi	340,263	246	1,383		
	TOPLAM	349,456	249			
Scheffe Karşılaştırma Analizleri	Yaş	N	\bar{x}	p		
	20-29 Arası	21	2,90	,042*		
	30-39 Arası	81	3,38	,042*		
	40-49 Arası	97	3,01	,982		
	50 ve Üzeri	51	3,20	,771		
	TOPLAM	250	3,16			

*p<.05

Tablo 4.3.3.’te ilkokul öğretmenlerinin “Yöneticiler, yönetim ilişkilerinde sürekli otoritelerini kullanırlar.” maddesine verdikleri cevaplar sonucunda elde edilen puanlar gösterilmektedir. Puanlar arasında yaş değişkenine göre yapılan Anova analizi sonucuna göre p<.05 düzeyinde (F=3,215; p=,047*) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“B-1” maddesine ait tablonun alt bölümünde, Scheffe karşılaştırmalarının anlamlılık değerleri, sayıları ve aritmetik ortalamaları gösterilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda yaşı 20-29 arası ile 30-39 arası olanlar arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Yaşı 20-29 arası olan ilkokul öğretmenleri “Görüşüm Yok” (\bar{x} =2,90) yanıtıyla daha düşük görüş belirterek, yöneticilerin yönetim ilişkilerinde sürekli otoritelerini kullanmadıklarını ifade etmişlerdir. En yüksek puan ise “Görüşüm Yok” (\bar{x} =3,38) cevabıyla 30-39 yaş arası olan öğretmenlere aittir.

Tablo 4.5.28.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler, beden diliyle öğretmenleri zor durumda bırakmak istemezler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Yaş Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri

Madde B-2: Yöneticiler, beden diliyle öğretmenleri zor durumda bırakmak istemezler.	Kaynak	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası	11,558	3	3,853		
Gruplariçi	291,498	246	1,185	3,251	,022*	
TOPLAM	303,056	249				
		Yaş	N	\bar{x}	p	
Scheffe Karşılaştırma Analizleri	20-29 Arası		21	4,05	,030*	
	30-39 Arası		81	3,35	,077	
	40-49 Arası		97	3,47	,191	
	50 ve Üzeri		51	3,20	,030*	
	TOPLAM		250	3,42		

*p<.05

Tablo 4.3.3.’te ilkokul öğretmenlerinin “Yöneticiler, beden diliyle öğretmenleri zor durumda bırakmak istemezler.” maddesine verdikleri cevaplar sonucunda elde edilen puanlar gösterilmektedir. Puanlar arasında yaş değişkenine göre yapılan Anova analizi sonucuna göre p<.05 düzeyinde (F=3,251; p=,022*) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“B-2” maddesine ait tablonun alt bölümünde, Scheffe karşılaştırmalarının anlamlılık değerleri, sayıları ve aritmetik ortalamaları gösterilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda yaşı 20-29 arası ile 50 ve üzeri olanlar arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Yaşı 20-29 arası olan ilkokul öğretmenleri “Katılıyorum” (\bar{x} =4,05) yanıtıyla daha olumlu görüş belirterek, yöneticilerin beden diliyle öğretmenleri zor durumda bırakmak istemediklerini ifade etmişlerdir. En düşük puan ise “Görüşüm Yok” (\bar{x} =3,20) cevabıyla 50 yaş ve üzeri olan öğretmenlere aittir.

Tablo 4.5.29.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler öğretmenlerin mazeretleri gerekçesi ile aldıkları izinleri desteklerler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Yaş Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri

Madde B-4: Yöneticiler öğretmenlerin mazeretleri gerekçesi ile aldıkları izinleri desteklerler.	Kaynak	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası	10,605	3	4,535		
Gruplariçi	390,711	246	1,588			
TOPLAM	401,316	249				
Scheffe Karşılaştırma Analizleri	Yaş	N	\bar{x}	p		
	20-29 Arası	21	3,86	,018*		
	30-39 Arası	81	3,12	,018*		
	40-49 Arası	97	3,45	,185		
	50 ve Üzeri	51	3,33	,110		
	TOPLAM	250	3,36			

*p<.05

Tablo 4.3.3.’te ilkokul öğretmenlerinin “Yöneticiler öğretmenlerin mazeretleri gerekçesi ile aldıkları izinleri desteklerler.” maddesine verdikleri cevaplar sonucunda elde edilen puanlar gösterilmektedir. Puanlar arasında yaş değişkenine göre yapılan Anova analizi sonucuna göre p<.05 düzeyinde (F=3,226; p=,046*) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“B-4” maddesine ait tablonun alt bölümünde, Scheffe karşılaştırmalarının anlamlılık değerleri, sayıları ve aritmetik ortalamaları gösterilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda yaşı 20-29 arası ile 30-39 yaş olanlar arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Yaşı 20-29 arası olan ilkokul öğretmenleri “Katılıyorum” (\bar{x} =3,86) yanıtıyla daha olumlu görüş belirterek, yöneticilerin öğretmenlerin mazeretleri gerekçesi ile aldıkları izinleri desteklediklerini ifade etmişlerdir. En düşük puan ise “Görüşüm Yok” (\bar{x} =3,12) cevabıyla 30-39 yaş arası olan öğretmenlere aittir.

Tablo 4.5.30.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler uzman bir eğitici olarak öğretmenlere yol gösterirler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Yaş Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri

Madde B-8: Yöneticiler uzman bir eğitici olarak öğretmenlere yol gösterirler.	Kaynak	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası	12,079	3	4,026		
	Gruplariçi	363,521	246	1,478		
	TOPLAM	375,600	249			
Scheffe Karşılaştırma Analizleri	Yaş	N	\bar{x}	p		
	20-29 Arası	21	4,05	,045*		
	30-39 Arası	81	3,20	,045*		
	40-49 Arası	97	3,35	,131		
	50 ve Üzeri	51	3,35	,185		
	TOPLAM	250	3,36			

*p<.05

Tablo 4.3.3.’te ilkokul öğretmenlerinin “Yöneticiler uzman bir eğitici olarak öğretmenlere yol gösterirler.” maddesine verdikleri cevaplar sonucunda elde edilen puanlar gösterilmektedir. Puanlar arasında yaş değişkenine göre yapılan Anova analizi sonucuna göre p<.05 düzeyinde (F=2,725; p=,045*) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“B-8” maddesine ait tablonun alt bölümünde, Scheffe karşılaştırmalarının anlamlılık değerleri, sayıları ve aritmetik ortalamaları gösterilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda yaşı 20-29 arası ile 30-39 yaş olanlar arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Yaşı 20-29 arası olan ilkokul öğretmenleri “Katılıyorum” (\bar{x} =4,05) yanıtıyla daha olumlu görüş belirterek, yöneticilerin uzman bir eğitici olarak öğretmenlere yol gösterdiğini ifade etmişlerdir. En düşük puan ise “Görüşüm Yok” (\bar{x} =3,20) cevabıyla 30-39 yaş arası olan öğretmenlere aittir.

4.6.Hizmet Süresi Değişkenine İlişkin Anket Verileri

4.6.1.Davranışa ve Statüye Dayalı Alt Boyutlarla İlgili Analizler

Bu bölümde, ilkokul öğretmenlerinin hizmet süresi değişkenine göre davranışa ve statüye bağlı iki alt boyutu ile ilgili analizler incelenmiştir. Davranış kaynaklı 14 maddeden, statü kaynaklı da 11 maddeden oluşan iki grup anketin toplam puanları, anova testi analizleri yapılarak, anlamlı farklılıklar belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 4.6.31.İlkokul Öğretmenlerinin, Yönetimle Karşılaştığı Davranışa Dayalı İletişim Problemlerinin Hizmet Süresi Bağımsızına Göre Anova Testi Analizleri

A-Yöneticilerin Davranış Kaynaklı İletişim Problemleri Anketi (14 Madde Ortalaması)	Kaynak	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası	4,458	4	1,115		
	Gruplarıçi	171,869	245	,702	1,589	,178*
	TOPLAM	176,327	249			
Scheffe Karşılaştırma Sonuçları	Hizmet Süresi	N	\bar{x}	p		
	1-5 yıl	19	3,93	,852		
	6-10 yıl	29	3,48	,512		
	11-20 yıl	98	3,48	,337		
	21-30 yıl	88	3,41	,198		
	31 yıl ve üstü	16	3,60	,852		
	TOPLAM	250	3,50			

*p>.05

Tablo 4.6.10.'daki veriler, ilkokul öğretmenlerine uygulanan "A-Yöneticilerin Davranış Kaynaklı İletişim Problemleri" anketinden elde edilmiştir. Bu ankette bulunan 14 maddeye verilen cevapların toplam puanlarında, hizmet süresi değişkenine göre yapılan Anova Analizi testi sonucuna göre p>.05 düzeyinde (F=1,589; p=,178) anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

"Davranış Kaynaklı İletişim Problemleri" tablosunun alt bölümünde Scheffe Karşılaştırmaları, anlamlılık olmasa da aritmetik ortalamalar gösterilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda hizmet süresi 1-5 yıl arası olan ilkokul öğretmenleri "Katılıyorum" (\bar{x} =3,93) yanıtıyla daha olumlu ifadelerde bulunmuşlardır. En düşük puana ise "Katılıyorum" (\bar{x} =3,41) cevabıyla 21-30 yıl arası olan öğretmenler sahiptir.

Tablo 4.6.32.İlkokul Öğretmenlerinin, Yönetimle Karşılaştığı Statüye Dayalı İletişim Problemlerinin Hizmet Süresi Bağımsızına Göre Anova Testi Analizleri

B-Yöneticilerin Sahip Oldukları Statü Kaynaklı İletişim Problemleri Anketi (11 Madde Ortalaması)	Kaynak	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası	3,168	4	,792		
	Gruplariçi	153,562	245	,627	1,264	,285*
	TOPLAM	156,730	249			
	Hizmet Süresi		N	\bar{x}		p
	1-5 yıl		19	3,77		,524
	6-10 yıl		29	3,39		,620
	11-20 yıl		98	3,34		,324
	21-30 yıl		88	3,37		,424
	31 yıl ve üstü		16	3,28		,524
	TOPLAM		250	3,38		

*p>.05

Tablo 4.6.11.'deki veriler, ilkokul öğretmenlerine uygulanan “B-Yöneticilerin Sahip Oldukları Statü Kaynaklı İletişim Problemleri” anketinden elde edilmiştir. Bu ankette bulunan 11 maddeye verilen cevapların toplam puanlarında, hizmet süresi değişkenine göre yapılan Anova Analizi testi sonucuna göre p>.05 düzeyinde (F=1,264; p=,285*) anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

“Statü Kaynaklı İletişim Problemleri” tablosunun alt bölümünde Scheffe Karşılaştırmaları, anlamlılık olmasa da aritmetik ortalamalar gösterilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda hizmet süresi 1-5 yıl arası olan ilkokul öğretmenleri “Katılıyorum” (\bar{x} =3,77) yanıtıyla daha olumlu ifadelerde bulunmuşlardır. En düşük puana ise “Görüşüm Yok” (\bar{x} =3,28) cevabıyla 31 yıl ve üstü olan öğretmenler sahiptir.

4.6.2. Madde Madde Analizler

Bu bölümde ise ilkokul öğretmenlerinin yaşadığı iletişim problemlerinden, davranış kaynaklı 14 madde, statü kaynaklı da 11 maddenin teker teker hizmet süresi değişkenine göre anova testi analizleri yapılarak, anlamlı farklılıklar belirlenmeye çalışılmıştır. Sadece anlamlı farklılığı olan 5 madde tablolar halinde gösterilmiştir.

Tablo 4.6.33. İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler öğretmenlerin düğün, vefat vb. özel durumlarına karşı duyarlıdır.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Hizmet Süresi Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri

Madde A-3: Yöneticiler öğretmenlerin düğün, vefat vb. özel durumlarına karşı duyarlıdır.	Kaynak	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası	14,768	4	3,692		
Gruplarıçi	360,656	245	1,472			
TOPLAM	375,424	249			2,508	,043*

Scheffe Karşılaştırma Analizleri	Hizmet Süresi	N	\bar{x}	p
	1-5 yıl	19	4,32	,886
	6-10 yıl	29	3,55	,030*
	11-20 yıl	98	4,09	,388
	21-30 yıl	88	3,77	,069
	31 yıl ve üstü	16	4,38	,030*
	TOPLAM	250	3,95	

*p<.05

Tablo 4.6.33.’teki ilkokul öğretmenlerinin “Yöneticiler öğretmenlerin düğün, vefat vb. özel durumlarına karşı duyarlıdır.” maddesine verdikleri cevaplar sonucunda elde edilen puanlar gösterilmektedir. Puanlar arasında hizmet süresi değişkenine göre yapılan Anova analizi sonucuna göre p<.05 düzeyinde (F=2,508; p=,043*) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“A-3” maddesine ait tablonun alt bölümünde, Scheffe karşılaştırmalarının anlamlılık değerleri, sayıları ve aritmetik ortalamaları gösterilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda hizmet süresi 6-10 yıl olanlar ile 31 yıl ve üstü olanlar arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Hizmet süresi 31 yıl ve üstü olan ilkokul öğretmenleri “Kesinlikle Katılıyorum” (\bar{x} =4,38) yanıtıyla daha olumlu görüş belirterek, yöneticilerin öğretmenlerin düğün, vefat vb. özel durumlarına karşı duyarlı olduklarını ifade etmişlerdir. En düşük puan ise “Katılıyorum” (\bar{x} =3,55) cevabıyla hizmet süresi 6-10 yıl olan öğretmenlere aittir.

Tablo 4.6.34.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler çalışanlarıyla ilgili özveride bulunurlar.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Hizmet Süresi Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri

Madde A-8: Yöneticiler çalışanlarıyla ilgili özveride bulunurlar.	Kaynak	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası	10,874	4	2,718		
Gruplariçi	328,602	245	1,341	3,027	,041*	
TOPLAM	339,476	249				
Scheffe Karşılaştırma Analizleri		Hizmet Süresi	N	\bar{x}	p	
		1-5 yıl	19	4,11	,043*	
		6-10 yıl	29	3,52	,423	
		11-20 yıl	98	3,41	,118	
		21-30 yıl	88	3,28	,043*	
		31 yıl ve üstü	16	3,50	,537	
		TOPLAM	250	3,44		

*p<.05

Tablo 4.6.34.’teki ilkokul öğretmenlerinin “Yöneticiler çalışanlarıyla ilgili özveride bulunurlar.” maddesine verdikleri cevaplar sonucunda elde edilen puanlar gösterilmektedir. Puanlar arasında hizmet süresi değişkenine göre yapılan Anova analizi sonucuna göre p<.05 düzeyinde (F=3,027; p=,041*) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“A-8” maddesine ait tablonun alt bölümünde, Scheffe karşılaştırmalarının anlamlılık değerleri, sayıları ve aritmetik ortalamaları gösterilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda hizmet süresi 1-5 yıl olanlar ile 21-30 yıl olanlar arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Hizmet süresi 1-5 yıl olan ilkokul öğretmenleri “Katılıyorum” (\bar{x} =4,11) yanıtıyla daha olumlu görüş belirterek, yöneticilerin çalışanlarıyla ilgili özveride bulduklarını ifade etmişlerdir. En düşük puan ise “Görüşüm Yok” (\bar{x} =3,28) cevabıyla 21-30 yıl olan öğretmenlere aittir.

Tablo 4.6.35.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler, beden diliyle öğretmenleri zor durumda bırakmak istemezler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Hizmet Süresi Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri

Madde B-2: Yöneticiler, beden diliyle öğretmenleri zor durumda bırakmak istemezler.	Kaynak	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası	9,974	4	2,494		
Gruplariçi	293,082	245	1,196	4,085	,033*	
TOPLAM	303,056	249				
		Hizmet Süresi	N	\bar{x}	p	
Scheffe Karşılaştırma Analizleri		1-5 yıl	19	4,05	,007*	
		6-10 yıl	29	3,17	,007*	
		11-20 yıl	98	3,44	,250	
		21-30 yıl	88	3,39	,362	
		31 yıl ve üstü	16	3,25	,820	
		TOPLAM	250	3,42		

*p<.05

Tablo 4.6.35.’teki ilkokul öğretmenlerinin “Yöneticiler, beden diliyle öğretmenleri zor durumda bırakmak istemezler.” maddesine verdikleri cevaplar sonucunda elde edilen puanlar gösterilmektedir. Puanlar arasında hizmet süresi değişkenine göre yapılan Anova analizi sonucuna göre p<.05 düzeyinde (F=4,085; p=,033*) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“B-2” maddesine ait tablonun alt bölümünde, Scheffe karşılaştırmalarının anlamlılık değerleri, sayıları ve aritmetik ortalamaları gösterilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda hizmet süresi 1-5 yıl olanlar ile 6-10 yıl olanlar arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Hizmet süresi 1-5 yıl olan ilkokul öğretmenleri “Katılıyorum” (\bar{x} =4,05) yanıtıyla daha olumlu görüş belirterek, yöneticilerin beden diliyle öğretmenleri zor durumda bırakmak istemediklerini ifade etmişlerdir. En düşük puan ise “Görüşüm Yok” (\bar{x} =3,17) cevabıyla 6-10 yıl olan öğretmenlere aittir.

Tablo 4.6.36.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler uzman bir eğitici olarak öğretmenlere yol gösterirler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Hizmet Süresi Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri

Madde B-8: Yöneticiler uzman bir eğitici olarak öğretmenlere yol gösterirler.	Kaynak	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası	12,938	4	3,234		
	Gruplariçi	362,662	245	1,480		
	TOPLAM	375,600	249			
Scheffe Karşılaştırma Analizleri	Hizmet Süresi	N	\bar{x}	p		
	1-5 yıl	19	3,89	,043*		
	6-10 yıl	29	3,62	,192		
	11-20 yıl	98	3,15	,932		
	21-30 yıl	88	3,43	,354		
	31 yıl ve üstü	16	3,13	,043*		
	TOPLAM	250	3,36			

*p<.05

Tablo 4.6.36.’daki ilkokul öğretmenlerinin “Yöneticiler uzman bir eğitici olarak öğretmenlere yol gösterirler.” maddesine verdikleri cevaplar sonucunda elde edilen puanlar gösterilmektedir. Puanlar arasında hizmet süresi değişkenine göre yapılan Anova analizi sonucuna göre p<.05 düzeyinde (F=3,185; p=,041*) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“B-8” maddesine ait tablonun alt bölümünde, Scheffe karşılaştırmalarının anlamlılık değerleri, sayıları ve aritmetik ortalamaları gösterilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda hizmet süresi 1-5 yıl olanlar ile 31 yıl ve üstü olanlar arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Hizmet süresi 1-5 yıl olan ilkokul öğretmenleri “Katılıyorum” (\bar{x} =3,89) yanıtıyla daha olumlu görüş belirterek, yöneticilerin uzman bir eğitici olarak öğretmenlere yol gösterdiklerini ifade etmişlerdir. En düşük puan ise “Görüşüm Yok” (\bar{x} =3,13) cevabıyla 31 yıl ve üst olan öğretmenlere aittir.

Tablo 4.6.37.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler eğitimle ilgili sorunları dile getirirken öğüt verici tavır içine girerler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Hizmet Süresi Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri

Madde B-10: Yöneticiler eğitimle ilgili sorunları dile getirirken öğüt verici tavır içine girerler.	Kaynak	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası	16,410	4	4,102		
Gruplariçi	274,614	245	1,121			
TOPLAM	291,024	249				
Scheffe Karşılaştırma Analizleri		Hizmet Süresi	N	\bar{x}	p	
		1-5 yıl	19	3,74	,935	
		6-10 yıl	29	3,48	,544	
		11-20 yıl	98	3,34	,171	
		21-30 yıl	88	3,11	,030*	
		31 yıl ve üstü	16	4,06	,030*	
		TOPLAM	250	3,35		

*p<.05

Tablo 4.6.37.’deki ilkokul öğretmenlerinin “Yöneticiler eğitimle ilgili sorunları dile getirirken öğüt verici tavır içine girerler.” maddesine verdikleri cevaplar sonucunda elde edilen puanlar gösterilmektedir. Puanlar arasında hizmet süresi değişkenine göre yapılan Anova analizi sonucuna göre p<.05 düzeyinde (F=3,660; p=,006*) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“B-10” maddesine ait tablonun alt bölümünde, Scheffe karşılaştırmalarının anlamlılık değerleri, sayıları ve aritmetik ortalamaları gösterilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda hizmet süresi 21-30 yıl olanlar ile 31 yıl ve üstü olanlar arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Hizmet süresi 21-30 yıl olan ilkokul öğretmenleri “Görüşüm Yok” (\bar{x} =3,11) yanıtıyla daha düşük görüş belirterek, yöneticilerin eğitimle ilgili sorunları dile getirirken öğüt verici tavır içine girmediklerini ifade etmişlerdir. En yüksek puan ise “Katılıyorum” (\bar{x} =4,06) cevabıyla 31 yıl ve üstü olan öğretmenlere aittir.

4.7.Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı Değişkenine İlişkin Anket Verileri

4.7.1.Davranışa ve Statüye Dayalı Alt Boyutlarla İlgili Analizler

Bu bölümde, ilkokul öğretmenlerinin çalıştığı kurumdaki hizmet yılı değişkenine göre davranışa ve statüye bağlı iki alt boyutu ile ilgili analizler incelenmiştir. Davranış kaynaklı 14 maddeden, statü kaynaklı da 11 maddeden oluşan iki grup anketin toplam puanları, anova testi analizleri yapılarak, anlamlı farklılıklar belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 4.7.38.İlkokul Öğretmenlerinin, Yönetimle Karşılaştığı Davranışa Dayalı İletişim Problemlerinin Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı Bağımsızına Göre Anova Testi Analizleri

A-Yöneticilerin Davranış Kaynaklı İletişim Problemleri Anketi (14 Madde Ortalaması)	Kaynak	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası	6,420	4	1,605		
	Gruplarıçi	169,907	245	,693	3,314	,048*
	TOPLAM	176,327	249			
Scheffe Karşılaştırma Sonuçları	Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı	N	\bar{x}	p		
	1-5 yıl	146	3,56	,116		
	6-10 yıl	56	3,46	,069		
	11-20 yıl	24	3,16	,010*		
	21-30 yıl	16	3,29	,059		
	31 yıl ve üstü	8	4,04	,010*		
	TOPLAM	250	3,50			

*p<.05

Tablo 4.7.38.'deki veriler, ilkokul öğretmenlerine uygulanan “A-Yöneticilerin Davranış Kaynaklı İletişim Problemleri” anketinden elde edilmiştir. Bu ankette bulunan 14 maddeye verilen cevapların toplam puanlarında, çalıştığı kurumdaki hizmet yılı değişkenine göre yapılan Anova Analizi testi sonucuna göre p<.05 düzeyinde (F=3,314; p=,048*) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“Davranış Kaynaklı İletişim Problemleri” tablosunun alt bölümünde Scheffe Karşılaştırmaları, anlamlılık olmasa da aritmetik ortalamalar gösterilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda çalıştığı kurumdaki hizmet yılı 11-20 yıl arası ile 31 yıl ve üstü olan ilkokul öğretmenleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Çalıştığı kurumdaki hizmet yılı 31 yıl ve üstü olan ilkokul öğretmenleri “Katılıyorum” (\bar{x} =4,04) yanıtıyla daha olumlu ifadelerde bulunmuşlardır. En düşük puana ise “Görüşüm Yok” (\bar{x} =3,16) cevabıyla 11-20 yıl arası olan öğretmenler sahiptir.

Tablo 4.7.39.İlkokul Öğretmenlerinin, Yönetimle Karşılaştığı Statüye Dayalı İletişim Problemlerinin Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı Bağımsızına Göre Anova Testi Analizleri

B-Yöneticilerin Sahip Oldukları Statü Kaynaklı İletişim Problemleri Anketi (11 Madde Ortalaması)	Kaynak	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası	6,716	4	1,679		
	Gruplariçi	150,014	245	,612	2,742	,029*
	TOPLAM	156,730	249			
Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı						
			N	\bar{x}	p	
Scheffe Karşılaştırma Analizleri	1-5 yıl		146	3,43	,054	
	6-10 yıl		56	3,37	,058	
	11-20 yıl		24	3,01	,003*	
	21-30 yıl		16	3,24	,361	
	31 yıl ve üstü		8	3,95	,003*	
	TOPLAM		250	3,38		

*p<.05

Tablo 4.7.39.'daki veriler, ilkokul öğretmenlerine uygulanan “B-Yöneticilerin Sahip Oldukları Statü Kaynaklı İletişim Problemleri” anketinden elde edilmiştir. Bu ankette bulunan 11 maddeye verilen cevapların toplam puanlarında, çalıştığı kurumdaki hizmet yılı değişkenine göre yapılan Anova Analizi testi sonucuna göre p<.05 düzeyinde (F=2,742; p=,029*) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“Statü Kaynaklı İletişim Problemleri” tablosunun alt bölümünde Scheffe Karşılaştırmaları, anlamlılık olmasa da aritmetik ortalamalar gösterilmiştir.

Bu sonuçlar doğrultusunda çalıştığı kurumdaki hizmet yılı 11-20 yıl arası ile 31 yıl ve üstü olan ilkokul öğretmenleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Çalıştığı kurumdaki hizmet yılı 31 yıl ve üstü olan ilkokul öğretmenleri “Katılıyorum” (\bar{x} =3,95) yanıtıyla daha olumlu ifadelerde bulunmuşlardır. En düşük puana ise “Görüşüm Yok” (\bar{x} =3,01) cevabıyla 11-20 yıl arası olan öğretmenler sahiptir.

4.7.2.Madde Madde Analizler

Bu bölümde ise ilkokul öğretmenlerinin yaşadığı iletişim problemlerinden, davranış kaynaklı 14 madde, statü kaynaklı da 11 maddenin teker teker çalıştığı kurumdaki hizmet yılı değişkenine göre anova testi analizleri yapılarak, anlamlı farklılıklar belirlenmeye çalışılmıştır. Sadece anlamlı farklılığı olan 14 madde tablolar halinde gösterilmiştir.

Tablo 4.7.40.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler, küçümseyici duygulara dayanacak şekilde iletişim kurmazlar.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri

Madde A-1: Yöneticiler, küçümseyici duygulara dayanacak şekilde iletişim kurmazlar.	Kaynak	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası	15,332	4	3,833	3,289	,040*
	Gruplarıçi	410,268	245	1,675		
	TOPLAM	425,600	249			
Scheffe Karşılaştırma Analizleri	Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı	N	\bar{x}	p		
	1-5 yıl	146	3,90	,520		
	6-10 yıl	56	3,70	,329		
	11-20 yıl	24	3,33	,008*		
	21-30 yıl	16	4,06	,825		
	31 yıl ve üstü	8	4,75	,008*		
	TOPLAM	250	3,84			

*p<.05

Tablo 4.7.40.’taki ilkokul öğretmenlerinin “Yöneticiler, küçümseyici duygulara dayanacak şekilde iletişim kurmazlar.” maddesine verdikleri cevaplar sonucunda elde edilen puanlar gösterilmektedir. Puanlar arasında çalıştığı kurumdaki hizmet yılı değişkenine göre yapılan Anova analizi sonucuna göre p<.05 düzeyinde (F=3,289; p=,040*) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“A-1” maddesine ait tablonun alt bölümünde, Scheffe karşılaştırmalarının anlamlılık değerleri, sayıları ve aritmetik ortalamaları gösterilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda çalıştığı kurumdaki hizmet yılı 11-20 yıl olanlar ile 31 yıl ve üstü olanlar arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Çalıştığı kurumdaki hizmet yılı 31 yıl ve üstü olan ilkokul öğretmenleri “Kesinlikle Katılıyorum” (\bar{x} =4,75) yanıtıyla daha olumlu görüş belirterek, yöneticilerin küçümseyici duygulara dayanacak şekilde iletişim kurmadıklarını ifade etmişlerdir. En düşük puan ise “Görüşüm Yok” (\bar{x} =3,33) cevabıyla 11-20 yıl arası hizmete sahip olan öğretmenlere aittir.

Tablo 4.7.41.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticilerin iletişimde kullandıkları dil anlaşılmaktadır.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri

Madde A-7: Yöneticilerin iletişimde kullandıkları dil anlaşılmaktadır.	Kaynak	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası	18,139	4	4,535		
Gruplarıçi	278,761	245	1,138			
TOPLAM	296,900	249				

Scheffe Karşılaştırma Analizleri	Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı	N	\bar{x}	p
		1-5 yıl	146	3,95
	6-10 yıl	56	3,71	,280
	11-20 yıl	24	3,21	,034*
	21-30 yıl	16	3,56	,262
	31 yıl ve üstü	8	4,63	,034*
	TOPLAM	250	3,82	

*p<.05

Tablo 4.7.41.’deki ilkökul öğretmenlerinin “Yöneticilerin iletişimde kullandıkları dil anlaşılmaktadır.” maddesine verdikleri cevaplar sonucunda elde edilen puanlar gösterilmektedir. Puanlar arasında çalıştığı kurumdaki hizmet yılı değişkenine göre yapılan Anova analizi sonucuna göre p<.05 düzeyinde (F=3,986; p=,004*) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“A-7” maddesine ait tablonun alt bölümünde, Scheffe karşılaştırmalarının anlamlılık değerleri, sayıları ve aritmetik ortalamaları gösterilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda çalıştığı kurumdaki hizmet yılı 11-20 yıl olanlar ile 31 yıl ve üstü olanlar arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Çalıştığı kurumdaki hizmet yılı 31 yıl ve üstü olan ilkökul öğretmenleri “Kesinlikle Katılıyorum” (\bar{x} =4,63) yanıtıyla daha olumlu görüş belirterek, yöneticilerin iletişimde kullandıkları dilin anlaşılmakta olduğunu ifade etmişlerdir. En düşük puan ise “Görüşüm Yok” (\bar{x} =3,21) cevabıyla 11-20 yıl arası hizmete sahip olan öğretmenlere aittir.

Tablo 4.7.42.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler çalışanlarıyla ilgili özveride bulunurlar.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri

	Kaynak	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Madde A-8: Yöneticiler çalışanlarıyla ilgili özveride bulunurlar.	Gruplararası	18,615	4	4,654	3,554	,008*
	Gruplariçi	320,861	245	1,310		
	TOPLAM	339,476	249			
Scheffe Karşılaştırma Analizleri	Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı		N	\bar{x}	p	
	1-5 yıl		146	3,54	,574	
	6-10 yıl		56	3,36	,374	
	11-20 yıl		24	2,75	,038*	
	21-30 yıl		16	3,38	,539	
	31 yıl ve üstü		8	4,25	,038*	
	TOPLAM		250	3,44		

*p<.05

Tablo 4.7.42.’deki ilkököl öğretmenlerinin “Yöneticiler çalışanlarıyla ilgili özveride bulunurlar.” maddesine verdikleri cevaplar sonucunda elde edilen puanlar gösterilmektedir. Puanlar arasında çalıştığı kurumdaki hizmet yılı değişkenine göre yapılan Anova analizi sonucuna göre p<.05 düzeyinde (F=3,554; p=,008*) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“A-8” maddesine ait tablonun alt bölümünde, Scheffe karşılaştırmalarının anlamlılık değerleri, sayıları ve aritmetik ortalamaları gösterilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda çalıştığı kurumdaki hizmet yılı 11-20 yıl olanlar ile 31 yıl ve üstü olanlar arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Çalıştığı kurumdaki hizmet yılı 31 yıl ve üstü olan ilkököl öğretmenleri “Kesinlikle Katılıyorum” (\bar{x} =4,25) yanıtıyla daha olumlu görüş belirterek, yöneticilerin çalışanlarıyla ilgili özveride bulduklarını ifade etmişlerdir. En düşük puan ise “Görüşüm Yok” (\bar{x} =2,75) cevabıyla 11-20 yıl arası hizmete sahip olan öğretmenlere aittir.

Tablo 4.7.43.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler öğretmenlerin veli ve öğrencilerle yaşadığı olaylar karşısında öğretmeni yeterince savunmayabilirler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri

Madde A-9: Yöneticiler öğretmenlerin veli ve öğrencilerle yaşadığı olaylar karşısında öğretmeni yeterince savunmayabilirler.	Kaynak	Kareler	sd	Kareler	F	p
		Toplamı		Ortalaması		
	Gruplararası	15,982	4	3,995		
	Gruplariçi	383,174	245	1,564		
	TOPLAM	399,156	249		2,555	,040*
Scheffe Karşılaştırma Analizleri	Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı		N	\bar{x}	p	
	1-5 yıl		146	2,92	,124	
	6-10 yıl		56	2,61	,062	
	11-20 yıl		24	2,58	,042*	
	21-30 yıl		16	3,44	,729	
	31 yıl ve üstü		8	3,63	,042*	
	TOPLAM		250	2,88		

*p<.05

Tablo 4.7.43.’teki ilkokul öğretmenlerinin “Yöneticiler öğretmenlerin veli ve öğrencilerle yaşadığı olaylar karşısında öğretmeni yeterince savunmayabilirler.” maddesine verdikleri cevaplar sonucunda elde edilen puanlar gösterilmektedir. Puanlar arasında çalıştığı kurumdaki hizmet yılı değişkenine göre yapılan Anova analizi sonucuna göre p<.05 düzeyinde (F=2,555; p=,040*) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“A-9” maddesine ait tablonun alt bölümünde, Scheffe karşılaştırmalarının anlamlılık değerleri, sayıları ve aritmetik ortalamaları gösterilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda çalıştığı kurumdaki hizmet yılı 11-20 yıl olanlar ile 31 yıl ve üstü olanlar arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Çalıştığı kurumdaki hizmet yılı 11-20 yıl olan ilkokul öğretmenleri “Katılmıyorum” (\bar{x} =2,58) yanıtıyla daha düşük görüş içinde olmaları, yöneticilerin, öğretmenlerin veli ve öğrencilerle yaşadığı olaylar karşısında öğretmeni yeterince savunmaları gerektiğini ifade etmişlerdir. En yüksek puan ise “Katılıyorum” (\bar{x} =3,63) cevabıyla aynı kurumda 31 yıl ve üstü hizmete sahip olan öğretmenlere aittir.

Tablo 4.7.44.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler kendi fikirlerine yakın kişilerle iletişim kurarlar.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri

Kaynak	Kareler	sd	Kareler	F	p
	Toplamı		Ortalaması		
Madde A-10: Yöneticiler kendi fikirlerine yakın kişilerle iletişim kurarlar.	Gruplararası	21,317	4	5,329	
	Gruplarıçi	368,207	245	1,503	3,546 ,008*
	TOPLAM	389,524	249		
Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı		N	\bar{x}	p	
Scheffe Karşılaştırma Analizleri	1-5 yıl	146	2,94	,887	
	6-10 yıl	56	3,54	,155	
	11-20 yıl	24	3,21	,506	
	21-30 yıl	16	3,75	,041*	
	31 yıl ve üstü	8	2,88	,041*	
	TOPLAM	250	3,15		

*p<.05

Tablo 4.7.41.’deki ilkökul öğretmenlerinin “Yöneticiler kendi fikirlerine yakın kişilerle iletişim kurarlar.” maddesine verdikleri cevaplar sonucunda elde edilen puanlar gösterilmektedir. Puanlar arasında çalıştığı kurumdaki hizmet yılı değişkenine göre yapılan Anova analizi sonucuna göre p<.05 düzeyinde (F=3,546; p=,008*) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“A-10” maddesine ait tablonun alt bölümünde, Scheffe karşılaştırmalarının anlamlılık değerleri, sayıları ve aritmetik ortalamaları gösterilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda çalıştığı kurumdaki hizmet yılı 21-30 yıl olanlar ile 31 yıl ve üstü olanlar arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Çalıştığı kurumdaki hizmet yılı 31 yıl ve üstü olan ilkökul öğretmenleri “Görüşüm Yok” (\bar{x} =2,88) yanıtıyla daha düşük görüş içinde olmaları, yöneticilerin, kendi fikirlerine yakın kişilerle iletişim kurmamaları gerektiğini ifade etmişlerdir. En yüksek puan ise “Katılıyorum” (\bar{x} =3,75) cevabıyla aynı kurumda 21-30 yıl hizmete sahip olan öğretmenlere aittir.

Tablo 4.7.45.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler öğretmenlerin olağanüstü istek ve çabalarını takdir ederler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri

Kaynak	Kareler	sd	Kareler	F	p
	Toplamı		Ortalaması		
Madde A-12: Yöneticiler öğretmenlerin olağanüstü istek ve çabalarını takdir ederler.	Gruplararası	15,518	4	3,879	2,549 ,040*
	Gruplariçi	372,886	245	1,522	
	TOPLAM	388,404	249		
Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı		N	\bar{x}	p	
Scheffe Karşılaştırma Analizleri	1-5 yıl	146	3,45	,139	
	6-10 yıl	56	3,21	,567	
	11-20 yıl	24	3,04	,004*	
	21-30 yıl	16	3,19	,714	
	31 yıl ve üstü	8	4,50	,004*	
	TOPLAM	250	3,37		

*p<.05

Tablo 4.7.45.’teki ilkökul öğretmenlerinin “Yöneticiler öğretmenlerin olağanüstü istek ve çabalarını takdir ederler.” maddesine verdikleri cevaplar sonucunda elde edilen puanlar gösterilmektedir. Puanlar arasında çalıştığı kurumdaki hizmet yılı değişkenine göre yapılan Anova analizi sonucuna göre p<.05 düzeyinde (F=2,549; p=,040*) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“A-12” maddesine ait tablonun alt bölümünde, Scheffe karşılaştırmalarının anlamlılık değerleri, sayıları ve aritmetik ortalamaları gösterilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda çalıştığı kurumdaki hizmet yılı 11-20 yıl olanlar ile 31 yıl ve üstü olanlar arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Çalıştığı kurumdaki hizmet yılı 31 yıl ve üstü olan ilkökul öğretmenleri “Kesinlikle Katılıyorum” (\bar{x} =4,50) yanıtıyla daha olumlu görüş belirterek, yöneticilerin, öğretmenlerin olağanüstü istek ve çabalarını takdir etiklerini ifade etmişlerdir. En düşük puan ise “Görüşüm Yok” (\bar{x} =3,04) cevabıyla 11-20 yıl arası hizmete sahip olan öğretmenlere aittir.

Tablo 4.7.46.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler öğretmenlerin okul içerisinde gerçekleştirdiği sosyal sorumluluk projelerine duyarlıdır.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri

Madde A-13: Yöneticiler öğretmenlerin okul içerisinde gerçekleştirdiği sosyal sorumluluk projelerine duyarlıdır.	Kaynak	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası	11,811	4	2,953		
	Gruplarıçi	263,053	245	1,074		
	TOPLAM	274,864	249			
Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı			N	\bar{x}	p	
Scheffe Karşılaştırma Analizleri	1-5 yıl		146	3,95	,372	
	6-10 yıl		56	3,91	,362	
	11-20 yıl		24	3,38	,028*	
	21-30 yıl		16	3,69	,228	
	31 yıl ve üstü		8	4,63	,028*	
	TOPLAM		250	3,89		

*p<.05

Tablo 4.7.46.’daki ilkökul öğretmenlerinin “Yöneticiler öğretmenlerin okul içerisinde gerçekleştirdiği sosyal sorumluluk projelerine duyarlıdır.” maddesine verdikleri cevaplar sonucunda elde edilen puanlar gösterilmektedir. Puanlar arasında çalıştığı kurumdaki hizmet yılı değişkenine göre yapılan Anova analizi sonucuna göre p<.05 düzeyinde (F=2,750; p=,029*) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“A-13” maddesine ait tablonun alt bölümünde, Scheffe karşılaştırmalarının anlamlılık değerleri, sayıları ve aritmetik ortalamaları gösterilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda çalıştığı kurumdaki hizmet yılı 11-20 yıl olanlar ile 31 yıl ve üstü olanlar arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Çalıştığı kurumdaki hizmet yılı 31 yıl ve üstü olan ilkökul öğretmenleri “Kesinlikle Katılıyorum” (\bar{x} =4,63) yanıtıyla daha olumlu görüş belirterek, yöneticilerin, öğretmenlerin okul içerisinde gerçekleştirdiği sosyal sorumluluk projelerine duyarlı olduklarını ifade etmişlerdir. En düşük puan ise “Görüşüm Yok” (\bar{x} =3,38) cevabıyla 11-20 yıl hizmete sahip olan öğretmenlere aittir.

Tablo 4.7.47.İlkokul Öğretmenlerinin, “ Yöneticiler yaratıcı fikirlere yeterince açıklırlar.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri

	Kaynak	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Madde A-14: Yöneticiler yaratıcı fikirlere yeterince açıklırlar.	Gruplararası	15,967	4	3,992	2,970	,020*
	Gruplarıçi	329,317	245	1,344		
	TOPLAM	345,284	249			
	Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı		N	\bar{x}	p	
Scheffe Karşılaştırma Analizleri	1-5 yıl		146	3,66	,159	
	6-10 yıl		56	3,84	,367	
	11-20 yıl		24	3,21	,034*	
	21-30 yıl		16	3,63	,288	
	31 yıl ve üstü		8	4,75	,034*	
	TOPLAM		250	3,69		

*p<.05

Tablo 4.7.47.’deki ilkokul öğretmenlerinin “Yöneticiler yaratıcı fikirlere yeterince açıklırlar.” maddesine verdikleri cevaplar sonucunda elde edilen puanlar gösterilmektedir. Puanlar arasında çalıştığı kurumdaki hizmet yılı değişkenine göre yapılan Anova analizi sonucuna göre p<.05 düzeyinde (F=2,970; p=,020*) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“A-14” maddesine ait tablonun alt bölümünde, Scheffe karşılaştırmalarının anlamlılık değerleri, sayıları ve aritmetik ortalamaları gösterilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda çalıştığı kurumdaki hizmet yılı 11-20 yıl olanlar ile 31 yıl ve üstü olanlar arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Çalıştığı kurumdaki hizmet yılı 31 yıl ve üstü olan ilkokul öğretmenleri “Kesinlikle Katılıyorum” (\bar{x} =4,75) yanıtıyla daha olumlu görüş belirterek, yöneticilerin, yaratıcı fikirlere yeterince açık olduklarını ifade etmişlerdir. En düşük puan ise “Görüşüm Yok” (\bar{x} =3,21) cevabıyla 11-20 yıl arası hizmete sahip olan öğretmenlere aittir.

Tablo 4.7.48.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler, beden diliyle öğretmenleri zor durumda bırakmak istemezler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri

Madde B-2: Yöneticiler, beden diliyle öğretmenleri zor durumda bırakmak istemezler.	Kaynak	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası	12,646	4	3,161		
Gruplarıçi	290,410	245	1,185			
TOPLAM	303,056	249				
Scheffe Karşılaştırma Analizleri	Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı		N	\bar{x}	p	
	1-5 yıl		146	3,51	,064	
	6-10 yıl		56	3,25	,056	
	11-20 yıl		24	3,00	,005*	
	21-30 yıl		16	3,44	,086	
	31 yıl ve üstü		8	4,25	,005*	
	TOPLAM		250	3,42		

*p<.05

Tablo 4.7.48.’deki ilkokul öğretmenlerinin “Yöneticiler, beden diliyle öğretmenleri zor durumda bırakmak istemezler.” maddesine verdikleri cevaplar sonucunda elde edilen puanlar gösterilmektedir. Puanlar arasında çalıştığı kurumdaki hizmet yılı değişkenine göre yapılan Anova analizi sonucuna göre p<.05 düzeyinde (F=2,667; p=,033*) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“B-2” maddesine ait tablonun alt bölümünde, Scheffe karşılaştırmalarının anlamlılık değerleri, sayıları ve aritmetik ortalamaları gösterilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda çalıştığı kurumdaki hizmet yılı 11-20 yıl olanlar ile 31 yıl ve üstü olanlar arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Çalıştığı kurumdaki hizmet yılı 31 yıl ve üstü olan ilkokul öğretmenleri “Kesinlikle Katılıyorum” (\bar{x} =4,25) yanıtıyla daha olumlu görüş belirterek, yöneticilerin, beden diliyle öğretmenleri zor durumda bırakmak istemediklerini ifade etmişlerdir. En düşük puan ise “Görüşüm Yok” (\bar{x} =3,00) cevabıyla 11-20 yıl arası hizmete sahip olan öğretmenlere aittir.

Tablo 4.7.49.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler öğretmenlerin özgün öğrenme yöntemlerini desteklerler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri

	Kaynak	Kareler	sd	Kareler	F	p
		Toplamı		Ortalaması		
Madde B-3: Yöneticiler öğretmenlerin özgün öğrenme yöntemlerini desteklerler.	Gruplararası	14,065	4	3,516	3,241	,013*
	Gruplariçi	265,811	245	1,085		
	TOPLAM	279,876	249			
Scheffe Karşılaştırma Analizleri	Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı		N	\bar{x}	p	
	1-5 yıl		146	3,72	,284	
	6-10 yıl		56	3,66	,239	
	11-20 yıl		24	2,96	,007*	
	21-30 yıl		16	3,56	,214	
	31 yıl ve üstü		8	4,13	,007*	
	TOPLAM		250	3,64		

*p<.05

Tablo 4.7.49.’daki ilkökul öğretmenlerinin “Yöneticiler öğretmenlerin özgün öğrenme yöntemlerini desteklerler.” maddesine verdikleri cevaplar sonucunda elde edilen puanlar gösterilmektedir. Puanlar arasında çalıştığı kurumdaki hizmet yılı değişkenine göre yapılan Anova analizi sonucuna göre p<.05 düzeyinde (F=3,241; p=,013*) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“B-3” maddesine ait tablonun alt bölümünde, Scheffe karşılaştırmalarının anlamlılık değerleri, sayıları ve aritmetik ortalamaları gösterilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda çalıştığı kurumdaki hizmet yılı 11-20 yıl olanlar ile 31 yıl ve üstü olanlar arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Çalıştığı kurumdaki hizmet yılı 31 yıl ve üstü olan ilkökul öğretmenleri “Katılıyorum” (\bar{x} =4,13) yanıtıyla daha olumlu görüş belirterek, yöneticilerin, öğretmenlerin özgün öğrenme yöntemlerini desteklediklerini ifade etmişlerdir. En düşük puan ise “Görüşüm Yok” (\bar{x} =2,96) cevabıyla 11-20 yıl arası hizmete sahip olan öğretmenlere aittir.

Tablo 4.7.50.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler öğretmenlerin şikâyet, öneri ve düşüncelerini dinlerler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri

Kaynak	Kareler	sd	Kareler	F	p
	Toplamı		Ortalaması		
Madde B-5: Yöneticiler öğretmenlerin şikâyet, öneri ve düşüncelerini dinlerler.	Gruplararası	15,983	4	3,996	
	Gruplariçi	260,917	245	1,065	3,752 ,006*
	TOPLAM	276,900	249		
Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı		N	\bar{x}	p	
Scheffe Karşılaştırma Analizleri	1-5 yıl	146	3,91	,217	
	6-10 yıl	56	3,71	,092	
	11-20 yıl	24	3,33	,064	
	21-30 yıl	16	3,19	,008*	
	31 yıl ve üstü	8	4,38	,008*	
	TOPLAM	250	3,78		

*p<.05

Tablo 4.7.50.’deki ilkökul öğretmenlerinin “Yöneticiler öğretmenlerin şikâyet, öneri ve düşüncelerini dinlerler.” maddesine verdikleri cevaplar sonucunda elde edilen puanlar gösterilmektedir. Puanlar arasında çalıştığı kurumdaki hizmet yılı değişkenine göre yapılan Anova analizi sonucuna göre p<.05 düzeyinde (F=3,752; p=,006*) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“B-5” maddesine ait tablonun alt bölümünde, Scheffe karşılaştırmalarının anlamlılık değerleri, sayıları ve aritmetik ortalamaları gösterilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda çalıştığı kurumdaki hizmet yılı 21-30 yıl olanlar ile 31 yıl ve üstü olanlar arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Çalıştığı kurumdaki hizmet yılı 31 yıl ve üstü olan ilkökul öğretmenleri “Kesinlikle Katılıyorum” (\bar{x} =4,38) yanıtıyla daha olumlu görüş belirterek, yöneticilerin, öğretmenlerin şikâyet, öneri ve düşüncelerini dinlediklerini ifade etmişlerdir. En düşük puan ise “Görüşüm Yok” (\bar{x} =3,19) cevabıyla 21-30 yıl arası hizmete sahip olan öğretmenlere aittir.

Tablo 4.7.51.İlkokul Öğretmenlerinin, “ Yöneticiler etkileşimli iletişim gerçekleştirmekten yönedirler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri

Kaynak	Kareler	sd	Kareler	F	p
	Toplamı		Ortalaması		
Madde B-6: Yöneticiler etkileşimli iletişim gerçekleştirmekten yönedirler.	Gruplararası	17,432	4	4,358	3,720 ,006*
	Gruplarıçi	287,032	245	1,172	
	TOPLAM	304,464	249		
Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı		N	\bar{x}	p	
Scheffe Karşılaştırma Analizleri	1-5 yıl	146	3,62	,491	
	6-10 yıl	56	3,46	,309	
	11-20 yıl	24	2,83	,013*	
	21-30 yıl	16	3,38	,338	
	31 yıl ve üstü	8	4,25	,013*	
	TOPLAM	250	3,51		

*p<.05

Tablo 4.7.51.’deki ilkokul öğretmenlerinin “Yöneticiler etkileşimli iletişim gerçekleştirmekten yönedirler.” maddesine verdikleri cevaplar sonucunda elde edilen puanlar gösterilmektedir. Puanlar arasında çalıştığı kurumdaki hizmet yılı değişkenine göre yapılan Anova analizi sonucuna göre p<.05 düzeyinde (F=3,720; p=,006*) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“B-6” maddesine ait tablonun alt bölümünde, Scheffe karşılaştırmalarının anlamlılık değerleri, sayıları ve aritmetik ortalamaları gösterilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda çalıştığı kurumdaki hizmet yılı 11-20 yıl olanlar ile 31 yıl ve üstü olanlar arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Çalıştığı kurumdaki hizmet yılı 31 yıl ve üstü olan ilkokul öğretmenleri “Kesinlikle Katılıyorum” (\bar{x} =4,25) yanıtıyla daha olumlu görüş belirterek, yöneticilerin, etkileşimli iletişim gerçekleştirmekten yöne olduklarını ifade etmişlerdir. En düşük puan ise “Görüşüm Yok” (\bar{x} =3,38) cevabıyla 11-20 yıl arası hizmete sahip olan öğretmenlere aittir.

Tablo 4.7.52.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler uzman bir eğitici olarak öğretmenlere yol gösterirler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri

Kaynak	Kareler	sd	Kareler	F	p
	Toplamı		Ortalaması		
Madde B-8: Yöneticiler uzman bir eğitici olarak öğretmenlere yol gösterirler.	Gruplararası	16,887	4	4,222	2,883 ,023*
	Gruplarıçi	358,713	245	1,464	
	TOPLAM	375,600	249		
Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı		N	\bar{x}	p	
Scheffe Karşılaştırma Analizleri	1-5 yıl	146	3,45	,785	
	6-10 yıl	56	3,18	,162	
	11-20 yıl	24	2,88	,035*	
	21-30 yıl	16	3,44	,981	
	31 yıl ve üstü	8	4,38	,035*	
	TOPLAM	250	3,36		

*p<.05

Tablo 4.7.52.’deki ilkökul öğretmenlerinin “ Yöneticiler uzman bir eğitici olarak öğretmenlere yol gösterirler.” maddesine verdikleri cevaplar sonucunda elde edilen puanlar gösterilmektedir. Puanlar arasında çalıştığı kurumdaki hizmet yılı değişkenine göre yapılan Anova analizi sonucuna göre p<.05 düzeyinde (F=2,883; p=,023*) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“B-8” maddesine ait tablonun alt bölümünde, Scheffe karşılaştırmalarının anlamlılık değerleri, sayıları ve aritmetik ortalamaları gösterilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda çalıştığı kurumdaki hizmet yılı 11-20 yıl olanlar ile 31 yıl ve üstü olanlar arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Çalıştığı kurumdaki hizmet yılı 31 yıl ve üstü olan ilkökul öğretmenleri “Kesinlikle Katılıyorum” (\bar{x} =4,38) yanıtıyla daha olumlu görüş belirterek, yöneticilerin, uzman bir eğitici olarak öğretmenlere yol gösterdiğini ifade etmişlerdir. En düşük puan ise “Görüşüm Yok” (\bar{x} =2,88) cevabıyla 11-20 yıl arası hizmete sahip olan öğretmenlere aittir.

Tablo 4.7.53.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler hata ve eksiklik aramaya eğilimli değillerdir.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri

	Kaynak	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Madde B-11: Yöneticiler hata ve eksiklik aramaya eğilimli değillerdir.	Gruplararası	15,104	4	3,776	2,540	,040*
	Gruplariçi	364,180	245	1,486		
	TOPLAM	379,284	249			
Scheffe Karşılaştırma Analizleri	Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı		N	\bar{x}	p	
	1-5 yıl		146	3,36	,153	
	6-10 yıl		56	3,27	,118	
	11-20 yıl		24	2,88	,024*	
	21-30 yıl		16	3,06	,097	
	31 yıl ve üstü		8	4,38	,024*	
	TOPLAM		250	3,31		

*p<.05

Tablo 4.7.53.’teki ilköğretmenlerinin “Yöneticiler hata ve eksiklik aramaya eğilimli değillerdir.” maddesine verdikleri cevaplar sonucunda elde edilen puanlar gösterilmektedir. Puanlar arasında çalıştığı kurumdaki hizmet yılı değişkenine göre yapılan Anova analizi sonucuna göre p<.05 düzeyinde (F=2,540; p=,040*) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“B-11” maddesine ait tablonun alt bölümünde, Scheffe karşılaştırmalarının anlamlılık değerleri, sayıları ve aritmetik ortalamaları gösterilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda çalıştığı kurumdaki hizmet yılı 11-20 yıl olanlar ile 31 yıl ve üstü olanlar arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Çalıştığı kurumdaki hizmet yılı 31 yıl ve üstü olan ilköğretmenleri “Kesinlikle Katılıyorum” (\bar{x} =4,38) yanıtıyla daha olumlu görüş belirterek, yöneticilerin, hata ve eksiklik aramaya eğilimli olmadıklarını ifade etmişlerdir. En düşük puan ise “Görüşüm Yok” (\bar{x} =2,88) cevabıyla 11-20 yıl arası hizmete sahip olan öğretmenlere aittir.

4.8.Eğitim Durumu Değişkenine İlişkin Anket Verileri

4.8.1.Davranışa ve Statüye Dayalı Alt Boyutlarla İlgili Analizler

Bu bölümde, ilkokul öğretmenlerinin eğitim durumu değişkenine göre davranışa ve statüye bağlı iki alt boyutu ile ilgili analizler incelenmiştir. Davranış kaynaklı 14 maddeden, statü kaynaklı da 11 maddeden oluşan iki grup anketin toplam puanları, t-testi analizleri yapılarak, anlamlı farklılıklar belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 4.8.54.İlkokul Öğretmenlerinin, Yönetimle Karşılaştığı Davranışa Dayalı İletişim Problemlerinin Eğitim Durumu Bağımsızına Göre t-Testi Analizleri

A-Yöneticilerin Davranış Kaynaklı İletişim Problemleri Anketi (14 Madde Ortalaması)	N	\bar{x}	ss	t	sd	p
Lisans	217	3,55	,81	2,550	248	,011*
Yüksek Lisans	33	3,15	,96			

p<.05

Tablo 4.8.54.'teki veriler, ilkokul öğretmenlerine uygulanan “A-Yöneticilerin Davranış Kaynaklı İletişim Problemleri” anketinden elde edilmiştir. Bu ankette bulunan 14 maddeye verilen cevapların toplam puanlarında, eğitim durumu değişkenine göre yapılan t-testi sonucuna göre p<.05 düzeyinde (t=2,550; p=,011*) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“Davranış Kaynaklı İletişim Problemleri” alt boyutuna göre lisans mezunu ilkokul öğretmenleri “Katılıyorum” (\bar{x} =3,55) yanıtıyla yüksek lisans mezunu öğretmenlere oranla daha olumlu görüş ifade etmişlerdir. Yüksek lisans mezunu öğretmenler ise “Görüşüm Yok” (\bar{x} =3,15) cevabıyla, bu madde ile ilgili olarak daha düşük görüş içinde oldukları belirlenmiştir.

Tablo 4.8.55.İlkokul Öğretmenlerinin, Yönetimle Karşılaştığı Statüye Dayalı İletişim Problemlerinin Eğitim Durumu Bağımsızına Göre Anova Testi Analizleri

B-Yöneticilerin Sahip Oldukları Statü Kaynaklı İletişim Problemleri Anketi (11 Madde Ortalaması)	N	\bar{x}	ss	t	sd	p
Lisans	217	3,43	,77	2,225	248	,027*
Yüksek Lisans	33	3,10	,89			

p<.05

Tablo 4.8.55.’teki veriler, ilkokul öğretmenlerine uygulanan “B-Yöneticilerin Sahip Oldukları Statü Kaynaklı İletişim Problemleri” anketinden elde edilmiştir. Bu ankette bulunan 11 maddeye verilen cevapların toplam puanlarında, eğitim durumu değişkenine göre yapılan t-testi sonucuna göre $p < .05$ düzeyinde ($t=2,225$; $p=,027^*$) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“Statü Kaynaklı İletişim Problemleri” alt boyutuna göre lisans mezunu ilkokul öğretmenleri “Katılıyorum” ($\bar{x}=3,43$) yanıtıyla yüksek lisans mezunu öğretmenlere oranla daha olumlu görüş ifade etmişlerdir. Yüksek lisans mezunu öğretmenler ise “Görüşüm Yok” ($\bar{x}=3,10$) cevabıyla, bu madde ile ilgili olarak daha düşük görüş içinde oldukları belirlenmiştir.

4.8.2.Madde Madde Analizler

Bu bölümde ise ilkokul öğretmenlerinin yaşadığı iletişim problemlerinden, davranış kaynaklı 14 madde, statü kaynaklı da 11 maddenin teker teker eğitim durumu değişkenine göre t-testi analizleri yapılarak, anlamlı farklılıklar belirlenmeye çalışılmıştır. Sadece anlamlı farklılığı olan 10 madde tablolar halinde gösterilmiştir.

Tablo 4.8.56.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler, öğretmenlerle iletişim halindedirler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Eğitim Durumu Değişkenine Göre t-Testi Analizleri

Madde A-5: Yöneticiler, öğretmenlerle iletişim halindedirler.	N	\bar{x}	ss	t	sd	p
Lisans	217	3,90	1,14	2,301	248	,022*
Yüksek Lisans	33	3,39	1,37			

* $p < .05$

Tablo 4.8.56.’da ilkokul öğretmenlerinin “Yöneticiler, öğretmenlerle iletişim halindedirler.” maddesine verdikleri cevaplar sonucunda elde edilen puanlar gösterilmektedir. Puanlar arasında eğitim durumu değişkenine göre yapılan t-testi analizi sonucuna göre $p < .05$ düzeyinde ($t=2,301$; $p=,022^*$) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“A-5” maddesine göre lisans mezunu ilkokul öğretmenleri “Katılıyorum” ($\bar{x}=3,90$) yanıtıyla yüksek lisans mezunu öğretmenlere oranla daha olumlu görüş belirterek, yöneticilerin öğretmenlerle iletişim halinde olduklarını ifade etmişlerdir.

Yüksek lisans mezunu öğretmenler ise “Görüşüm Yok” ($\bar{x}=3,39$) cevabıyla, bu madde ile ilgili olarak daha düşük görüş içinde oldukları belirlenmiştir.

Tablo 4.8.57.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticilerin iletişimde kullandıkları dil anlaşılmalıdır.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Eğitim Durumu Değişkenine Göre t-Testi Analizleri

Madde A-7: Yöneticilerin iletişimde kullandıkları dil anlaşılmalıdır.	N	\bar{x}	ss	t	sd	p
Lisans	217	3,88	1,06	2,077	248	,039*
Yüksek Lisans	33	3,45	1,25			

*p<.05

Tablo 4.8.57.’de ilkokul öğretmenlerinin “Yöneticilerin iletişimde kullandıkları dil anlaşılmalıdır.” maddesine verdikleri cevaplar sonucunda elde edilen puanlar gösterilmektedir. Puanlar arasında eğitim durumu değişkenine göre yapılan t-testi analizi sonucuna göre p<.05 düzeyinde (t=2,077; p=,039*) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“A-7” maddesine göre lisans mezunu ilkokul öğretmenleri “Katılıyorum” ($\bar{x}=3,88$) yanıtıyla yüksek lisans mezunu öğretmenlere oranla daha olumlu görüş belirterek, yöneticilerin, iletişimde kullandıkları dilin anlaşılmakta olduğunu ifade etmişlerdir. Yüksek lisans mezunu öğretmenler ise “Katılıyorum” ($\bar{x}=3,45$) cevabıyla, bu madde ile ilgili olarak daha düşük görüş içinde oldukları belirlenmiştir.

Tablo 4.8.58.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler öğretmenlerin veli ve öğrencilerle yaşadığı olaylar karşısında öğretmeni yeterince savunmayabilirler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Eğitim Durumu Değişkenine Göre t-Testi Analizleri

Madde A-9: Yöneticiler öğretmenlerin veli ve öğrencilerle yaşadığı olaylar karşısında öğretmeni yeterince savunmayabilirler.	N	\bar{x}	ss	t	sd	p
Lisans	217	2,82	1,25	2,928	248	,004*
Yüksek Lisans	33	3,27	1,31			

*p<.05

Tablo 4.8.58.'de ilkokul öğretmenlerinin “Yöneticiler öğretmenlerin veli ve öğrencilerle yaşadığı olaylar karşısında öğretmeni yeterince savunmayabilirler.” maddesine verdikleri cevaplar sonucunda elde edilen puanlar gösterilmektedir. Puanlar arasında eğitim durumu değişkenine göre yapılan t-testi analizi sonucuna göre $p < .05$ düzeyinde ($t=2,928$; $p=,004^*$) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“A-9” maddesine göre lisans mezunu ilkokul öğretmenleri “Görüşüm Yok” ($\bar{X}=2,82$) yanıtıyla yüksek lisans mezunu öğretmenlere oranla daha düşük görüş içinde olmaları, yöneticilerin, öğretmenlerin veli ve öğrencilerle yaşadığı olaylar karşısında öğretmeni yeterince savunmaları gerektiğini ifade etmişlerdir. Yüksek lisans mezunu öğretmenler de “Görüşüm Yok” ($\bar{X}=3,27$) cevabıyla, bu madde ile ilgili olarak daha yüksek puanda bir görüş sahip oldukları belirlenmiştir.

Tablo 4.8.59.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler herhangi bir çatışmada tarafların isteklerine boyun eğerler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Eğitim Durumu Değişkenine Göre t-Testi Analizleri

Madde A-11: Yöneticiler herhangi bir çatışmada tarafların isteklerine boyun eğerler.	N	\bar{X}	ss	t	sd	p
Lisans	217	2,51	1,02	3,427	248	,001*
Yüksek Lisans	33	3,09	1,23			

* $p < .05$

Tablo 4.8.59.'da ilkokul öğretmenlerinin “Yöneticiler herhangi bir çatışmada tarafların isteklerine boyun eğerler.” maddesine verdikleri cevaplar sonucunda elde edilen puanlar gösterilmektedir. Puanlar arasında eğitim durumu değişkenine göre yapılan t-testi analizi sonucuna göre $p < .05$ düzeyinde ($t=3,427$; $p=,001^*$) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“A-11” maddesine göre lisans mezunu ilkokul öğretmenleri “Katılmıyorum” ($\bar{X}=2,51$) yanıtıyla yüksek lisans mezunu öğretmenlere oranla daha düşük görüş içinde olmaları, yöneticilerin, herhangi bir çatışmada tarafların isteklerine boyun eğmediklerini ifade etmişlerdir. Yüksek lisans mezunu öğretmenler ise “Görüşüm Yok” ($\bar{X}=3,09$) cevabıyla, bu madde ile ilgili olarak daha yüksek puanda bir görüşe sahip oldukları belirlenmiştir.

Tablo 4.8.60.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler yaratıcı fikirlere yeterince açıktırlar.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Eğitim Durumu Değişkenine Göre t-Testi Analizleri

Madde A-14: Yöneticiler yaratıcı fikirlere yeterince açıktırlar.	N	\bar{x}	ss	t	sd	p
Lisans	217	3,76	1,13	2,212	248	,028*
Yüksek Lisans	33	3,27	1,42			

*p<.05

Tablo 4.8.60.’ta ilkökul öğretmenlerinin “Yöneticiler yaratıcı fikirlere yeterince açıktırlar.” maddesine verdikleri cevaplar sonucunda elde edilen puanlar gösterilmektedir. Puanlar arasında eğitim durumu değişkenine göre yapılan t-testi analizi sonucuna göre p<.05 düzeyinde (t=2,212; p=,028*) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“A-14” maddesine göre lisans mezunu ilkökul öğretmenleri “Katılıyorum” (\bar{x} =3,76) yanıtıyla yüksek lisans mezunu öğretmenlere oranla daha olumlu görüş belirterek, yöneticilerin, yaratıcı fikirlere yeterince açık olduklarını ifade etmişlerdir. Yüksek lisans mezunu öğretmenler ise “Görüşüm Yok” (\bar{x} =3,27) cevabıyla, bu madde ile ilgili olarak daha düşük görüş içinde oldukları belirlenmiştir.

Tablo 4.8.61.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler, yönetim ilişkilerinde sürekli otoritelerini kullanırlar.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Eğitim Durumu Değişkenine Göre t-Testi Analizleri

Madde B-1: Yöneticiler, yönetim ilişkilerinde sürekli otoritelerini kullanırlar.	N	\bar{x}	ss	t	sd	p
Lisans	217	3,11	1,16	2,162	248	,032*
Yüksek Lisans	33	3,48	1,25			

*p<.05

Tablo 4.8.61.’de ilkökul öğretmenlerinin “Yöneticiler, yönetim ilişkilerinde sürekli otoritelerini kullanırlar.” maddesine verdikleri cevaplar sonucunda elde edilen puanlar gösterilmektedir. Puanlar arasında eğitim durumu değişkenine göre yapılan t-testi analizi sonucuna göre p<.05 düzeyinde (t=2,162; p=,032*) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“B-1” maddesine göre lisans mezunu ilkökul öğretmenleri “Görüşüm Yok” ($\bar{X}=3,11$) yanıtıyla yüksek lisans mezunu öğretmenlere oranla daha düşük görüş içinde olmaları, yöneticilerin, yönetim ilişkilerinde sürekli otoritelerini kullanmadıklarını ifade etmişlerdir. Yüksek lisans mezunu öğretmenler ise “Katılıyorum” ($\bar{X}=3,48$) cevabıyla, bu madde ile ilgili olarak daha yüksek puanda bir görüşe sahip oldukları belirlenmiştir.

Tablo 4.8.62.İlkökul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler öğretmenlerin özgün öğrenme yöntemlerini desteklerler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Eğitim Durumu Değişkenine Göre t-Testi Analizleri

Madde B-3: Yöneticiler öğretmenlerin özgün öğrenme yöntemlerini desteklerler.	N	\bar{X}	ss	t	sd	p
Lisans	217	3,69	,99	2,128	248	,034*
Yüksek Lisans	33	3,27	1,42			

*p<.05

Tablo 4.8.62.’de ilkökul öğretmenlerinin “Yöneticiler öğretmenlerin özgün öğrenme yöntemlerini desteklerler.” maddesine verdikleri cevaplar sonucunda elde edilen puanlar gösterilmektedir. Puanlar arasında eğitim durumu değişkenine göre yapılan t-testi analizi sonucuna göre p<.05 düzeyinde (t=2,128; p=,034*) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“B-3” maddesine göre lisans mezunu ilkökul öğretmenleri “Katılıyorum” ($\bar{X}=3,69$) yanıtıyla yüksek lisans mezunu öğretmenlere oranla daha olumlu görüş belirterek, yöneticilerin, öğretmenlerin özgün öğrenme yöntemlerini desteklediklerini ifade etmişlerdir. Yüksek lisans mezunu öğretmenler ise “Görüşüm Yok” ($\bar{X}=3,27$) cevabıyla, bu madde ile ilgili olarak daha düşük görüş içinde oldukları belirlenmiştir.

Tablo 4.8.63.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler öğretmenlerin şikâyet, öneri ve düşüncelerini dinlerler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Eğitim Durumu Değişkenine Göre t-Testi Analizleri

Madde B-5: Yöneticiler öğretmenlerin şikâyet, öneri ve düşüncelerini dinlerler.	N	\bar{x}	ss	t	sd	p
Lisans	217	3,84	,99	2,276	248	,024*
Yüksek Lisans	33	3,39	1,32			

*p<.05

Tablo 4.8.63.’te ilkökul öğretmenlerinin “Yöneticiler öğretmenlerin şikâyet, öneri ve düşüncelerini dinlerler.” maddesine verdikleri cevaplar sonucunda elde edilen puanlar gösterilmektedir. Puanlar arasında eğitim durumu değişkenine göre yapılan t-testi analizi sonucuna göre p<.05 düzeyinde (t=2,276; p=,024*) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“B-5” maddesine göre lisans mezunu ilkökul öğretmenleri “Katılıyorum” (\bar{x} =3,84) yanıtıyla yüksek lisans mezunu öğretmenlere oranla daha olumlu görüş belirterek, yöneticilerin, öğretmenlerin şikâyet, öneri ve düşüncelerini dinlediklerini ifade etmişlerdir. Yüksek lisans mezunu öğretmenler ise “Görüşüm Yok” (\bar{x} =3,39) cevabıyla, bu madde ile ilgili olarak daha düşük görüş içinde oldukları belirlenmiştir.

Tablo 4.8.64.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler etkileşimli iletişim gerçekleştirmekten yönedirler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Eğitim Durumu Değişkenine Göre t-Testi Analizleri

Madde B-6: Yöneticiler etkileşimli iletişim gerçekleştirmekten yönedirler.	N	\bar{x}	ss	t	sd	p
Lisans	217	3,57	1,08	2,023	248	,044*
Yüksek Lisans	33	3,15	1,23			

*p<.05

Tablo 4.8.64.’te ilkökul öğretmenlerinin “Yöneticiler etkileşimli iletişim gerçekleştirmekten yönedirler.” maddesine verdikleri cevaplar sonucunda elde edilen puanlar gösterilmektedir. Puanlar arasında eğitim durumu değişkenine göre yapılan t-

testi analizi sonucuna göre $p < .05$ düzeyinde ($t=2,023$; $p=,044^*$) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“B-6” maddesine göre lisans mezunu ilkokul öğretmenleri “Katılıyorum” ($\bar{X}=3,57$) yanıtıyla yüksek lisans mezunu öğretmenlere oranla daha olumlu görüş belirterek, yöneticilerin, etkileşimli iletişim gerçekleştirmekten yöne olduklarını ifade etmişlerdir. Yüksek lisans mezunu öğretmenler ise “Görüşüm Yok” ($\bar{X}=3,15$) cevabıyla, bu madde ile ilgili olarak daha düşük görüş içinde oldukları belirlenmiştir.

Tablo 4.8.65.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler hata ve eksiklik aramaya eğilimli değillerdir.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Eğitim Durumu Değişkenine Göre t-Testi Analizleri

Madde B-11: Yöneticiler hata ve eksiklik aramaya eğilimli değillerdir.	N	\bar{X}	ss	t	sd	p
Lisans	217	3,37	1,21	2,160	248	,032*
Yüksek Lisans	33	2,88	1,32			

* $p < .05$

Tablo 4.8.65.’te ilkokul öğretmenlerinin “Yöneticiler hata ve eksiklik aramaya eğilimli değillerdir.” maddesine verdikleri cevaplar sonucunda elde edilen puanlar gösterilmektedir. Puanlar arasında eğitim durumu değişkenine göre yapılan t-testi analizi sonucuna göre $p < .05$ düzeyinde ($t=2,160$; $p=,032^*$) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“B-11” maddesine göre lisans mezunu ilkokul öğretmenleri “Görüşüm Yok” ($\bar{X}=3,37$) yanıtıyla yüksek lisans mezunu öğretmenlere oranla daha olumlu görüş belirterek, yöneticilerin, hata ve eksiklik aramaya eğiliminde olmadıklarını ifade etmişlerdir. Yüksek lisans mezunu öğretmenler de “Görüşüm Yok” ($\bar{X}=2,88$) cevabıyla, bu madde ile ilgili olarak daha düşük görüş içinde oldukları belirlenmiştir.

4.9.Branş Değişkenine İlişkin Anket Verileri

4.9.1.Davranışa ve Statüye Dayalı Alt Boyutlarla İlgili Analizler

Bu bölümde, ilkokul öğretmenlerinin branş değişkenine göre davranışa ve statüye bağlı iki alt boyutu ile ilgili analizler incelenmiştir. Davranış kaynaklı 14 maddeden, statü kaynaklı da 11 maddeden oluşan iki grup anketin toplam puanları, anova testi analizleri yapılarak, anlamlı farklılıklar belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 4.9.66.İlkokul Öğretmenlerinin, Yönetimle Karşılaştığı Davranışa Dayalı İletişim Problemlerinin Branş Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri

A-Yöneticilerin Davranış Kaynaklı İletişim Problemleri Anketi (14 Madde Ortalaması)	Kaynak	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		1,823	4	,456	
Gruplarıçi		174,504	245	,712	,640	,634*
TOPLAM		176,327	249			
Scheffe Karşılaştırma Sonuçları	Branş	N		\bar{x}		p
	Okul Öncesi		24	3,49		,873
	Sınıf Öğretmeni		197	3,46		,443
	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi		2	3,82		,443
	İngilizce		11	3,73		,404
	Rehber Öğretmen		16	3,72		,595
	TOPLAM		250	3,50		

*p>.05

Tablo 4.9.66.'daki veriler, ilkokul öğretmenlerine uygulanan “A-Yöneticilerin Davranış Kaynaklı İletişim Problemleri” anketinden elde edilmiştir. Bu ankette bulunan 14 maddeye verilen cevapların toplam puanlarında, branş değişkenine göre yapılan Anova Analizi testi sonucuna göre p>.05 düzeyinde (F=,640; p=,634) anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

“Davranış Kaynaklı İletişim Problemleri” tablosunun alt bölümünde Scheffe Karşılaştırmaları, anlamlılık olmasa da aritmetik ortalamalar gösterilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda branşı din kültürü ve ahlak bilgisi olan ilkokul öğretmenleri “Katılıyorum” (\bar{x} =3,82) yanıtıyla daha olumlu ifadelerde bulunmuşlardır. En düşük puan ise “Katılıyorum” (\bar{x} =3,46) cevabıyla sınıf öğretmenlerine aittir.

Tablo 4.9.67.İlkokul Öğretmenlerinin, Yönetimle Karşılaştığı Statüye Dayalı İletişim Problemlerinin Branş Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri

B-Yöneticilerin Sahip Oldukları Statü Kaynaklı İletişim Problemleri Anketi (11 Madde Ortalaması)	Kaynak	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası	1,677	4	,419		
Gruplariçi	155,053	245	,633	,662	,619*	
TOPLAM	156,730	249				
Scheffe Karşılaştırma Analizleri		Branş	N	\bar{x}	p	
		Okul Öncesi	24	3,50	,993	
		Sınıf Öğretmeni	197	3,34	,701	
		Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	2	3,55	1,000	
		İngilizce	11	3,50	,997	
		Rehber Öğretmen	16	3,61	,701	
		TOPLAM	250	3,38		

*p>.05

Tablo 4.9.67.’deki veriler, ilkokul öğretmenlerine uygulanan “B-Yöneticilerin Sahip Oldukları Statü Kaynaklı İletişim Problemleri” anketinden elde edilmiştir. Bu ankette bulunan 11 maddeye verilen cevapların toplam puanlarında, branş değişkenine göre yapılan Anova Analizi testi sonucuna göre p>.05 düzeyinde (F=,662; p=,619*) anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

“Statü Kaynaklı İletişim Problemleri” tablosunun alt bölümünde Scheffe Karşılaştırmaları, anlamlılık olmasa da aritmetik ortalamalar gösterilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda branşı rehberlik olan ilkokul öğretmenleri “Katılıyorum” (\bar{x} =3,61) yanıtıyla daha olumlu ifadelerde bulunmuşlardır. En düşük puan ise “Görüşüm Yok” (\bar{x} =3,34) cevabıyla sınıf öğretmenlerine aittir.

4.9.2. Madde Madde Analizler

Bu bölümde ise ilkokul öğretmenlerinin yaşadığı iletişim problemlerinden, davranış kaynaklı 14 madde, statü kaynaklı da 11 maddenin teker teker branş değişkenine göre anova testi analizleri yapılarak, anlamlı farklılıklar belirlenmeye çalışılmıştır. Sadece anlamlı farklılığı olan 1 madde tablolar halinde gösterilmiştir.

Tablo 4.9.68. İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler uzman bir eğitici olarak öğretmenlere yol gösterirler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Branş Değişkenine Göre Anova Testi Analizleri

Madde B-8: Yöneticiler uzman bir eğitici olarak öğretmenlere yol gösterirler.	Kaynak	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		10,794	4	2,699	2,812
Gruplariçi		364,806	245	1,489		
TOPLAM		375,600	249			
Scheffe Karşılaştırma Analizleri	Branş	N	\bar{X}	p		
	Okul Öncesi	24	3,88	,024*		
	Sınıf Öğretmeni	197	3,27	,127		
	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	2	2,50	,024*		
	İngilizce	11	3,64	,428		
	Rehber Öğretmen	16	3,56	,592		
	TOPLAM	250	3,36			

*p<.05

Tablo 4.9.68.’deki ilkokul öğretmenlerinin “Yöneticiler uzman bir eğitici olarak öğretmenlere yol gösterirler.” maddesine verdikleri cevaplar sonucunda elde edilen puanlar gösterilmektedir. Puanlar arasında branş değişkenine göre yapılan Anova analizi sonucuna göre p<.05 düzeyinde (F=2,812; p=,027*) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“B-8” maddesine ait tablonun alt bölümünde, Scheffe karşılaştırmalarının anlamlılık değerleri, sayıları ve aritmetik ortalamaları gösterilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda branşı okul öncesi olanlar ile din kültürü ve ahlak bilgisi olanlar arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Branşı okul öncesi olan ilkokul öğretmenleri “Katılıyorum” (\bar{X} =3,88) yanıtıyla daha olumlu görüş belirterek, yöneticilerin, uzman bir eğitici olarak öğretmenlere yol gösterdiğini ifade etmişlerdir.

En düşük puan ise “Katılmıyorum” ($\bar{x}=2,50$) cevabıyla, din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenlerine aittir.

4.10.Çocuk Sahibi Olma Değişkenine İlişkin Anket Verileri

4.10.1.Davranışa ve Statüye Dayalı Alt Boyutlarla İlgili Analizler

Bu bölümde, ilkokul öğretmenlerinin çocuk sahibi olma değişkenine göre davranışa ve statüye bağlı iki alt boyutu ile ilgili analizler incelenmiştir. Davranış kaynaklı 14 maddeden, statü kaynaklı da 11 maddeden oluşan iki grup anketin toplam puanları, t-testi analizleri yapılarak, anlamlı farklılıklar belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 4.10.69.İlkokul Öğretmenlerinin, Yönetimle Karşılaştığı Davranışa Dayalı İletişim Problemlerinin Çocuk Sahibi Olma Bağımsızına Göre t-Testi Analizleri

A-Yöneticilerin Davranış Kaynaklı İletişim Problemleri Anketi (14 Madde Ortalaması)	N	\bar{x}	ss	t	sd	p
Evet	196	3,52	,84	,766	248	,444
Hayır	54	3,42	,86			

p>.05

Tablo 4.10.69.’daki veriler, ilkokul öğretmenlerine uygulanan “A-Yöneticilerin Davranış Kaynaklı İletişim Problemleri” anketinden elde edilmiştir. Bu ankette bulunan 14 maddeye verilen cevapların toplam puanlarında, çocuk sahibi olma değişkenine göre yapılan t-testi sonucuna göre p>.05 düzeyinde (t=,766; p=,444) anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

“Davranış Kaynaklı İletişim Problemleri” verilerinde anlamlı bir farklılık tespit edilmese de çocuğu olan ilkokul öğretmenleri “Katılıyorum” ($\bar{x}=3,52$) yanıtıyla daha olumlu ifadelerde bulunmuşlardır. Çocuğu olmayan öğretmenlerin de “Katılıyorum” ($\bar{x}=3,42$) cevabını vermeleri, çocuğu olan öğretmenlere yakın bir görüş içinde olduklarını göstermektedir.

Tablo 4.10.70.İlkokul Öğretmenlerinin, Yönetimle Karşılaştığı Statüye Dayalı İletişim Problemlerinin Çocuk Sahibi Olma Bağımsızına Göre Anova Testi Analizleri

B-Yöneticilerin Sahip Oldukları Statü Kaynaklı İletişim Problemleri Anketi (11 Madde Ortalaması)	N	\bar{x}	ss	t	sd	p
Evet	196	3,40	,79	,486	248	,627
Hayır	54	3,34	,81			

p>.05

Tablo 4.10.70.’teki veriler, ilkokul öğretmenlerine uygulanan “B-Yöneticilerin Sahip Oldukları Statü Kaynaklı İletişim Problemleri” anketinden elde edilmiştir. Bu ankette bulunan 11 maddeye verilen cevapların toplam puanlarında, çocuk sahibi olma değişkenine göre yapılan t-testi sonucuna göre p>.05 düzeyinde (t=,486; p=,627) anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

“Statü Kaynaklı İletişim Problemleri” verilerinde anlamlı bir farklılık tespit edilmese de çocuğu olan ilkokul öğretmenleri “Görüşüm Yok” (\bar{x} =3,40) yanıtıyla daha olumlu ifadelerde bulunmuşlardır. Çocuğu olmayan öğretmenlerin de “Görüşüm Yok” (\bar{x} =3,34) cevabını vermeleri, çocuğu olan öğretmenlere yakın bir görüş içinde olduklarını göstermektedir.

4.10.2.Madde Madde Analizler

Bu bölümde ise ilkokul öğretmenlerinin yaşadığı iletişim problemlerinden, davranış kaynaklı 14 madde, statü kaynaklı da 11 maddenin teker teker çocuk sahibi olma değişkenine göre t-testi analizleri yapılarak, anlamlı farklılıklar belirlenmeye çalışılmıştır. Sadece anlamlı farklılığı olan 3 madde tablolar halinde gösterilmiştir.

Tablo 4.10.71.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler, ciddi bir problem nedeniyle çıkan tartışmada tarafsız kalmayı tercih ederler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Çocuk Sahibi Olma Değişkenine Göre t-Testi Analizleri

Madde A-2: Yöneticiler, ciddi bir problem nedeniyle çıkan tartışmada tarafsız kalmayı tercih ederler.	N	\bar{x}	ss	t	sd	p
Evet	196	3,48	1,25	2,352	248	,048*
Hayır	54	3,13	1,39			

*p<.05

Tablo 4.10.71.'de ilkokul öğretmenlerinin “Yöneticiler, ciddi bir problem nedeniyle çıkan tartışmada tarafsız kalmayı tercih ederler.” maddesine verdikleri cevaplar sonucunda elde edilen puanlar gösterilmektedir. Puanlar arasında çocuk sahibi olma değişkenine göre yapılan t-testi analizi sonucuna göre $p<.05$ düzeyinde ($t=2,352$; $p=,048^*$) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“A-2” maddesine göre çocuğu olan ilkokul öğretmenleri “Katılıyorum” ($\bar{x}=3,48$) yanıtıyla çocuğu olmayan öğretmenlere oranla daha olumlu görüş belirterek, yöneticilerin, ciddi bir problem nedeniyle çıkan tartışmada tarafsız kalmayı tercih ettiklerini ifade etmişlerdir. Çocuğu olmayan öğretmenler ise “Görüşüm Yok” ($\bar{x}=3,13$) cevabıyla, bu madde ile ilgili olarak daha düşük görüş içinde oldukları belirlenmiştir.

Tablo 4.10.72.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler okul içerisinde sürekli kuşku içerisindedirler.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Çocuk Sahibi Olma Değişkenine Göre t-Testi Analizleri

Madde A-6: Yöneticiler okul içerisinde sürekli kuşku içerisindedirler.	N	\bar{x}	ss	t	sd	p
Evet	196	2,49	1,16	2,604	248	,010*
Hayır	54	2,94	1,01			

* $p<.05$

Tablo 4.10.72.'de ilkokul öğretmenlerinin “Yöneticiler okul içerisinde sürekli kuşku içerisindedirler.” maddesine verdikleri cevaplar sonucunda elde edilen puanlar gösterilmektedir. Puanlar arasında çocuk sahibi olma değişkenine göre yapılan t-testi analizi sonucuna göre $p<.05$ düzeyinde ($t=2,604$; $p=,010^*$) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“A-6” maddesine göre çocuğu olan ilkokul öğretmenleri “Katılmıyorum” ($\bar{x}=2,49$) yanıtıyla çocuğu olmayan öğretmenlere oranla daha düşük görüş içinde olmaları, yöneticilerin, okul içerisinde sürekli kuşku içerisinde olmadıklarını ifade etmişlerdir. Çocuğu olmayan ilkokul öğretmenleri ise “Görüşüm Yok” ($\bar{x}=2,94$) cevabıyla bu madde ile ilgili olarak daha yüksek görüş içinde olmaları, yöneticilerin okul içerisinde sürekli kuşku içerisinde olduklarını söylemektedirler.

Tablo 4.10.73.İlkokul Öğretmenlerinin, “Yöneticiler yaratıcı fikirlere yeterince açıktırlar.” Maddesine İlişkin İletişim Problemlerinin Çocuk Sahibi Olma Değişkenine Göre t-Testi Analizleri

Madde A-14: Yöneticiler yaratıcı fikirlere yeterince açıktırlar.	N	\bar{x}	ss	t	sd	p
Evet	196	3,79	1,05	2,487	248	,038*
Hayır	54	3,48	1,26			

*p<.05

Tablo 4.10.33.’te ilkokul öğretmenlerinin “Yöneticiler yaratıcı fikirlere yeterince açıktırlar.” maddesine verdikleri cevaplar sonucunda elde edilen puanlar gösterilmektedir. Puanlar arasında çocuk sahibi olma değişkenine göre yapılan t-testi analizi sonucuna göre p<.05 düzeyinde (t=2,487; p=,038*) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

“A-14” maddesine göre çocuğu olan ilkokul öğretmenleri “Katılıyorum” (\bar{x} =3,79) yanıtıyla çocuğu olmayan öğretmenlere oranla daha olumlu görüş belirterek, yöneticilerin, Yöneticiler yaratıcı fikirlere yeterince açık olduklarını ifade etmişlerdir. Çocuğu olmayan öğretmenler ise “Katılıyorum” (\bar{x} =3,48) cevabıyla, bu madde ile ilgili olarak daha düşük görüş içinde oldukları belirlenmiştir.

4.11.Öğretmen Görüşlerinin Maddelere Göre Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımları

Tablo 4.11.74.İlkokul Öğretmenlerinin, Yönetimle Karşılaştığı Davranışa Dayalı İletişim Problemlerinin Maddelere Göre Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımları

No	A-Yöneticilerin davranış kaynaklı iletişim problemleri anketi	N	Kesinlikle Katılıyorum (5)		Katılıyorum (4)		Görüşüm Yok (3)		Katılmıyorum (2)		Kesinlikle Katılmıyorum (1)	
			f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1	Yöneticiler, küçümseyici duygulara dayanacak şekilde iletişim kurmazlar.	250	109	43,6	80	32,0	11	4,4	39	15,6	11	4,4
2	Yöneticiler, ciddi bir problem nedeniyle çıkan tartışmada tarafsız kalmayı tercih ederler.	250	58	23,2	92	36,8	25	10,0	55	22,0	20	8,0
3	Yöneticiler öğretmenlerin düğün, vefat vb. özel durumlarına karşı duyarlıdırlar.	250	111	44,4	89	35,6	14	5,6	26	10,4	10	4,0
4	Yöneticiler çalışanlar arasında iletişim ve bağların gelişmesini sağlayacak, ait olma duygusunun pekiştirecek organizasyonlar düzenlerler.	250	63	25,2	101	40,4	19	7,6	52	20,8	15	6,0
5	Yöneticiler, öğretmenlerle iletişim halindedirler.	250	82	32,8	121	48,4	7	2,8	30	12,0	10	4,0
6	Yöneticiler okul içerisinde sürekli kuşku içerisindeyler.	250	20	8,0	56	22,4	43	17,2	102	40,8	29	11,6
7	Yöneticilerin iletişimde kullandıkları dil anlaşılmalıdır.	250	68	27,2	134	53,6	16	6,4	25	10,0	7	2,8
8	Yöneticiler çalışanlarıyla ilgili özveride bulunurlar.	250	40	16,0	122	48,8	32	12,8	43	17,2	13	5,2
9	Yöneticiler öğretmenlerin veli ve öğrencilerle yaşadığı olaylar karşısında öğretmeni yeterince savunmayabilirler.	250	29	11,6	68	27,2	27	10,8	95	38,0	31	12,4
10	Yöneticiler kendi fikirlerine yakın kişilerle iletişim kurarlar.	250	39	15,6	76	30,4	41	16,4	71	28,4	23	9,2
11	Yöneticiler herhangi bir çatışmada tarafların isteklerine boyun eğerler.	250	12	4,8	40	16,0	65	26,0	98	39,2	35	14,0
12	Yöneticiler öğretmenlerin olağanüstü istek ve çabalarını takdir ederler.	250	45	18,0	115	46,0	19	7,6	55	22,0	16	6,4
13	Yöneticiler öğretmenlerin okul içerisinde gerçekleştirdiği sosyal sorumluluk projelerine duyarlıdırlar.	250	73	29,2	133	53,2	18	7,2	21	8,4	5	2,0
14	Yöneticiler yaratıcı fikirlere yeterince açıktırlar.	250	69	27,6	112	44,8	26	10,4	34	13,6	9	3,6
TOPLAM												

Tablo 4.11.74.'te öğretmenlerin yönetimle karşılaştığı davranışa dayalı iletişim problemlerinin maddelere göre frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları incelenmiştir. Öğretmenler, “Yöneticiler, küçümseyici duygulara dayanacak şekilde iletişim kurmazlar.” 1.maddesine göre %43,6 oranında “Kesinlikle Katılıyorum” cevabıyla en yüksek düzeyde görüş belirtmişlerdir.

Öğretmenler, “Yöneticiler, ciddi bir problem nedeniyle çıkan tartışmada tarafsız kalmayı tercih ederler.” 2.maddesine göre %36,8 oranında “Katılıyorum” cevabıyla en yüksek düzeyde görüş belirtmişlerdir.

Öğretmenler, “Yöneticiler öğretmenlerin düşün, vefat vb. özel durumlarına karşı duyarlıdırlar.” 3.maddesine göre %44,4 oranında “Kesinlikle Katılıyorum” cevabıyla en yüksek düzeyde görüş belirtmişlerdir.

Öğretmenler, “Yöneticiler çalışanlar arasında iletişim ve bağların gelişmesini sağlayacak, ait olma duygusunun pekiştirecek organizasyonlar düzenlerler.” 4.maddesine göre %40,4 oranında “Katılıyorum” cevabıyla en yüksek düzeyde görüş belirtmişlerdir.

Öğretmenler, “Yöneticiler, öğretmenlerle iletişim halindedirler.” 5.maddesine göre %48,4 oranında “Katılıyorum” cevabıyla en yüksek düzeyde görüş belirtmişlerdir.

Öğretmenler, “Yöneticiler okul içerisinde sürekli kuşku içerisinde dirler.” 6.maddesine göre %40,8 oranında “Katılmıyorum” cevabıyla en yüksek düzeyde görüş belirtmişlerdir.

Öğretmenler, “Yöneticilerin iletişimde kullandıkları dil anlaşılmalıdır.” 7.maddesine göre %53,6 oranında “Katılıyorum” cevabıyla en yüksek düzeyde görüş belirtmişlerdir.

Öğretmenler, “Yöneticiler çalışanlarıyla ilgili özveride bulunurlar.” 8.maddesine göre %48,8 oranında “Katılıyorum” cevabıyla en yüksek düzeyde görüş belirtmişlerdir.

Öğretmenler, “Yöneticiler öğretmenlerin veli ve öğrencilerle yaşadığı olaylar karşısında öğretmeni yeterince savunmayabilirler.” 9.maddesine göre %38,0 oranında “Katılmıyorum” cevabıyla en yüksek düzeyde görüş belirtmişlerdir.

Öğretmenler, “Yöneticiler kendi fikirlerine yakın kişilerle iletişim kurarlar.” 10.maddesine göre %30,4 oranında “Katılıyorum” cevabıyla en yüksek düzeyde görüş belirtmişlerdir.

Öğretmenler, “Yöneticiler herhangi bir çatışmada tarafların isteklerine boyun eğerler.” 11.maddesine göre %39,2 oranında “Katılmıyorum” cevabıyla en yüksek düzeyde görüş belirtmişlerdir.

Öğretmenler, “Yöneticiler öğretmenlerin olağanüstü istek ve çabalarını takdir ederler.” 12.maddesine göre %46,0 oranında “Katılıyorum” cevabıyla en yüksek düzeyde görüş belirtmişlerdir.

Öğretmenler, “Yöneticiler öğretmenlerin okul içerisinde gerçekleştirdiği sosyal sorumluluk projelerine duyarlıdır.” 13.maddesine göre %53,2 oranında “Katılıyorum” cevabıyla en yüksek düzeyde görüş belirtmişlerdir.

Öğretmenler, “Yöneticiler yaratıcı fikirlere yeterince açıktır.” 14.maddesine göre %44,8 oranında “Katılıyorum” cevabıyla en yüksek düzeyde görüş belirtmişlerdir.

Tablo 4.11.75.İlkokul Öğretmenlerinin, Yönetimle Karşılaştığı Statüye Dayalı İletişim Problemlerinin Maddelere Göre Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımları

No	B-Yöneticilerin sahip oldukları statü kaynaklı iletişim problemleri anketi	N	Kesinlikle Katılıyorum (5)		Katılıyorum (4)		Görüşüm Yok (3)		Katılmıyorum (2)		Kesinlikle Katılmıyorum (1)	
			f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1	Yöneticiler, yönetim ilişkilerinde sürekli otoritelerini kullanırlar.	250	31	12,4	90	36,0	29	11,6	88	35,2	12	4,8
2	Yöneticiler, beden diliyle öğretmenleri zor durumda bırakmak istemezler.	250	35	14,0	126	50,4	32	12,8	50	20,0	7	2,8
3	Yöneticiler öğretmenlerin özgün öğrenme yöntemlerini desteklerler.	250	48	19,2	133	53,2	31	12,4	33	13,2	5	2,0
4	Yöneticiler öğretmenlerin mazeretleri gerekçesi ile aldıkları izinleri desteklerler.	250	43	17,2	117	46,8	21	8,4	47	18,8	22	8,8
5	Yöneticiler öğretmenlerin şikayet, öneri ve düşüncelerini dinlerler.	250	54	21,6	150	60,0	13	5,2	26	10,4	7	2,8
6	Yöneticiler etkileşimli iletişim gerçekleştirmekten yinedirler.	250	41	16,4	123	49,2	36	14,4	42	16,8	8	3,2
7	Yöneticiler öğretmenlerin kendi aralarında düzenleyip davet ettikleri sosyal aktivitelere katılırlar.	250	48	19,2	115	46,0	44	17,6	31	12,4	12	4,8
8	Yöneticiler uzman bir eğitici olarak öğretmenlere yol gösterirler.	250	45	18,0	104	41,6	31	12,4	57	22,8	13	5,2
9	Yöneticiler sistemdeki genel değişikliklerden öğretmenleri haberdar ederler.	250	68	27,2	147	58,8	14	5,6	17	6,8	4	1,6
10	Yöneticiler eğitimle ilgili sorunları dile getirirken öğüt verici tavrı içine girerler.	250	26	10,4	114	45,6	45	18,0	52	20,8	13	5,2
11	Yöneticiler hata ve eksiklik aramaya eğilimli değildirler.	250	39	15,6	107	42,8	31	12,4	55	22,0	18	7,2
TOPLAM												

Tablo 4.11.75.’te öğretmenlerin yönetimle karşılaştığı statüye dayalı iletişim problemlerinin maddelere göre frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları incelenmiştir. Öğretmenler, “Yöneticiler, yönetim ilişkilerinde sürekli otoritelerini kullanırlar.” 1.maddesine göre %36,0 oranında “Katılıyorum” cevabıyla en yüksek düzeyde görüş belirtmişlerdir.

Öğretmenler, “Yöneticiler, beden diliyle öğretmenleri zor durumda bırakmak istemezler.” 2.maddesine göre %50,4 oranında “Katılıyorum” cevabıyla en yüksek düzeyde görüş belirtmişlerdir.

Öğretmenler, “Yöneticiler öğretmenlerin özgün öğrenme yöntemlerini desteklerler.” 3.maddesine göre %53,2 oranında “Katılıyorum” cevabıyla en yüksek düzeyde görüş belirtmişlerdir.

Öğretmenler, “Yöneticiler öğretmenlerin mazeretleri gerekçesi ile aldıkları izinleri desteklerler.” 4.maddesine göre %46,8 oranında “Katılıyorum” cevabıyla en yüksek düzeyde görüş belirtmişlerdir.

Öğretmenler, “Yöneticiler öğretmenlerin şikayet, öneri ve düşüncelerini dinlerler.” 5.maddesine göre %60,0 oranında “Katılıyorum” cevabıyla en yüksek düzeyde görüş belirtmişlerdir.

Öğretmenler, “Yöneticiler etkileşimli iletişim gerçekleştirmekten yönedirler.” 6.maddesine göre %49,2 oranında “Katılıyorum” cevabıyla en yüksek düzeyde görüş belirtmişlerdir.

Öğretmenler, “Yöneticiler öğretmenlerin kendi aralarında düzenleyip davet ettikleri sosyal aktivitelere katılırlar.” 7.maddesine göre %46,0 oranında “Katılıyorum” cevabıyla en yüksek düzeyde görüş belirtmişlerdir.

Öğretmenler, “Yöneticiler uzman bir eğitici olarak öğretmenlere yol gösterirler.” 8.maddesine göre %41,6 oranında “Katılıyorum” cevabıyla en yüksek düzeyde görüş belirtmişlerdir.

Öğretmenler, “Yöneticiler sistemdeki genel değişikliklerden öğretmenleri haberdar ederler.” 9.maddesine göre %58,8 oranında “Katılıyorum” cevabıyla en yüksek düzeyde görüş belirtmişlerdir.

Öğretmenler, “Yöneticiler eğitimle ilgili sorunları dile getirirken öğüt verici tavır içine girerler.” 10.maddesine göre %45,6 oranında “Katılıyorum” cevabıyla en yüksek düzeyde görüş belirtmişlerdir.

Öğretmenler, “Yöneticiler hata ve eksiklik aramaya eğilimli değildirler.” 11.maddesine göre %42,8 oranında “Katılıyorum” cevabıyla en yüksek düzeyde görüş belirtmişlerdir.

BÖLÜM V

5. TARTIŞMALAR

Bu bölümde araştırmanın sonuçları ve araştırma bulgularına dayalı olarak tartışmalar yapılmıştır.

5.1.İlkokul Öğretmenlerinin Yönetimle Karşılaştığı İletişim Problemlerinin Alt Boyutları ile İlgili Tartışmalar

İletişim problemlerinin alt boyutlarından olan; ilkokul öğretmenlerinin “A- Yönetimle Karşılaştığı Davranışa Dayalı İletişim Problemleri” “Katılıyorum” düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Böylece ilkokul öğretmenlerinin görüşlerine göre yöneticiler, davranış kaynaklı iletişim problemi sergilememektedirler.

İkinci alt boyut olan “B- Yöneticilerin sahip oldukları statü kaynaklı iletişim problemleri” “Görüşüm Yok” düzeyinde olduğu görülmektedir. Böylece bu araştırmada ilkokul öğretmenlerinin görüşlerine göre yöneticiler, davranış kaynaklı iletişim problemine göre statü kaynaklı iletişim problemlerinde kısmen sorun yaşamaktadırlar.

5.2.Cinsiyet Değişkenine İlişkin Tartışmalar

Cinsiyet değişkenine göre elde edilen sonuçlarda, ilkokul öğretmenlerinin “A- Yönetimle Karşılaştığı Davranışa Dayalı İletişim Problemleri” ve “B- Yönetimle Karşılaştığı Statüye Dayalı İletişim Problemleri” alt boyutlarında anlamlı farklılık görülmemiştir. İlkokul öğretmenlerinin yönetimle karşılaştıkları iletişim problemleri, cinsiyet değişkeni açısından anlamlı farklılık göstermemektedir. Anlamlı bir sonuç elde edilmese de erkeklerin daha olumlu yanıtlar verdiği görülmektedir.

Ancak madde madde yapılan analizlerde anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Bu üç madde şunlardır: “Yöneticiler çalışanlarıyla ilgili özveride bulunurlar.”, “Yöneticiler öğretmenlerin veli ve öğrencilerle yaşadığı olaylar karşısında öğretmeni yeterince savunmayabilirler.”, “Yöneticiler öğretmenlerin şikâyet, öneri ve düşüncelerini dinlerler.” Bu anlamlı maddelerin ikisinde erkekler birisinde de kadınlar daha olumlu görüş bildirmişlerdir.

Cinsiyet değişkenine göre erkek öğretmenlerin görüşleri daha olumludur sonucuna ulaşılmıştır.

Topluer (2008)’de yaptığı “İlköğretim Okulu Yöneticilerinin İletişim Yeterlikleri İle Örgütsel Çatışma Düzeyi Arasındaki İlişki” başlıklı tezinde öğretmenlerin görüşlerine göre; “okul müdürünün empati yeterliğine, sosyal rahatlık yeterliğine ve öğretmenleri destekleme yeterliğine ilişkin öğretmen alguları arasında cinsiyet değişkeni

açısından anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir. Benzer durum iletişim yeterliği toplam puanı içinde elde edilmiştir. Yine okul müdürünün iletişim yeterliğine ilişkin olarak kadın ve erkek öğretmenler benzer algıya sahiptirler. Bununla birlikte ölçek alt boyutlarından ve ölçeğin genelinden alınabilecek minimum ve maksimum puanlar göz önüne alındığında ve elde edilen ortalamalara bakıldığında farklı cinsiyete sahip öğretmenlerin müdürlerini iletişim yeterliği açısından tüm alt boyutlarda aynı düzeyde yeterli olarak algıladıkları sunucuna ulaşılmıştır.” (Topluer, 2008, s. 97).

Topluer’in çalışmasında da cinsiyete göre anlamlı farklılık elde edilmediği için tezimdeki araştırma sonuçlarıyla bu yönden benzerlik göstermektedir.

Akbal (2008)’de yaptığı “Etkili Okulun Oluşmasında Okul Yöneticilerinin Etkin İletişim Becerileri (Büyükçekmece Örneği)” başlıklı tezinde yöneticiler değerlendirildiğinde; “Kadınların iletişim becerilerini değerlendirme ölçeği ortalaması 109,5, erkeklerin ise 108,079’dur.T-testi sonucuna göre yöneticilerin iletişim becerileri cinsiyete göre farklılık göstermez. Buna göre yöneticilerin cinsiyet farkının iletişim becerileri üzerinde etkisi yoktur diyebiliriz sonucuna ulaşılmıştır.” (Akbal, 2008, s. 73).

Akbal’ın cinsiyete göre elde ettiği sonuç ile tezimdeki sonuçlar örtüşmekte ve aynılık göstermektedir.

Casiadi (2017)’de yaptığı “Öğretmenlerin Okul Müdürlerinin İletişim Becerileri ve Çatışma Yönetimi Konusunda Görüşleri” başlıklı tezinde, cinsiyete göre hiçbir alt boyutta anlamlı farklılık istatistiksel olarak tespit edilmemiştir. Casiadi’nin elde ettiği sonuç tezimin sonuçları ile aynılık göstermektedir.

Şahin (2014)’te yaptığı “İlkokullarda Görev Yapan Eğitim Yöneticilerinin İç ve Dış İletişim Becerilerinin Öğretmenler Tarafında Değerlendirmesi” çalışmasında cinsiyete göre sadece bir ifade de anlamlı farklılık elde edilmiştir. Çalışmanın tümünde 30 ifade olduğuna göre toplam ortalama da anlamlı bir farklılığın olduğu söylenemez. Böylece Şahin (2014)’in çalışması ile tezim benzerlik göstermektedir.

Ersoy (2006)'de yaptığı “İlköğretim Okullarında Yönetici ve Öğretmenler Arasındaki İletişim Sorunları (Van İli Örneği)” başlıklı tezinde 25 adet madde bulunmaktadır. Maddelere verilen cevaplar arasında hiçbir soruda cinsiyet değişkenine bağlı olarak, istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde farklılık görülmemektedir. Ersoy'un araştırmasındaki sonuç ile çalışmamda elde ettiğim verilerin sonuçlarıyla bu yönden benzerlik görülmektedir (Ersoy, 2006, s. 74).

5.3. Medeni Durum Değişkenine İlişkin Tartışmalar

Medeni durum değişkenine göre elde edilen sonuçlarda, ilkokul öğretmenlerinin “A-Yönetimle Karşılaştığı Davranışa Dayalı İletişim Problemleri” ve “B- Yönetimle Karşılaştığı Statüye Dayalı İletişim Problemleri” alt boyutlarında anlamlı farklılık görülmemiştir. İlkokul öğretmenlerinin yönetimle karşılaştıkları iletişim problemleri, medeni durum değişkeni açısından anlamlı farklılık göstermemektedir.

Anlamlı bir sonuç elde edilmese de davranışa dayalı iletişim problemlerinde bekarlar, statüye dayalı iletişim problemlerinde de evlilerin daha olumlu yanıtlar verdiği görülmektedir.

Ancak madde madde yapılan analizlerde anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Bu dört madde şunlardır: “Yöneticiler öğretmenlerin veli ve öğrencilerle yaşadığı olaylar karşısında öğretmeni yeterince savunmayabilirler.”, “Yöneticiler yaratıcı fikirlere yeterince açıklırlar.”, “Yöneticiler öğretmenlerin mazeretleri gerekçesi ile aldıkları izinleri desteklerler.”, “Yöneticiler öğretmenlerin kendi aralarında düzenleyip davet ettikleri sosyal aktivitelere katılırlar.”

Bu anlamlı maddelerin üçünde evliler birisinde de bekarlar daha olumlu görüş bildirmişlerdir.

Medeni durum değişkenine göre evli öğretmenlerin görüşleri daha olumludur sonucuna ulaşılmıştır.

5.4. Yaş Değişkenine İlişkin Tartışmalar

Yaş değişkenine göre elde edilen sonuçlarda, ilkokul öğretmenlerinin “A-Yönetimle Karşılaştığı Davranışa Dayalı İletişim Problemleri” ve “B- Yönetimle Karşılaştığı Statüye Dayalı İletişim Problemleri” alt boyutlarında anlamlı farklılık bulunmaktadır. İlkokul öğretmenlerinin yönetimle karşılaştıkları iletişim problemleri, yaş değişkeni açısından anlamlı bir farklılık göstermektedir.

Anlamalı sonuçlardan davranışa dayalı iletişim problemleri ve statüye dayalı iletişim problemlerinin her ikisinde de yaşı 20-29 arası olanların daha olumlu yanıtlar verdiği görülmektedir.

Madde madde yapılan analizlerde anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Bu yedi madde şunlardır: “Yöneticiler, öğretmenlerle iletişim halindedirler.”, “Yöneticilerin iletişimde kullandıkları dil anlaşılmalıdır.”, “Yöneticiler çalışanlarıyla ilgili özveride bulunurlar.”, “Yöneticiler, yönetim ilişkilerinde sürekli otoritelerini kullanırlar.”, “Yöneticiler, beden diliyle öğretmenleri zor durumda bırakmak istemezler.”, “Yöneticiler öğretmenlerin mazeretleri gerekçesi ile aldıkları izinleri desteklerler.”, “Yöneticiler uzman bir eğitici olarak öğretmenlere yol gösterirler.”

Bu anlamlı maddelerin yedisinde de yaşı 20-29 arası olan öğretmenler daha olumlu görüş bildirmişlerdir.

Yaş değişkenine göre yaşı 20-29 arası öğretmenlerin görüşleri daha olumludur sonucuna ulaşılmıştır.

Akbal (2008)'de yaptığı “Etkili Okulun Oluşmasında Okul Yöneticilerinin Etkin İletişim Becerileri (Büyükçekmece Örneği)” başlıklı tezinde yöneticiler değerlendirildiğinde; “Yöneticilerin iletişim becerileri yaşa göre farklılık göstermez. Katılımcıların yaş ortalamasının yetişkin yaş grubu içinde yer alması, sonucu bu şekilde etkilemiş olabilir. ($p=0,255 > \alpha=0,05$)” (Akbal, 2008, s. 74).

Akbal'ın yaşa değişkenine göre elde ettiği sonuç ile tezindeki sonuçlar, farklılık gösterip örtüşmemektedir.

5.5.Hizmet Süresi Değişkenine İlişkin Tartışmalar

Hizmet süresi değişkenine göre elde edilen sonuçlarda, ilkökul öğretmenlerinin “A-Yönetimle Karşılaştığı Davranışa Dayalı İletişim Problemleri” ve “B- Yönetimle Karşılaştığı Statüye Dayalı İletişim Problemleri” alt boyutlarında anlamlı farklılık görülmemiştir. İlkokul öğretmenlerinin yönetimle karşılaştıkları iletişim problemleri, hizmet süresi değişkeni açısından anlamlı farklılık göstermemektedir.

Anlamlı bir sonuç elde edilmese de davranışa ve statüye dayalı iletişim problemlerinde hizmet süresi 1-5 yıl arası olan ilkökul öğretmenlerinin daha olumlu yanıtlar verdiği görülmektedir.

Ancak madde madde yapılan analizlerde anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Bu beş madde şunlardır: “Yöneticiler öğretmenlerin düğün, vefat vb. özel durumlarına karşı duyarlıdırlar.”, “Yöneticiler çalışanlarıyla ilgili özveride bulunurlar.”, “Yöneticiler,

beden diliyle öğretmenleri zor durumda bırakmak istemezler.”,“ Yöneticiler uzman bir eğitici olarak öğretmenlere yol gösterirler.”,“ Yöneticiler eğitimle ilgili sorunları dile getirirken öğüt verici tavır içine girerler.”

Bu anlamlı maddelerin üçünde hizmet süresi 1-5 yıl olanlar, birisinde 21-30 yıl olanlar yine birisinde de 31 yıl ve üstü olan ilkokul daha olumlu görüş bildirmişlerdir.

Hizmet süresi değişkenine göre hizmeti az olan öğretmenlerin görüşleri daha olumludur sonucuna ulaşılmıştır.

Topluer (2008)'de yaptığı “İlköğretim Okulu Yöneticilerinin İletişim Yeterlikleri İle Örgütsel Çatışma Düzeyi Arasındaki İlişki” başlıklı tezinde öğretmenlerin görüşlerine göre; okul müdürlerinin gerek iletişim yeterliği toplam puanı gerekse empati kurabilme, sosyal rahatlık ve destekleme yeterliğine ilişkin öğretmen algıları öğretmenlerin hizmet yılı değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. (Topluer, 2008, s. 106).

Akbal (2008)'de yaptığı “Etkili Okulun Oluşmasında Okul Yöneticilerinin Etkin İletişim Becerileri (Büyükçekmece Örneği)” başlıklı tezinde yöneticiler değerlendirildiğinde; “Yöneticilerin iletişim becerileri meslekte geçen hizmet sürelerine göre farklılık göstermez. ($p=0,594 > \alpha=0,05$)” (Akbal, 2008, s. 75).

Akbal'ın hizmet süresi değişkenine göre elde ettiği sonuç ile tezindeki sonuçlar örtüşmekte ve aynılık göstermektedir.

Casiadi (2017)'de yaptığı “Öğretmenlerin Okul Müdürlerinin İletişim Becerileri ve Çatışma Yönetimi Konusunda Görüşleri” başlıklı tezinde, hizmet yılı değişkenine göre tüm alt boyutta anlamlı farklılık istatistiksel olarak tespit edilmiştir. Casiadi'nin elde ettiği sonuç tezimin sonuçları ile farklılık gösterip örtüşmemektedir.

Ersoy (2006)'de yaptığı “İlköğretim Okullarında Yönetici ve Öğretmenler Arasındaki İletişim Sorunları (Van İli Örneği)” başlıklı tezinde 25 adet madde bulunmaktadır. Verilen cevaplar arasında 3. , 7. , 16. ve 21. sorularda kıdem değişkenine bağlı olarak istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde farklılık gözlenmektedir. 6., 10., 13. ve 17. sorularda ise kıdem değişkenine göre anlamlı düzeyde yakın farklılık görülmektedir. Diğer sorularda istatistiksel açıdan anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Genel olarak 1-3 yıl kıdemi olanların, diğer kıdem gruplarına oranla katılımlarının daha fazla olduğu görülmektedir. Ersoy'un araştırmasındaki sonuç ile çalışmamda elde ettiğim verilerin sonuçlarıyla bu yönden benzerlik görülmektedir (Ersoy, 2006, s. 84). Çalışmamda da kıdemi az olanların daha olumlu yanıtlar verdiği görülmektedir.

5.7.Çalıştığı Kurumdaki Hizmet Yılı Değişkenine İlişkin Tartışmalar

Çalıştığı kurumdaki hizmet yılı değişkenine göre elde edilen sonuçlarda, ilkokul öğretmenlerinin “A-Yönetimle Karşılaştığı Davranışa Dayalı İletişim Problemleri” ve “B- Yönetimle Karşılaştığı Statüye Dayalı İletişim Problemleri” alt boyutlarında anlamlı farklılık bulunmaktadır. İlkokul öğretmenlerinin yönetimle karşılaştıkları iletişim problemleri, çalıştığı kurumdaki hizmet yılı değişkeni açısından anlamlı bir farklılık göstermektedir.

Anlamlı sonuçlardan davranışa dayalı iletişim problemleri ve statüye dayalı iletişim problemlerinin her ikisinde de çalıştığı kurumdaki hizmet yılı 31 yıl ve üstü olan öğretmenlerin daha olumlu yanıtlar verdiği görülmektedir.

Madde madde yapılan analizlerde anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Bu on dört madde şunlardır: “Yöneticiler, küçümseyici duygulara dayanacak şekilde iletişim kurmazlar.”, “Yöneticilerin iletişimde kullandıkları dil anlaşılmaktadır.”, “Yöneticiler çalışanlarıyla ilgili özveride bulunurlar.”, “Yöneticiler öğretmenlerin veli ve öğrencilerle yaşadığı olaylar karşısında öğretmeni yeterince savunmayabilirler.”, “Yöneticiler kendi fikirlerine yakın kişilerle iletişim kurarlar.”, “Yöneticiler öğretmenlerin olağanüstü istek ve çabalarını takdir ederler.”, “Yöneticiler öğretmenlerin okul içerisinde gerçekleştirdiği sosyal sorumluluk projelerine duyarlıdır.”, “Yöneticiler yaratıcı fikirlere yeterince açıktırlar.”, “Yöneticiler, beden diliyle öğretmenleri zor durumda bırakmak istemezler.”, “Yöneticiler öğretmenlerin özgün öğrenme yöntemlerini desteklerler.”, “Yöneticiler öğretmenlerin şikâyet, öneri ve düşüncelerini dinlerler.”, “Yöneticiler etkileşimli iletişim gerçekleştirmekten yinedirler.”, “Yöneticiler uzman bir eğitici olarak öğretmenlere yol gösterirler.”, “Yöneticiler hata ve eksiklik aramaya eğilimli değildirler.”

Bu anlamlı maddelerin on üçünde çalıştığı kurumdaki hizmet yılı 31 yıl ve üstü olan ilkokul öğretmenleri, bir madde de hizmet yılı 11-20 yıl olan ilkokul öğretmenleri daha olumlu görüş bildirmişlerdir.

Çalıştığı kurumdaki hizmet yılı değişkenine göre hizmeti 31 yıl ve üstü olan ilkokul öğretmenlerinin görüşleri daha olumludur sonucuna ulaşılmıştır.

5.8.Eğitim Durumu Değişkenine İlişkin Tartışmalar

Eğitim durumu değişkenine göre elde edilen sonuçlarda, ilkokul öğretmenlerinin “A-Yönetimle Karşılaştığı Davranışa Dayalı İletişim Problemleri” ve “B- Yönetimle Karşılaştığı Statüye Dayalı İletişim Problemleri” alt boyutlarında anlamlı farklılık

bulunmaktadır. İlkokul öğretmenlerinin yönetimle karşılaştıkları iletişim problemleri, eğitim durumu değişkeni açısından anlamlı bir farklılık göstermektedir.

Anlamlı sonuçlardan davranışa dayalı iletişim problemleri ve statüye dayalı iletişim problemlerinin her ikisinde de eğitim durumu lisans mezunu olan öğretmenlerin daha olumlu yanıtlar verdiği görülmektedir.

Madde madde yapılan analizlerde anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Bu on madde şunlardır: “Yöneticiler, öğretmenlerle iletişim halindedirler.”, “Yöneticilerin iletişimde kullandıkları dil anlaşılmalıdır.”, “Yöneticiler öğretmenlerin veli ve öğrencilerle yaşadığı olaylar karşısında öğretmeni yeterince savunmayabilirler.”, “Yöneticiler herhangi bir çatışmada tarafların isteklerine boyun eğerler.”, “Yöneticiler yaratıcı fikirlere yeterince açıktırlar.”, “Yöneticiler, yönetim ilişkilerinde sürekli otoritelerini kullanırlar.”, “Yöneticiler öğretmenlerin özgün öğrenme yöntemlerini desteklerler.”, “Yöneticiler öğretmenlerin şikâyet, öneri ve düşüncelerini dinlerler.”, “Yöneticiler etkileşimli iletişim gerçekleştirmekten yinedirler.”, “Yöneticiler hata ve eksiklik aramaya eğilimli değildirler.”,

Bu anlamlı maddelerin onunda da lisan mezunu olan ilkokul öğretmenleri daha olumlu görüş belirtmişlerdir.

Eğitim durumu değişkenine göre lisan mezunu olan ilkokul öğretmenlerinin görüşleri daha olumludur sonucuna ulaşılmıştır.

Topluer (2008)’de yaptığı “İlköğretim Okulu Yöneticilerinin İletişim Yeterlikleri İle Örgütsel Çatışma Düzeyi Arasındaki İlişki” başlıklı tezinde öğretmenlerin görüşlerine göre; okul müdürlerinin gerek iletişim yeterliği toplam puanı gerekse empati kurabilme, sosyal rahatlık ve destekleme yeterliğine ilişkin öğretmen algıları öğretmenlerin öğrenim durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Bir başka ifadeyle farklı öğrenim düzeylerine sahip öğretmenlerin müdürlerinin iletişim yeterliğine ilişkin olarak benzer algılara sahip oldukları söylenebilir. (Topluer, 2008, s. 99).

Akbal (2008)’de yaptığı “Etkili Okulun Oluşmasında Okul Yöneticilerinin Etkin İletişim Becerileri (Büyükçekmece Örneği)” başlıklı tezinde yöneticiler değerlendirildiğinde; “Yöneticilerin iletişim becerileri eğitim düzeylerine göre farklılık göstermez. ($p=0,223 > \alpha=0,05$) Buna göre yöneticilerin eğitim düzeyinin, sahip oldukları iletişim becerileri üzerinde etkisi yoktur.” (Akbal, 2008, s. 74).

Akbal'ın eğitim durumu değişkenine göre elde ettiği sonuç ile tezimdaki sonuçlar, farklılık gösterip örtüşmemektedir.

Casiadi (2017)'de yaptığı "Öğretmenlerin Okul Müdürlerinin İletişim Becerileri ve Çatışma Yönetimi Konusunda Görüşleri" başlıklı tezinde, eğitim durumuna göre hiçbir alt boyutta anlamlı farklılık istatistiksel olarak tespit edilmemiştir. Casiadi'nin elde ettiği sonuç tezinin sonuçları ile farklılık gösterip örtüşmemektedir.

5.9.Branş Değişkenine İlişkin Tartışmalar

Branş değişkenine göre elde edilen sonuçlarda, ilkököl öğretmenlerinin "A- Yönetimle Karşılaştığı Davranışa Dayalı İletişim Problemleri" ve "B- Yönetimle Karşılaştığı Statüye Dayalı İletişim Problemleri" alt boyutlarında anlamlı farklılık görülmemiştir. İlkököl öğretmenlerinin yönetimle karşılaştıkları iletişim problemleri, branş değişkeni açısından anlamlı farklılık göstermemektedir.

Anlamlı bir sonuç elde edilmese de davranışa dayalı iletişim problemlerinde din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenleri, statüye dayalı iletişim problemlerinde ise rehberlik öğretmenlerinin daha olumlu yanıtlar verdiği görülmektedir.

Ancak madde madde yapılan analizlerde bir madde de anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Bu bir madde şudur: "Yöneticiler uzman bir eğitici olarak öğretmenlere yol gösterirler." Bu anlamlı madde okul öncesi öğretmenleri daha olumlu görüş bildirmişlerdir.

Branş değişkenine göre okul öncesi öğretmenlerinin görüşleri daha olumludur sonucuna ulaşılmıştır.

Topluer (2008)'de yaptığı "İlköğretim Okulu Yöneticilerinin İletişim Yeterlikleri İle Örgütsel Çatışma Düzeyi Arasındaki İlişki" başlıklı tezinde öğretmenlerin görüşlerine göre; okul müdürlerinin empati yeterliği, sosyal rahatlık yeterliği, destekleme yeterliği ve iletişim toplam puanda öğretmen branşı değişkenine ilişkin öğretmen algıları arasında varyansların homojenliği testi sonucunda saptanan farklılığın anlamlı olup olmadığına ilişkin yapılan Kruskal Wallis testi sonucunda, farklılığın tüm boyutlarda anlamlı olmadığı görülmektedir. (Topluer, 2008, s. 104).

Ersoy (2006)'de yaptığı "İlköğretim Okullarında Yönetici ve Öğretmenler Arasındaki İletişim Sorunları (Van İli Örneği)" başlıklı tezinde 25 adet madde bulunmaktadır. Maddelere verilen cevaplar arasında hiçbir soruda branş değişkenine bağlı olarak, istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde farklılık görülmemektedir. Ersoy'un

araştırmasındaki sonuç ile çalışmamda elde ettiğim verilerin sonuçlarıyla bu yönden benzerlik görülmektedir (Ersoy, 2006, s. 78).

5.10.Çocuk Sahibi Olma Değişkenine İlişkin Tartışmalar

Çocuk sahibi olma değişkenine göre elde edilen sonuçlarda, ilkokul öğretmenlerinin “A-Yönetimle Karşılaştığı Davranışa Dayalı İletişim Problemleri” ve “B- Yönetimle Karşılaştığı Statüye Dayalı İletişim Problemleri” alt boyutlarında anlamlı farklılık görülmemiştir. İlkokul öğretmenlerinin yönetimle karşılaştıkları iletişim problemleri, çocuk sahibi olma değişkeni açısından anlamlı farklılık göstermemektedir.

Anlamlı bir sonuç elde edilmese de davranışa ve statüye dayalı iletişim problemlerinde çocuk sahibi olan ilkokul öğretmenlerinin daha olumlu yanıtlar verdiği görülmektedir.

Ancak madde madde yapılan analizlerde anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Bu üç madde şunlardır: “Yöneticiler, ciddi bir problem nedeniyle çıkan tartışmada tarafsız kalmayı tercih ederler.”, “Yöneticiler okul içerisinde sürekli kuşku içerisinde dirler.”, “Yöneticiler yaratıcı fikirlere yeterince açıktırlar.”

Bu anlamlı maddelerin üçünde de çocuk sahibi olan ilkokul öğretmenleri daha olumlu görüş bildirmişlerdir.

Çocuk sahibi olma değişkenine göre çocuğu olan öğretmenlerin görüşleri daha olumludur sonucuna ulaşılmıştır.

5.11.Öğretmen Görüşlerinin Maddelere Göre Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımlarına İlişkin Tartışmalar

İlkokul öğretmenlerinin, yönetimle karşılaştığı davranışa dayalı iletişim problemlerinin maddelere göre frekans (f) ve yüzde dağılımları incelendiğinde katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum yanıtlarının çoğunlukta olduğu görülmektedir. Bu yanıtlardan; “Yöneticilerin iletişimde kullandıkları dil anlaşılmalıdır.” 7.maddesine göre %53,6 oranında “Katılıyorum” cevabıyla en yüksek düzeyde görüş belirtilen maddedir.

İlkokul öğretmenlerinin, yönetimle karşılaştığı statüye dayalı iletişim problemlerinin maddelere göre frekans (f) ve yüzde dağılımları incelendiğinde tüm yanıtların katılıyorum düzeyinde olduğu görülmektedir. Bu yanıtlardan; “Yöneticiler

öğretmenlerin şikayet, öneri ve düşüncelerini dinlerler.” 5.maddesine göre %60,0 oranında “Katılıyorum” cevabıyla en yüksek düzeyde görüş belirtilen maddedir.

Böylece, maddelerin tek tek yüzdelerinin incelenmesi sonucunda da yöneticilerle öğretmenler arasında iletişim problemi olmadığı söylenebilir.

BÖLÜM VI

6.SONUÇLAR

1. İlkokul öğretmenlerinin, yöneticilerle davranışa dayalı iletişim problemi yaşamadıkları sonucuna ulaşılmıştır.
2. İlkokul öğretmenlerinin, yöneticilerle statü kaynaklı kısmen düzeyde iletişim problemi yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır.
3. İlkokul öğretmenlerinin yönetimle karşılaştıkları iletişim problemleri, cinsiyet değişkeni açısından anlamlı farklılık göstermemektedir.
4. Cinsiyet değişkenine göre erkek öğretmenlerin görüşleri daha olumludur sonucuna ulaşılmıştır.
5. İlkokul öğretmenlerinin yönetimle karşılaştıkları iletişim problemleri, medeni durum değişkeni açısından anlamlı farklılık göstermemektedir.
6. Medeni durum değişkenine göre davranışa dayalı iletişim problemlerinde bekarların, statüye dayalı iletişim problemlerinde de evlilerin daha olumlu yanıtlar verdiği tespit edilmiştir.
7. İlkokul öğretmenlerinin yönetimle karşılaştıkları iletişim problemleri, yaş değişkeni açısından anlamlı bir farklılık göstermektedir.
8. Anlamlı farklılık elde edilen sonuçlardan davranışa dayalı iletişim problemleri ve statüye dayalı iletişim problemlerinin her ikisinde de yaşı 20-29 arası olan ilkokul öğretmenlerinin daha olumlu yanıtlar verdiği belirlenmiştir.
9. İlkokul öğretmenlerinin yönetimle karşılaştıkları iletişim problemleri, hizmet süresi değişkeni açısından anlamlı farklılık göstermemektedir.
10. Hizmet süresi değişkenine göre davranışa ve statüye dayalı iletişim problemlerinde, hizmet süresi 1-5 yıl arası olan ilkokul öğretmenlerinin daha olumlu yanıtlar verdiği tespit edilmiştir.
11. İlkokul öğretmenlerinin yönetimle karşılaştıkları iletişim problemleri, çalıştığı kurumdaki hizmet yılı değişkeni açısından anlamlı bir farklılık göstermektedir.
12. Anlamlı farklılık elde edilen sonuçlardan davranışa dayalı iletişim problemleri ve statüye dayalı iletişim problemlerinin her ikisinde de çalıştığı kurumdaki hizmet yılı 31 yıl ve üstü olan öğretmenlerin daha olumlu yanıtlar verdiği belirlenmiştir.

13. İlkokul öğretmenlerinin yönetimle karşılaştıkları iletişim problemleri, eğitim durumu değişkeni açısından anlamlı bir farklılık göstermektedir.
14. Anlamlı sonuçlardan davranışa dayalı iletişim problemleri ve statüye dayalı iletişim problemlerinin her ikisinde de eğitim durumu lisans mezunu olan öğretmenlerin daha olumlu yanıtlar verdiği tespit edilmiştir.
15. İlkokul öğretmenlerinin yönetimle karşılaştıkları iletişim problemleri, branş değişkeni açısından anlamlı farklılık göstermemektedir.
16. Branş değişkenine göre davranışa dayalı iletişim problemlerinde din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenleri, statüye dayalı iletişim problemlerinde ise rehberlik öğretmenlerinin daha olumlu yanıtlar verdiği belirlenmiştir.
17. İlkokul öğretmenlerinin yönetimle karşılaştıkları iletişim problemleri, çocuk sahibi olma değişkeni açısından anlamlı farklılık göstermemektedir.
18. Çocuk sahibi olma değişkenine göre davranışa ve statüye dayalı iletişim problemlerinde çocuk sahibi olan ilkokul öğretmenlerinin daha olumlu yanıtlar verdiği tespit edilmiştir.

BÖLÜM VII

7.ÖNERİLER

Bu bölümde sonuçlar ve tartışmalardan elde edilen bulgulara ilişkin öneriler yapılmıştır.

7.1.Uygulamacılar İçin Öneriler

1. Araştırma sonucunda ilkokullardaki okul yöneticilerinin statü kaynaklı iletişim problemlerini kısmen yaşadığı belirlenmiştir. Okul yöneticileri okullarda iletişim problemlerini azaltabilmek için iletişim yeterlikleri alanında ve iletişim engelleri alanında kendisini geliştirmelidir.
2. Okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin iletişim problemlerinin çözülmesine yönelik programlar hazırlanmalıdır.
3. İlkokul öğretmenleri, yöneticilerin, ciddi bir problem nedeniyle çıkan tartışmalarda tarafsız kalmayı tercih ederler sorusuna karşılık görüşüm yok yanıtını vermişler olup idarecilerin problemler karşısında tarafsızlık ilkesine daha çok dikkat etmeleri gereklidir.
4. Okul yöneticilerinin iletişim problemlerine yönelik ve onları çatışma çözme yöntemlerinde etkin kılmak için Milli Eğitim Bakanlığı'nca hizmet içi eğitim çalışmaları yapılmalıdır.
5. İlkokul öğretmenleri, yöneticilerin, öğretmenlerin olağanüstü istek ve çabalarını takdir ederler sorusuna karşılık görüşüm yok yanıtını vermişler olup idarecilerin takdir ve ödül sistemini işler hale getirmeleri gereklidir.
6. İlkokul öğretmenleri, yöneticilerin, öğretmenlerin mazeretleri gerekçesi ile aldıkları izinleri desteklerler sorusuna karşılık görüşüm yok yanıtını vermişler olup izinlerin öğretmenlerin özlük hakkı olduğunu bilmeleri ve izinler konusunda daha duyarlı davranmaları gereklidir.
7. İlkokul öğretmenleri, yöneticilerin, hata ve eksiklik aramaya eğilimli değillerdir sorusuna karşılık görüşüm yok yanıtını vermişler olup hata ve eksikliğin her zaman olacağı düşüncesinde olmaları ve bu durumlarda öğretmenleri destekler tavırlar içinde olmaları gereklidir.

7.2. Araştırmacılar İçin Öneriler

1. İlkokul, ortaokul ve liselerde öğretmenlerin okul yöneticileriyle karşılaştıkları iletişim problemlerinin karşılaştırmalı olarak inceleyen araştırmalar yapılabilir.
2. Okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin iletişim problemlerinin öğrenciler arasındaki problem düzeyini etkileme derecesi araştırılabilir.
3. İstanbul ili ile sınırlandırılan bu araştırma farklı illerde veya bölgelerde tekrarlanarak sonuçları karşılaştırılabilir.
4. Bu alışma okul müdürlerinin yanı sıra, müdür yardımcıları da dahil edilerek yapılabilir.
5. Daha geniş bir örnekleme ile alt problemlerin farklılaştığı benzer bir araştırma yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Açıkalın, Aytaç. Teknik ve Toplumsal Yönleriyle Okul Yöneticiliği, PEGEM Yayınevi, Ankara, 1998.
- Ada, Sefer ve Baysal, Nurdan. Türk Eğitim Sistemi ve Etkili Okul Yönetimi, Pegem Akademi, Ankara, 2010.
- Akbal, N. (2008). “Etkili Okulun Oluşmasında Okul Yöneticilerinin Etkin İletişim Becerileri (Büyükçekmece Örneği)”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi, İstanbul.
- Altıntaş, Ersin ve Çamur, Devrim. Sözsüz İletişim ve Beden Dili, Nobel
- Argon, Türkan ve Zafer, Demet. İlköğretim Okulu Yöneticilerinin İletişim Sürecinde Yaşadıkları Problemler (Nitel Bir Çalışma), The Journal of SAU Education Faculty, Sayı:18, December 2009, s.99-123
- Bahar, Emel. İletişim, Detay Yayıncılık, Ankara, 2016
- Balcı, Ali. Etkili Okul ve Okul Gelişime, 2. Baskı, Pegem Yayıncılık, Ankara, 2001.
- Baltaş, Zuhale ve Baltas, Acar. Bedenin Dili, Remzi Kitapevi, İstanbul, 2004.
- Başar, Hüseyin. Öğretmenlerin Değerlendirilmesi, Pegem Yayınları, Ankara, 1998
- Başaran, İbrahim Ethem. Yönetim, Feryal Mat, Ankara, 2000.
- Bayraktar, Deniz. İlkokul Öğretmenlerinin Duygusal Taciz Yaşama Düzeyi İle Örgütsel Sinizm Arasındaki İlişki. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2016.
- Bıçakçı, İlker. İletişim ve Halkla İlişkiler, Yayıncılık Matbaası, İstanbul, 2008.
- Bilen, Mürüvvet. Sağlıklı İnsan İlişkiler, Armoni Ltd. Şti, Ankara, 2004
- Bolat, Salih. Eğitim Örgütlerinde İletişim: H.Ü.Eğitim Fakültesi Uygulaması, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı: 12, 1996, s.75-80.0
- Bozkurt, Orçun ve Olgun, Ö.S. Fen ve Teknoloji Eğitiminde Bilimsel Süreç Becerileri. M, Aydoğdu ve T. Kesercioğlu (Editörler), İlköğretimde Fen ve Teknoloji Öğretimi Anı Yayıncılık, Ankara, 2005
- Büyüköztürk, Şener ve Çokluk, Ömay ve Köklü, Nilgün, Sosyal Bilimler İçin İstatistik, Pegem Akademi, Ankara, 2015
- Büyüköztürk, Şener. Veri Analizi El Kitabı, Pegem Akademi, Ankara, 2016
- Can, Halil. Organizasyon ve Yönetim, Siyasal Kitapevi, Ankara, 2002

- Casiadı, Selime. Öğretmenlerin Okul Müdürlerinin İletişim Becerileri ve Çatışma Yönetimi Konusunda Görüşleri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2017.
- Cüceloğlu, Doğan. İçimizdeki Biz, Sistem Yayıncılık, İstanbul, 1997.
- Cüceloğlu, Doğan. Yeniden İnsan İnsana, 40. Baskı, Remzi Kitabevi, İstanbul, 2009.
- Cüceloğlu, Doğan. Yeniden İnsan İnsana, Remzi Kitapevi, İstanbul, 1997.
- Çam, Ö. İletişim-İkna- Propaganda, Aydoğdu Ofset, Ankara, 2013.
- Çemberci, Yasemin. Eğitim Yöneticilerin Liderlik Davranışları ve Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2003
- Çevik, Deniz Beste. Müzik Öğretmeni Adaylarının İletişim Becerileri, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt: 31, Sayı:1, 2011,s.1-13.
- Çoruk, Adem. Okul Müdürlerinin Kişisel Gelişim Çabaları Ve Birlikte Çalıştıkları Öğretmenlerin Kişisel Gelişimine Katkıları. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2007.
- Dinçer, Ömer ve Fidan Yahya. İşletme Yönetimine Giriş, Beta Yayıncılık, Ankara, 1996.
- Erdoğan, İrfan. Eğitim ve Okul Yönetimi, Alfa Yayınları, İstanbul, 2010.
- Erdoğan, İrfan. İletişimi Anlamak, Geliştirilmiş 2. Baskı, Ankara, 2005.
- Eren, Erol. Yönetim Psikolojisi, İ.Ü. İşletme Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1989.
- Ergin, Akif ve Birol, Cem. Eğitimde İletişim, Anı Yayıncılık, Ankara, 2000.
- Ergüden, Akın. Örgüt İçi İletişim: Sistem Yaklaşımı, Kurgu Dergisi, Sayı: 11, 1992, s.11-40.
- Eroğlu, Erhan. Örgütlerde İletişim Kalitesini Etkileyen Faktörlerin Değerlendirilmesi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı:26,2011
- Ersoy, S. (2006). “İlköğretim Okullarında Yönetici ve Öğretmenler Arasındaki İletişim Sorunları (Van İli Örneği)”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van.
- Gordon, Thomas. Etkili Öğretmenlik Eğitimi, Profil Yayıncılık, İstanbul, 2009.
- Gökçe, Orhan. İletişim Bilimine Giriş, Turhan Kitapevi Basım Yayım, Ankara, 1988.
- Güney, Salih. Davranış Bilimleri, Nobel Yayınevi, Ankara 2006.
- Gürgen, Haluk. Örgütlerde İletişim Kalitesi, Der Yayınları, İstanbul, 1997.
- Gürüz, Demet ve Eğinli, Ayşen. İletişim Becerileri, Nobel Yayınları, Ankara 2010

- Hoşgörür, Vural. Yönetime Bağlı Davranış Bozuklukları ve Örgüt Kültürü, İzgören, Ahmet Şerif, Dikkat Vücudumuz Konuşuyor, Acedemplus Yayınevi, Ankara, 2000.
- Karatepe, Selma. Örgütlerde İletişim – Güdüleme İlişkisi, Siyasal Kitabevi, Ankara, 2005.
- Karcıoğlu, Fatih. Timuroğlu, M. Kürşat ve Çınar, Orhan. Örgütsel İletişim ve İş Tatmini İlişkisi Bir Uygulama, Yönetim, Sayı: 63, 2009, 59-76.
- Kaymak, Mine Süren. Okul Yöneticilerinin İletişim Becerileri İle Çatışmayı Yönetme Stratejileri Arasındaki İlişki. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Okan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2015.
- Keith, Davis. İşletmelerde İnsan Davranışı, Kemal Tosun, (Çev.), Doğan Basımevi, İstanbul, 1988.
- Koçel, Tamer. İşletme Yöneticiliği, Beta Basım Yayım, İstanbul, 2010.
- Küçükaslan, Nazife. Etkili İletişim Teknikleri, Ekin Yayıncılık, Bursa, 2014
- Öksüz, Cumali. İlköğretim Okulları Müdürlerinin Öğretmenlerle İletişim Sürecindeki Yeterlilikleri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1997.
- Özan, Mukadder Boydak. İlköğretim Okulu Yöneticilerinin İletişim Becerilerinin Öğretmen ve Yönetici Bakış Açısıyla Değerlendirilmesi, Eğitim Araştırmaları, Sayı: 24, 2006,s.153-160.
- Özgan, Habib. Aslan, Nebihe. İlköğretim Okul Müdürlerinin Sözlü İletişim Biçimlerinin Öğretmenlerin Motivasyonuna İncelenmesi. Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt:7 Sayı:1, 2008
- Polatoğlu, Aykut. Türk Kamu Örgütlerinde Ast-Üst İletişimi, Amme İdaresi Dergisi, Cilt: 21 Sayı: 2, 1988.
- Polatoğlu, Aykut. Türk Kamu Örgütlerinde Ast-Üst İletişimi, Amme İdaresi Dergisi, Cilt: 21 Sayı: 2, 1988.
- Püsküllüoğlu, Ali. İlkokul Türkçe Sözlük, Arkadaş Yayınevi, Ankara, 1995
- Sabuncuoğlu, Zeyyat. Örgütsel Psikoloji, Ezgi Kitabevi, Bursa, 1995.
- Sabuncuoğlu, Zeyyat. Çalışma Psikolojisi, Uludağ Üniversitesi Yayınları, Bursa, 1984.
- Sarpkaya, Ruhi, Erdem, Ali Rıza ve Demirtaş, Hasan. Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi, Ruhi Sarpkaya (Ed.), Anı Yayınları, Ankara, 2010.

- Sayers, Fran. Bingaman, Christine ve Graham, Ralph. Yöneticilikte İletişim, Rota Yayınları, İstanbul, 1993.
- Şahin, İ. (2014). “İlkokullarda Görev Yapan Eğitim Yöneticilerinin İç ve Dış İletişim Becerilerinin Öğretmenler Tarafında Değerlendirmesi”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Şahin, İlknur. İlkokullarda Görev Yapan Eğitim Yöneticilerinin İç ve Dış İletişim Becerilerinin Öğretmenler tarafından Değerlendirilmesi. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,2014.
- Şimşek, Yücel ve Altinkurt, Yahya. Endüstri Meslek Liselerinde Görev Yapan Öğretmenlerin Okul Müdürlerinin İletişim Becerilerine İlişkin Görüşleri, Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi Akademik Bakış, Sayı: 17, Temmuz-Ağustos- Eylül2009 s.1-16.
- Tekkanat, Dilek. İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Çatışma Yönetiminde Kullandıkları İletişim Tarzlarına İlişkin Öğretmen Algıları. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,2009
- Telman, Nursel ve Ünsal, Pınar. İnsan İlişkilerinde İletişim, Epsilon Yayıncılık, İstanbul, 2005.
- Topluer, A. (2008). “İlköğretim Okulu Yöneticilerinin İletişim Yeterlikleri İle Örgütsel Çatışma Düzeyi Arasındaki İlişki”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Tubbs, Steward L and MOSS, Sylvia. Human Communication, Sixth Edition,USA,1991
- Tutar, Hasan ve Yılmaz, Mustafa Kemal. Genel İletişim Kavramlar ve Modeller, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2002.
- Usluata, Ayseli. İletişim, İletişim Yayınları, Ankara, 1993.
- Vural, Beril Akıncı. Kurum Kültürü ve Örgütsel İletişim, İletişim Yayınları, İstanbul, 2003.
- Yaşadıkça Eğitim Dergisi, Sayı: 52, Haziran 1997.
Yayınları, Ankara, 2001.

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 59090411-44-E.5009392
Konu: Anket ve Araştırma İzin Talebi

09.03.2018

Sayın: Gizem ÖZTÜRK

- İlgi: a) 27.02.2018 tarihli ve 4162432 Evrak No'lu dilekçeniz.
b) Valilik Makamının 07.03.2018 tarih ve 4825725 sayılı oluru.

"İlkokul Öğretmenlerinin Yönetimle Karşılaştığı Statü ve Davranışa Dayalı İletişim Problemleri" konulu teziniz hakkındaki ilgi (a) dilekçe ve ekleri ilgi (b) valilik onayı ile uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve söz konusu talebiniz; bilimsel amaç dışında kullanmaması, **uygulama sırasında bir örneği müdürlüğümüzde muhafaza edilen mühürlü ve imzalı veri toplama araçlarının kurumlarımıza araştırmacı tarafından ulaştırılarak uygulanması**, katılımcıların gönüllülük esasına göre seçilmesi, araştırma sonuç raporunun müdürlüğümüzden izin alınmadan kamuoyuyla paylaşılması koşuluyla, gerekli duyurunun araştırmacı tarafından yapılması, okul idarecilerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda, eğitim-öğretimi aksatmayacak şekilde ilgi (b) Valilik Onayı doğrultusunda uygulanması ve işlem bittikten sonra 2 (iki) hafta içinde sonuçtan Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme Bölümüne rapor halinde bilgi verilmesini rica ederim.

Ömer AVCI
Müdür a.
Müdür Yardımcısı V.

EK:1- Valilik Onayı
2- Ölçekler

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 59090411-20-E.4825725

07/03/2018

Konu : Anket ve Araştırma İzin Talebi

VALİLİK MAKAMINA

- İlgi: a) 27.02.2018 tarihli ve 4162432 Gelen Evrak No'lu dilekçe.
b) MEB. Yen. ve Eğ. Tk. Gn. Md. 22.08.2017 tarih ve 12607291/ 2017/25 No'lu Gen.
c) Millî Eğitim Müdürlüğü Araştırma ve Anket Komisyonunun 06.03.2018 tarihli tutanağı.

Yeditepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü yüksek lisans öğrencisi Gizem ÖZTÜRK'ün "İlkokul Öğretmenlerinin Yönetimle Karşılaştığı Statü ve Davranışa Dayalı İletişim Problemleri" konulu tezi kapsamında, ilimiz Maltepe ilçesinde bulunan ilkokullarda görev yapan öğretmenlere; kişisel bilgi formu, yöneticilerin davranış kaynaklı iletişim problemleri ölçeği ve yöneticilerin sahip oldukları statü kaynaklı iletişim problemleri ölçeğini uygulama istemi hakkındaki ilgi (a) dilekçe ve ekleri Müdürlüğümüzce incelenmiştir.

Araştırmacının söz konusu talebi; bilimsel amaç dışında kullanılmaması, uygulama sırasında bir örneği müdürlüğümüzde muhafaza edilen mühürlü ve imzalı veri toplama araçlarının kurumlarımıza araştırmacı tarafından ulaştırılarak uygulanması, katılımcıların gönüllülük esasına göre seçilmesi, araştırma sonuç raporunun müdürlüğümüzden izin alınmadan kamuoyuyla paylaşılması koşuluyla, okul idarelerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda, eğitim-öğretimi aksatmayacak şekilde ilgi (b) Bakanlık emri esasları dâhilinde uygulanması, sonuçtan Müdürlüğümüze rapor halinde (CD formatında) bilgi verilmesi kaydıyla Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Ömer Faruk YELKENCİ
Millî Eğitim Müdürü

OLUR
07/03/2018

Ahmet Hamdi USTA
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek:1- Genelge
2- Komisyon Tutanağı

EK 2: ARAŞTIRMA ANKETİ

Değerli Öğretmenler,

Bu ankette “İlkokul öğretmenlerinin yönetimle karşılaştığı statü ve davranışa dayalı iletişim problemleri” ni belirlemeyi amaçlayan sorular yer almaktadır. Ankete adınızı, soyadınızı yazmanıza gerek yoktur. Araştırmanın geçerliliği açısından lütfen bütün soruları okuyunuz ve mutlaka her soruyu cevaplandırınız. Gösterdiğiniz ilgi ve işbirliği için teşekkür ederim.

Saygılarımla...

Gizem ÖZTÜRK

BÖLÜM I: Demografik Bilgiler

Cinsiyet

- Kadın
- Erkek

Medeni Durum

- Evli
- Bekar

Yaşınız

- 20-29
- 30-39
- 40-49
- 50 ve üzeri

Hizmet Süreniz

- 1-5 yıl
- 6-10 yıl
- 11-20 yıl
- 21-30 yıl
- 31 yıl ve üstü

Çalıştığınız Kurumdaki Kaçınıcı Hizmet Yılınız

- 1-5
- 6-10
- 11-15
- 16-20
- 21 ve üstü

Eğitim Durumunuz

- Lisans
- Yüksek Lisans
- Doktora

Branşınız:

- Okul öncesi
- Sınıf öğretmeni
- Din
- İngilizce
- Rehber

Çocuk Sahibi Misiniz?

- Evet
- Hayır

BÖLÜM II:

A-Yöneticilerin davranış kaynaklı iletişim problemleri anketi

Lütfen Aşağıdaki İfadelere Hangi Düzeyde Katıldığınızı Belirtiniz

		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Görüşüm Yok	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
1	Yöneticiler, küçümseyici duygulara dayanacak şekilde iletişim kurmazlar.					
2	Yöneticiler, ciddi bir problem nedeniyle çıkan tartışmada tarafsız kalmayı tercih ederler.					
3	Yöneticiler öğretmenlerin düğün, vefat vb. özel durumlarına karşı duyarlıdırlar.					
4	Yöneticiler çalışanlar arasında iletişim ve bağların gelişmesini sağlayacak, ait olma duygusunun pekiştirecek organizasyonlar düzenlerler.					
5	Yöneticiler, öğretmenlerle iletişim halindedirler.					
6	Yöneticiler okul içerisinde sürekli kuşku içerisindeydirler.					
7	Yöneticilerin iletişimde kullandıkları dil anlaşılmaktadır.					
8	Yöneticiler çalışanlarıyla ilgili özveride bulunurlar.					
9	Yöneticiler öğretmenlerin veli ve öğrencilerle yaşadığı olaylar karşısında öğretmeni yeterince savunmayabilirler.					
10	Yöneticiler kendi fikirlerine yakın kişilerle iletişim kurarlar.					
11	Yöneticiler herhangi bir çatışmada tarafların isteklerine boyun eğerler.					
12	Yöneticiler öğretmenlerin olağanüstü istek ve çabalarını takdir ederler.					
13	Yöneticiler öğretmenlerin okul içerisinde gerçekleştirdiği sosyal sorumluluk projelerine duyarlıdırlar.					
14	Yöneticiler yaratıcı fikirlere yeterince açıktırlar.					

BÖLÜM III:

B-Yöneticilerin sahip oldukları statü kaynaklı iletişim problemleri anketi

Lütfen Aşağıdaki İfadelere Hangi Düzeyde Katıldığınızı Belirtiniz

		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Görüşüm Yok	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
1	Yöneticiler, yönetim ilişkilerinde sürekli otoritelerini kullanırlar.					
2	Yöneticiler, beden diliyle öğretmenleri zor durumda bırakmak istemezler.					
3	Yöneticiler öğretmenlerin özgün öğrenme yöntemlerini desteklerler.					
4	Yöneticiler öğretmenlerin mazeretleri gerekçesi ile aldıkları izinleri desteklerler.					
5	Yöneticiler öğretmenlerin şikayet, öneri ve düşüncelerini dinlerler.					
6	Yöneticiler etkileşimli iletişim gerçekleştirmekten yinedirler.					
7	Yöneticiler öğretmenlerin kendi aralarında düzenleyip davet ettikleri sosyal aktivitelere katılırlar.					
8	Yöneticiler uzman bir eğitici olarak öğretmenlere yol gösterirler.					
9	Yöneticiler sistemdeki genel değişikliklerden öğretmenleri haberdar ederler.					
10	Yöneticiler eğitimle ilgili sorunları dile getirirken öğüt verici tavır içine girerler.					
11	Yöneticiler hata ve eksiklik aramaya eğilimli değildirler.					

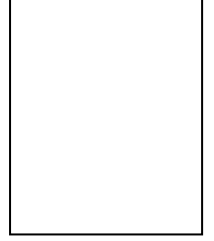
ÖZGEÇMİŞ

İsim Soyisim : Gizem ÖZTÜRK

Adres : Altayçeşme mah. Varna sok. No:3 Daire:1
Maltepe/İSTANBUL

Cep Telefonu : 05319855114

E-Posta : gizemtast@hotmail.com

Eğitim Durumu :Lisans **Doğum Tarihi** : 02.10.1990

Mesleği :Öğretmen **Doğum Yeri** : Üsküdar

Branşı :Okul Öncesi Öğretmeni

Toplam Tecrübe :7 yıl **Ehliyet** : Var

Üniversite :Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Öğretmenliği

Lise :Maltepe Meslek Lisesi Çocuk Gelişimi

Yabancı Dil : Başlangıç düzeyi İngilizce

Bilgisayar Bilgileri :Word, Excel, PowerPoint Başlangıç düzeyi

İş Deneyimleri :

07.2010-09.2010 İSTANBUL/ MaltepeYeni Amaç Özel Eğitim Kurumu
02.2012-07.2015 MEB DİYARBAKIR/Çınar/Çukurbaşı İlkokulu
07.2015-07.2016 MEB İSTANBUL/Sancaktepe/Cengiz Topel İlköğretim Okulu
07.2016-Halen MEB İSTANBUL/Maltepe/ Bağlarbaşı İlkokulu

tema 24

Gizem Öztürk-Savunma Öncesi - 21.05.2019

ORIGINALITY REPORT

Enstitü kriterine uygundur. Tezini savunabilir. JK

20%

SIMILARITY INDEX

8%

INTERNET SOURCES

3%

PUBLICATIONS

18%

STUDENT PAPERS

PRIMARY SOURCES

1	Submitted to Yeditepe University Student Paper	4%
2	Submitted to Bahcesehir University Student Paper	4%
3	Submitted to Konya Necmettin Erbakan University Student Paper	3%
4	Submitted to TechKnowledge Turkey Student Paper	1%
5	Submitted to Istanbul Aydin University Student Paper	1%
6	tarama.mehmetakif.edu.tr Internet Source	1%
7	library.cu.edu.tr Internet Source	<1%
8	Submitted to Eskisehir Osmangazi University Student Paper	<1%
9	www.tarimpersonel.gov.tr	